

MAGTU PASAD

(Bagong Tipan)

Ini Sa Igsulat I MATÉYO Sa Mepion Tegudon Denu Si Hésus

Ini Denu Sa Igsulat I Matéyo

Na, egoh i Hésus Kelistu neetaw diyà tanà, duen sa Sulutan etaw Loma eg-ipat sa tanà kenà sa medoo etaw Huidiyu. Huenan di, duen ma medoo sundalu etaw Loma dutu siedò tanà Huidiya. Egkelikutan ma sa medoo Huidiyu enù ka egsuguen sa Sulutan kagda egpebayad diyà sa gubilenù diyà Loma sa eg-etuken di. Duen ma duma etaw Huidiyu atung egpeetuken di, huenan di egbulitan sa medoo duma da etaw Huidiyu kagda, labi pa danà di egpesubelawen da bayad sa eg-etuken da.

Si Matéyo ma sa atung egpeetuken sa Sulutan. Dodoo egoh i Hésus migsasà kenagdi, medelamet sinalidan di iya wé galebek owoy mig-unut polo diyà si Hésus. Kagdi ma sa sebaen diyà sa sepulù owoy duwa tigtu pasek hinemilì i Hésus anì tumegudon da denu sa kedatù i Nemula.

Na, igsulat i Matéyo siini libelu anì meketiig sa medoo duma di etaw Huidiyu denu sa igtulù i Hésus owoy denu sa medoo binaelan di. Igpetiig di diyà kenagda si Hésus tegeNasalét sa Tigtu Datù sinugù i Nemula tinulon sa medoo tegesugkow di egoh anay. Enù ka igsulat da sa igpasad i Nemula egoh anay denu sa kepeangay di si Kelistu diyà tanà, kagdi sa hinemilì i Nemula anì umaluk kenagda. Huenan di, eg-angat-angatan sa medoo Huidiyu sa egoh i Nemula egpetuu sa igpasad di owoy eg-angat-angatan da ma sa ketebow sa Tigtu Datù sinugù i Nemula. Huenan di, igsulat i Matéyo siini libelu anì migtuu sa medoo Huidiyu si Hésus sa Tigtu Datù hinemilì i Nemula.

Ini Sa Medoo Tupù I

Hésus Kelistu

(Lukas 3:23–38)

1 *Na, ini sa medoo tupù i Hésus Kelistu. Si Hésus sa tugod i Datù Dabid, owoy si Dabid sa tugod i Ablaham.*

2Na, umanak Ablaham i si Isak. Umanak Isak i si Hakob.

Umanak Hakob i si Huda owoy sa medoo hadi di. 3Iya sa anak i Huda owoy si Tamal sawa di, si Palés owoy si Sala. Umanak Palés i si Islon. Umanak Islon i si Alam. 4Umanak Alam i si Aminadab. Umanak Aminadab i si Naason. Umanak Naason i si Salmon. 5Iya sa anak i Salmon

owoy si Lahab sawa di, si Boos. Iya sa anak i Boos owoy si Lut sawa di, si Obéd. Umanak Obéd i si Hési. 6Umanak Hési i si Datù Dabid.

Na, umanak Dabid i si Salomon owoy iya sa inay di sa tapay sawa i Uliya sinawa i Dabid. 7Umanak Salomon i si Loboam. Umanak Loboam i si Abiya. Umanak Abiya i si Asa. 8Umanak Asa i si Hosapat. Umanak Hosapat i si Holam. Umanak Holam i si Usiyas. 9Umanak Usiyas i si Hotam. Umanak Hotam i si Akas. Umanak Akas i si Isikiyas. 10Umanak Isikiyas i si Manasa. Umanak Manasa i si Amon. Umanak Amon i si Hosiya. 11Umanak Hosiya i si Hékoniyas owoy sa medoo hadi di. Iya ma sa egoh da nesigkem owoy medoo duma da etaw Hudiyu owoy inuwit da dutu mediyù dò diyà sa menuwa Babiloniya.

12Na, egoh da inuwit dutu Babiloniya dò, umanak Hékoniyas i si Salatiél. Umanak Salatiél i si Sélubabel. 13Umanak Sélubabel i si Abiyud. Umanak Abiyud i si Iliyakim. Umanak Iliyakim i si Asol. 14Umanak Asol i si Sadok. Umanak Sadok i si Akim. Umanak Akim i si Iliyud. 15Umanak Iliyud i si Iliyasal. Umanak Iliyasal i si Matan. Umanak Matan i si Hakob. 16Umanak Hakob i si Hosé.

Migsawa Hosé i si Maliya sa inay i Hésus. Owoy si Hésus sa ginelal da Mésayas sa Tigtu Datù eg-angat-angatan sa medoo Hudiyu.

17Na, sepulù owoy epat sa kedoo da nesetugod edung sa egoh i Ablaham taman sa egoh i Datù Dabid. Owoy sepulù owoy epat ma sa kedoo da nesetugod edung sa egoh i Dabid taman sa egoh da inuwit sa medoo Hudiyu dutu Babiloniya dò. Owoy sepulù owoy epat ma sa kedoo da nesetugod edung sa egoh da inuwit Babiloniya dò taman sa egoh i Hésus sa Mésayas miglesut.

**Ini Sa Egoh I Hésus
Kelistu Miglesut
(Lukas 2:1–7)**

18Na, ini sa tulon denu sa kinelesut i Hésus Kelistu. Si Maliya sa inay di owoy iya sa maama binayal di, si Hosé. Dodoo, egoh da endà pa nesehulid, neketiig Maliya i mig-obol dé polo danà sa Metiengaw Suguy i Nemula. 19Na, metiengaw etaw Hosé i. Huenan di, egoh di neketiig obol dé si Maliya, iya sa penemdem di meked sumawa si Maliya, enù ka guwaen di dò nesalà Maliya i. Dodoo ungayà di endà medoo da umantang anì endà memalaan Maliya i. 20Egoh i Hosé egpenemdem pelà denu sa baelan di, duen sa

egsugùsuguen i Nemula tinegeinep di. Guwaen di, “O Hosé, tugod i Dabid, yaka eg-eked duu egsawa si Maliya enù ka egkelalingen dé danà sa Metiengaw Suguy i Nemula.

21Owoy umanak maama, owoy iya sa pengadani ko si Hésus, enù ka kagdi sa umaluk sa langun etaw denu sa salà da.”

22Na, nebaelan iya wé diyà si Hosé owoy si Maliya enù ka neketuu dé sa kagi i Nemula tinulon sa tegesugkow di egoh anay. Guwaen di,

23“Hê, umobol sa kenogon owoy umanak maama pengadanan da si Imanuwél.”^a

Na, ini sa selepangan di, diyà dé kenita Nemula i.

24Agulé, egoh i Hosé mig-enaw, migpangunut diyà sa kagi sa egsugùsuguen i Nemula diyà kenagdi. Huenan di sinawa di Maliya i, 25dodoo endà neseuma sa lawa da taman sa egoh di miglesut sa anak di. Agulé pinengadanan i Hosé si Hésus.

Ini Sa Egoh Sa Medoo Etaw Kedu Mediyù Dò Eglengen

2 1Na, egoh i Datù Hèlod mig-ipat sa tanà Hudiya, miglesut Hésus i diyà sa menuwa Bétlihém diyà uwang

Hudiya. Egoh di magtu miglesut, duen etaw neketiig tandà diyà bituen migtebow diyà Hèlusalém kedu mediyù dò denu tebowon agdaw. 2Egoh da migtebow, eg-igsà da, guwaen da, “Kenà sa batà kumedatù diyà etaw Hudiya? Enù ka hinaa ké sa tandà di miglesut sa bituen milegdaw denu tebowon agdaw, huenan di mig-angay ké dahini anì datuen ké kagdi.”

3Na, egoh i Datù Hèlod migdineg duen sa datù mekesambì kenagdi, tigtu nebukul lapeg sa langun etaw tegeHèlusalém. 4Agulé, egsetiponen di sa langun ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis, owoy eg-igsaan di kagda sa kenà di lumesut Mésayas i sa Tigtu Datù eg-angat-angatan sa medoo Hudiya.

5Egsagbì da, guwaen da, “Dutu Bétlihém dò diyà siini uwang Hudiya. Enù ka iya sa igsulat sa tegesugkow i Nemula egoh anay, guwaen di,

6 ‘Kiyu i etaw tegeBétlihém diyà uwang Hudiya, apiya di pa eglalag sa medoo menuwa diyà sa tanà Hudiya, uman pa lumalag sa menuwa yu enù ka lumesut diyà keniya sa Tigtu Datù

^a 1:23 Basa ko Isayas 7:14; 8:8, 10.

Miglesut Hésus i diyà sa menuwa Bétlihém (Matéyo 2:1)

sumabà sa medoo etaw ku tugod i Islaél.’ ”^b

⁷Agulé, igsasà i Hélod sa medoo etaw neketiig tandà diyà bituen kedu tebowon agdaw. Egoh da eglebù, eg-igsaan di kagda nengan da mighaa sa bituen. ⁸Agulé, egpeangayen di kagda Bétlihém dò owoy guwaen di, “Angay yu lagbet sa batà dutu. Amuk hauwen yu, pelikù yu dema dini angay yu tulon diyà kenak anì mangay a ma dumatù kenagdi.”

^{9,10}Agulé eglegkang sa etaw neketiig tandà diyà bituen. Egoh da eg-ipanaw, eghauwen da dema sa bituen hinaa da dutu tebowon agdaw dò. Egoh

da mighaa sa bituen, tigtu neanggan sa pedu da, huenan di eg-unutan da sa bituen taman egoh di mig-etud migpesoyol diyà sa selatal dalesan kenà i Hésus eg-ugpà. ¹¹Agulé, egoh da eggemow diyà sa dalesan, hinaa da sa batà owoy si Maliya inay di. Egligkued da egdatù sa batà. Agulé, egbekaden da sa baul dinaleman da sa langun taman milagà inuwit da, bulawan, owoy sa lana milagà mepion ngadeg, owoy sa bulung kepengadan da mila. Ibegay da uloy diyà si Hésus.

¹²Na, tinulonon i Nemula kagda tegeinep anì endà dé pelikù da diyà si Hélod. Iya

^b 2:6 Basa ko Mikiyas 5:2.

maen di ya mig-ukit da diyà sa sebaen ma dalan egoh da eglikù diyà sa hagda tanà.

Ini Sa Egoh Da Egpelaguy Dutu Igiptu Dò

13Na, egoh da mig-ipanaw dé sa etaw neketiig tandà diyà bituen, duen sa egsugùsuguen i Nemula tinegeinep i Hosé. Guwaen di, “O Hosé, enaw ka dé. Uwit ko sa batà owoy sa inay di, owoy pelaguy yu angay Igiptu dò. Ugpà yu dutu taman endà pelikuen ku kiyu dini, enù ka ipelagbet i Hélod sa batà anì imeimatay di.”

14Agulé, apiya di pa teliwadà sigep, mig-enaw Hosé i owoy eg-ipanaw uwiten di sa sawa di owoy si Hésus. Hê eg-ipanaw da sigep mangay Igiptu dò. 15Agulé eg-ugpà da dutu taman sa egoh i Hélod nematay. Na, danà iya wé binaelan da, neketuu sa kagi i Nemula tinulon sa tegesugkow di egoh anay, guwaen di, “Pelikuen ku dema sa anak ku kedu diyà tanà Igiptu.”^c

Ini Sa Egoh I Hélod Mig-imatay Sa Medoo Batà

16Na, netiigan i Hélod neakalan danà da endà egpelikù diyà kenagdi sa medoo etaw neketiig tandà diyà bituen.

Huenan di, tigtu egbulit temù owoy egpeangayen di sa medoo sundalu diyà menuwa Bétlihém lapeg sa medoo menuwa medapag dahiya anì imatayan da sa langun batà maama magtu miglesut taman sa duwa gepalay dé miglesut. Iya sa binaelan di anì imatayan di hedem Hésus i enù ka duwa gepalay ma dé sa lugay di egoh da mighaa sa tandà bituen.

17Na, danà iya wé binaelan di, neketuu dé sa inikagi i Hilimiyas sa tegesugkow i Nemula egoh anay, guwaen di, 18 “Duen sa dinegen yu dutu menuwa Lama dò. Suminegaw temù sa medoo tugod i Lakél owoy dumelawit da ma enù ka sinegawan da sa anak da. Endà mebaluy di pepionen sa pedu da enù ka inimatayan sa medoo anak da.”^d

Ini Sa Egoh Da Egpelikù Dutu Menuwa Nasalét Dò

19Na, egoh i Hélod nematay dé, duen sa egsugùsuguen i Nemula tinegeinep i Hosé dutu Igiptu dò. 20Guwaen di, “O Hosé, enaw ka dé. Uwit ko sa batà owoy sa inay di, owoy pelikù yu angay dutu tanà Islaél dò, enù ka nematay dé sa etaw egkelukuy eg-imatay sa batà.”

^c 2:15 Basa ko Osiyas 11:1.

^d 2:18 Basa ko Hilimiyas 31:15.

21Agulé, mig-enaw Hosé i owoy inuwit di sa sawa di owoy si Hésus, owoy eglikù da dema dutu Islaél dò. 22Dodoo endà eg-angay da diyà sa uwang Hudiya enù ka nelimedangan Hosé i egoh di neketiig si Alkilayo sa datù eg-ipat uwang Hudiya. Kagdi sa nekesambì sa emà di nematay si Hélod. Dodoo sinugù i Nemula Hosé i danà sa tegeinèp di, huenan di eglagbas da eg-angay uwang Galiliya dò. 23Agulé eg-ugpà da diyà sa menuwa Nasalét diyà uwang Galiliya. Huenan di, neketuu sa kagi sa tegesugkow i Nemula egoh anay denu si Hésus, guwaen di, “Kagdi sa etaw tegeNasalét.”

Ini Sa Egoh I Huwan Egtegudon
(*Malkos 1:1–8; Lukas 3:1–18;*
Huwan 1:19–28)

3 1Na, sebaen agdaw, duen sa etaw pinengadanan da si Huwan sa Tegebautis enù ka kagdi sa egbautis etaw diyà wayeg. Mig-angay diyà sa melabel tanà mediyù dalesan dutu uwang Hudiya dò. Owoy egtegudon sa kagi i Nemula diyà sa medoo etaw, 2guwaen di, “Ekedi yu dé sa medoo salà yu, enù ka buyu dé tumbow sa kedatù i Nemula diyà kenita.”

3Na, si Huwan sa igsulat i Isayas sa tegesugkow i Nemula egoh anay, guwaen di,
“Dumuen sa maama mikagi metaled dutu siedò melabel tanà mediyù dalesan. Iya sa guwaen di,
‘Abung-abungi yu sa ukitan i Datù tumbow.
Petudà yu sa medoo dalan di.’ ”^e

4Na si Huwan, igkawal di sa hinabel bulbul hinagtay kamiliyu, owoy iya sa sabitan di sa netikal kunul hinagtay. Iya sa kaenen di sa kasuk owoy sa teneb linaday. 5Medoo sa etaw mig-angay diyà kenagdi kedu diyà menuwa Hélsalém, owoy kedu diyà sa medoo menuwa diyà uwang Hudiya, owoy kedu ma sa uwang lawa't Holdan. 6Egtulonon da sa medoo salà da eg-ekedan da owoy egbautisan i Huwan kagda diyà sa lawa Holdan anè tandaan da sa kineeked da sa salà da.

7Duen ma sa medoo ulu-ulu diyà sa simbaan etaw Hudiyu, sa medoo etaw Palasiyu owoy etaw Sadusiya ma, eg-angay da ma diyà si Huwan anè egpebautis da ma diyà wayeg. Dodoo, egoh i Huwan mighaa kenagda, guwaen di, “Lagà yu medoo uled! Negaip a maen di ya eg-angay yu diyà kenak. Iya sa penemdem yu daa kéen,

^e 3:3 Basa ko Isayas 40:3.

egpelaguy yu sa kepigtamay i Nemula tumbow. ⁸Amuk tuu sa keeked yu sa salà yu, sambii yu sa adat yu medaet anì kumepion. Amuk hediya, lagà yu sa kayu mepion kebunga. ⁹Dodoo yoko egpenmdem duu mekeiwod yu sa kepigtamay i Nemula keniyu. Apiya kiyu sa tugod i Ablaham, pigtamayan i Nemula doo kiyu amuk endà sambian yu duu sa adat yu. Apiya meimet di kiyu migtamay, mekehaa pa Nemula i sa isambì di keniyu sa tugod i Ablaham. Mebaluy tugod i Ablaham siini medoo batu amuk iya sa uyot i Nemula. ¹⁰Taa yu. Igpeayaw dé sa agsà diyà sa kayu. Sumalà dé sa kayu endà egbunga mepion, pilayen owoy ulowen.”

¹¹Guwaen i Huwan ma, “Tumbow pa sa mekesambì kenak sa tigtu eglowon diyà kenak. Amuk tumbow, mekelilang a enù ka apiya sa talumpà igsugù di diyà kenak, egkemalaan a eg-uwit. Wayeg daa sa ibautis ku keniyu anì tandaan yu sa keeked yu salà, dodoo sa etaw mekesambì kenak, iya polo sa ibautis di keniyu sa Metiengaw Suguy i Nemula owoy apuy. ¹²Siedò maama tumbow lagà sa maama etapen di sa palay inelik di. Tiponen di sa palay owoy itagù di diyà sa sibay di, dodoo ulowen di sa opoh

di diyà sa apuy endà mepadeng.”

**Ini Sa Egoh i Hésus Migpebautis
Diyà Wayeg**

(Malkos 1:9–11; Lukas 3:21–22)

¹³Na, egoh i Huwan egbautis pelà sa medoo etaw diyà wayeg, miglegkang Hésus i diyà sa uwang Galiliya owoy mig-angay diyà sa lawa't Holdan anì pebautis ma diyà si Huwan. ¹⁴Dodoo buyu eg-eked Huwan i egbautis si Hésus, guwaen di, “Endà mepion di amuk aken sa egbautis keniko, enù ka tigtu eglowon ka diyà kenak. Kuna polo sa bautis kenak.”

¹⁵Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Unuti ko dé sa kepebautis ku, enù ka mepion amuk mangunut ki diyà sa langun igsugù i Nemula.” Agulé, binautisan i Huwan Hésus i.

¹⁶Na, egoh di migpebautis dé, eggaun Hésus i kedu dalem sa wayeg. Hê, neukaan sa langit, owoy hinaa di sa Metiengaw Suguy i Nemula egpetuntun kedu langit dò eg-angay egtenà diyà kenagdi. Egoh di egpetuntun, migpeiling manuk menatad. ¹⁷Agulé duen sa eg-ikagi kedu diyà langit, guwaen di, “Ini sa anak ku eghiduwan ku temù, owoy tigtu a netuuwan diyà kenagdi.”

**Ini Sa Egoh I Satanas Migtepeng
Si Hésus**

(*Malkos 1:12–13; Lukas 4:1–13*)

4 ¹Na, egoh i Hésus migpebautis dé diyà sa lawa Holdan, inuwit sa Suguy i Nemula eg-angay dutu siedò melabel tanà mediyù dalesan anì tepengan i Satanas Hésus i anì mekesalà. ²Na, egpeketues temù Hésus i enù ka epat pulù agdaw dé sa lugay di endà egpekekaen di dahiya. ³Agulé, egdapag Satanas i diyà kenagdi anì tepengan di, guwaen di, “Amuk kuna sa Tigtu Anak i Nemula, baluy ko kaenen siini batu danà sa tunung ko anì mekedan sa kelikutan ko.”

⁴Dodoo migsagbi Hésus i, guwaen di, “Meked a iya wé enù ka iya sa kagi i Nemula igpesulat,

‘Endà mepion di amuk kaenen daa sa pedakelen etaw, sa langun kagi i Nemula polo sa eg-udesan etaw.’”^f

⁵Agulé, inuwit i Satanas Hésus i dutu Hélsalém dò owoy igtagù di diyà sa buung sa Dalesan i Nemula. ⁶Guwaen i Satanas, “Amuk kuna sa Tigtu Anak i Nemula, laway ka anì mehaa sa tunung i Nemula, enù ka iya sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

‘Igsalig i Nemula kuna diyà sa medoo egsugùsuguen di anì buligan da kuna.’

Iya ma sa igpesulat di,

‘Selangawen da kuna anì endà mekesiud ka diyà batu.’”^g

⁷Dodoo migsagbi Hésus i, guwaen di, “Meked a iya wé enù ka iya ma sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

‘Yaka egtepeng duu Datù Nemula i.’”^h

⁸Agulé, inuwit i Satanas Hésus i diyà sa kogol getan mehagtaw owoy igpehaa di kenagdi sa langun kedatuan sa langun datù diyà tanà owoy sa langun egkegaga da ma. ⁹Guwaen i Satanas, “Iya sa uyot ku begayan ku kuna siini langun hinaa ko. Niko langun iya wé amuk egligkued ka danà ko egpenemula kenak.”

¹⁰Dodoo migsagbi Hésus i, guwaen di, “O Satanas, pediyù ka diyà kenak. Meked a iya wé enù ka iya sa kagi i Nemula igpesulat,

‘Si Datù Nemula daa sa penemulawen ké.

Kagdi daa sa mepangunutan ké.’”ⁱ

¹¹Agulé, sinalidan i Satanas Hésus i owoy duen egsugùsuguen i Nemula migtebow anì buligan da Hésus i.

^f 4:4 Basa ko Dutilonomiyu 8:3. ^g 4:6 Basa ko Isalem 91:11,12. ^h 4:7 Basa ko Dutilonomiyu 6:16. ⁱ 4:10 Basa ko Dutilonomiyu 6:13.

**Mig-edung Hésus I Egtulù Diyà Sa
Uwang Galiliya**

(*Malkos 1:14–15; Lukas 4:14–15*)

12Na, egoh i Hésus neketiig nebilanggu dé Huwan Tegebautis i, miglikù Hésus i diyà sa uwang Galiliya.
13Tinalà di sa menuwa Nasalét, eg-angay eg-ugpà dutu menuwa Kapelenaum dò. Iya sa menuwa medapag diyà sa lanaw Galiliya denu tanà i Sabulon owoy tanà i Naptali.
14Na, danà sa binaelan di, neketuu dé sa kagi igsulat i Isayas sa tegesugkow i Nemula egoh anay, guwaen di,
15 “Sa langun etaw eg-ugpà diyà sa tanà i Sabulon owoy tanà i Naptali ma, owoy sa eg-ugpà medapag diyà sa lanaw ma, owoy sa eg-ugpà dutu dibaluy lawa Holdan ma, owoy sa medoo etaw tegeGaliliya beken etaw Hudiyu,
16 langun da lagà sa etaw eg-ugpà diyà deleman, dodoo hauwen da doo sa etaw pinengadanan sa Legdaw i Nemula.
Edung egoh anay nelimedangan da sa kepatay da owoy sa kepigtamay i Nemula kenagda,

dodoo mekedan doo sa kelimedang da amuk tumbow sa Legdaw i Nemula,
lagà sa deleman mekedan amuk lumesut sa agdaw.”^j
17Agulé, mig-edung Hésus i egtulù diyà sa medoo etaw, guwaen di, “Ekedi yu sa medoo salà yu, enù ka buyu dé tumbow sa kedadù i Nemula diyà keniyu.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Migpasek
Epat Geetaw**

(*Malkos 1:16–20; Lukas 5:1–11*)

18Na, sebaen agdaw eg-ipanaw Hésus i diyà sa mantadan lanaw Galiliya. Hinaa di sa duwa telehadi, si Simon kepengadan da ma si Pidelu, owoy si Andelis hadi di. Egpuket da diyà sa lanaw enù ka kagda sa tegepuket.
19Mig-ikagi Hésus i diyà kenagda, guwaen di, “Unut-unut yu kenak, enù ka edung ini egoh beken sedà daa sa egkuwaen yu, dodoo etaw polo sa ipekuwa ku keniyu.”
20Hê, petow dé sinalidan da sa puket da owoy mig-unut da dé si Hésus.
21Agulé, egoh da eg-ipanaw uman, hinaa i Hésus sa duwa anak i Sébediyu, si Santiyago owoy si Huwan hadi di. Dalem da sa kumpit owoy sa emà da

^j 4:15-16 Basa ko Isayas 9:1,2.

enù ka eg-upionen da sa puket. Agulé inumow i Hésus kagda duwa. 22Hê, petow dé sinalidan da sa kumpit da owoy sa emà da ma enù ka umunut da si Hésus.

**Binulungan I Hésus Sa Medoo
Etaw Danà Sa Tunung Di**
(Lukas 6:17–19)

23Na, eg-ipanaw Hésus i egtukiden di sa medoo menuwa diyà uwang Galiliya, owoy takà egtulù diyà sa medoo simbaan etaw Hudiya. Igtulù di sa Mepion Tegudon denu sa kedadù i Nemula, owoy egbulungan di ma sa medoo etaw sumalà dé sa linadu da. 24Huenan di, nekeseluh sa lalag di diyà sa langun uwang Siliya. Inuwit da diyà kenagdi sa langun etaw eglinadu, sumalà

dé sa linadu da, ataw ka linahuk busaw ataw ka egbeketketen ataw ka pikat. Nelikuan da dé langun danà i Hésus. 25Huenan di, medoo temù sa etaw eg-unut-unut diyà kenagdi. Duen kedu uwang Galiliya dò, duen ma kedu diyà Dikapolis, duen ma kedu Hélusalém owoy sa uwang Hudiya, owoy duen ma kedu tanà dutu lawa Holdan.

**Ini Sa Tegudon I Hésus Denu Sa
Etaw Neaggan**
(Lukas 6:20–23)

5 1Na, egoh di mighaa sa melaweng etaw, migtekedeg Hésus i diyà sa mepokò getan owoy migpenuu dahiya. Agulé eg-angay sa medoo pasek di egdapag diyà kenagdi, 2owoy egtuluen di kagda. Guwaen di,

Migtekedeg Hésus i diyà sa mepokò getan ... owoy egtuluen di kagda.
(Matéyo 5:1,2)

3“Na, sa langun etaw egpeketiig endà mekegaga da mael mepion asal endà buligan i Nemula duu, neanggan da doo enù ka egpekeunut da sa kedadù i Nemula.

4“Owoy sa langun etaw egkebukul danà sa salà da, neanggan da doo enù ka upionen i Nemula kagda.

5“Owoy sa langun etaw egpetukééyen da kagda, neanggan da doo enù ka mebegayan da sa langun igpasad i Nemula.

6“Owoy sa langun etaw amuk temù pedu da egpangunut diyà sa igsugù i Nemula, neanggan da doo enù ka tabangan i Nemula kagda anì kumetiengaw da.

7“Owoy sa langun etaw mehidu sa duma da, neanggan da doo enù ka hiduwan i Nemula ma kagda.

8“Owoy sa langun etaw amuk sebaen daa sa pedu da eg-unut diyà si Nemula, neanggan da doo enù ka hauwen da Nemula i kani.

9“Owoy sa langun etaw egpelanihen da sa keugpà da, neanggan da doo enù ka meanak i Nemula kagda.

10“Owoy sa langun etaw egkepelihay danà da egpangunut diyà sa uyot i Nemula, neanggan da doo enù ka egpekeunut da sa kedadù di.

11“Amuk duen etaw egpeumàumà keniyu danà sa

kepigtuu yu kenak ataw ka egpelihay keniyu ataw ka egtulon sa endà tuu denu keniyu, neanggan yu doo 12enù ka hediya ma sa kepelihay da sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay. Keanggani yu polo temù enù ka duen sa tigtu mepion untung yu dutu langit dò.”

Ini Sa Balatan I Hésus Diyà Sa Timus Owoy Sa Legdaw
(*Malkos 9:50; Lukas 14:34–35*)

13Agulé guwaen i Hésus, “O medoo pasek ku, kiyu lagà sa timus ipepion nanam kaenen, enù ka kumepion sa langun etaw diyà tanà danà yu. Dodoo amuk mekedan sa keemis sa timus, endà dé mebaluy di peemis. Mekebuung daa owoy mekogkogon da enù ka endà dé mebaluy di itimus.

14“Egoh yu eg-ugpà diyà tanà, lagà yu sa palitaan eglegdaw diyà deleman, enù ka mehaa sa langun etaw diyà tanà kiyu i. Hediya ma, endà mekedilung sa menuwa diatas getan. 15Hediya ma, amuk duen etaw egtemtem palitaan, endà pelagkeban di duu solok, dodoo mehagtaw polo sa kenà di itagù anì melegdawan sa dalesan di. 16Hediya ma, baeli yu daa sa mepion egbaelan yu, enù ka amuk eghauwen liyu etaw sa mepion egbaelan yu, oloen da Nemula i sa Emà ta diyà langit.”

**Ini Denu Sa Uledin Igsugkow
I Mosis**

17Agulé guwaen i Hésus,
“Yoko egpenemdem duu iya sa
pesuwan di mig-angay a diyà
tanà anì peulanen ku sa uledin
ta igsugkow i Mosis owoy sa
igtulù sa medoo tegesugkow i
Nemula egoh anay. Dodoo
mig-angay a polo dini anì
meketuu sa langun igtulù da.
18Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà
keniyu. Taman endà mekedan
sa langit owoy tanà, endà
mekedan sa uledin i Nemula,
apiya tukééy, dodoo meketuu
doo sa langun kagi uledin di.
19Amuk duen etaw eg-eked
hedem sa uledin, apiya sebaen
daa, owoy itulù di ma sa
keeked di uledin diyà sa duma
di, iya sa etaw tigtu tukééy
diyà sa kedatù i Nemula.
Dodoo, amuk duen etaw
egpangunut diyà sa langun
uledin owoy itulù di ma sa
ukit kepangunut diyà sa duma
di, iya sa etaw kumedakel diyà
sa kedatù i Nemula. 20Tuu ini
i eg-ikagiye ku diyà keniyu.
Amuk endà eglowon sa
kepangunut yu uledin i
Nemula diyà sa kepangunut sa
medoo Palasiyu owoy tegetulù
ma, endà doo mekeunut yu sa
kedatù di.”

Ini Denu Sa Etaw Egbulit

21Agulé guwaen i Hésus,
“Netiigan yu doo sa uledin
igtulù da diyà etaw egoh
anay, guwaen di, ‘Yoko
eg-imatay ya etaw, enù ka
meuwit diyà uwis sa etaw
mig-imatay.’^k 22Dodoo mikagi
a diyà keniyu, mepigtamayan
doo sa etaw egbulit diyà
duma di. Owoy amuk mikagi
medaet sa etaw diyà sa duma
di, meuwit doo diyà sa
medoo datù anì antangen da.
Owoy sa etaw egtubad duma
di, mekeangay doo diyà sa
lanaw apuy endà mepadeng.
23Huenan di, amuk mangay
yu diyà sa Dalesan i Nemula
enù ka duen sa ibegay yu
uloy diyà si Nemula, owoy
egketulengan yu dahiya duen
pelà sa salà yu diyà sa duma
yu, 24agulé salidi yu dé sa
ibegay yu owoy seupionoy yu
pelà muna diyà sa duma yu.
Agulé pelikù yu dema diyà
Dalesan i Nemula anì megay
yu diyà si Nemula sa
hinagtay eg-imatayan yu.

25“Na, amuk duen etaw
tumipu keniko, angay ka muna
diyà kenagdi anì seupionoy yu
pelawà egoh yu endà pa
meuwit diyà sa uwis. Enù ka
amuk diyà yu sa taengan sa
uwis, mebaluy doo ipeuwit di

^k 5:21 Basa ko Éksodo 20:13.

kuna diyà sa pulis anì mebilanggu ka. ²⁶Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu. Amuk mebilanggu ka, endà mekelaun ka taman endà mekeimpas ka sa langun salà ko.”

Ini Denu Sa Etaw Egbigà

²⁷Agulé guwaen i Hésus, “Netiigan yu dé sa uledin igtulù i Mosis egoh anay, guwaen di, ‘Yoko egbigà ya.’^l ²⁸Dodoo mikagi a diyà keniyu, amuk eghauwen sa maama sa bayi owoy duen sa pedu di egkeiyap, egbigà dé sa maama diyà sa pedu di. ²⁹Huenan di, amuk neenggat yu diyà salà danà sa mata yu denu kuwanan, kedani yu dé iya wé mata yu owoy buungi yu dé. Enù ka uman pa mepion sa egoh di sebaen daen sa mata yu diyà sa egoh lawa yu mekeangay diyà sa lanaw apuy endà mepadeng. ³⁰Hediya ma, amuk neenggat yu diyà salà danà sa belad yu denu kuwanan, tagped yu dé owoy buungi yu ma dé, enù ka uman pa mepion sa egoh di sebaen daen sa belad yu diyà sa egoh lawa yu mekeangay diyà sa lanaw apuy endà mepadeng.”

Ini Denu Sa Etaw Eg-eked Sawa Di

(*Malkos 10:11–12; Lukas 16:18*)

³¹Agulé guwaen i Hésus, “Netiigan yu ma dé sa uledin igtulù da egoh anay, guwaen di, ‘Amuk eg-ekedan sa maama sa sawa di, duen sa surat ibegay di diyà sa sawa di anì tandaan di sa keeked di sawa di.’^m ³²Dodoo mikagi a diyà keniyu, amuk eg-ekedan sa maama sa sawa di endà migbigà, mekebigà doo sa bayi amuk sumawa sa sebaen maama owoy mekebigà ma doo sa maama sumawa sa bayi inekedan sa sawa di.”

Ini Denu Sa Etaw Egpasad

³³Agulé guwaen i Hésus, “Netiigan yu ma dé sa uledin igtulù da egoh anay, guwaen di, ‘Amuk duen sa igpasad yu diyà si Nemula, endà mebaluy di amuk endà petuuwen yu duu sa igpasad yu.’ ^{34,35}Dodoo mikagi a diyà keniyu, yoko egpengibet ta amuk egpasad yu diyà sa duma yu. Yoko egpengibet duu sa langit owoy sa tanà, enù ka sa langit sa lagà penuuwan i Nemula owoy sa tanà sa lagà kinadalan lisen di.’ⁿ Yoko ma egpengibet duu sa menuwa Hélusalém, enù ka iya sa kenà di mugpà sa Tigtu Datù ta.

^l 5:27 Basa ko Éksodo 20:14. ^m 5:31 Basa ko Dutilonomiyu 24:1.

ⁿ 5:34,35 Basa ko Isayas 66:1.

36Yoko ma egpengibet duu sa ulu yu, enù ka endà megaga yu duu meluman sa balut ulu yu, iling ka peitemen iling ka pebulaen. 37Amuk metudà sa kagi yu, ikagi yu daa 'Hoò,' ataw ka ikagi yu daa 'Endà,' enù ka amuk petuuwen yu sa kagi yu danà sa kepengibet yu, iya sa kagi kedu si Satanas."

Ini Denu Sa Etaw Egsuli
(Lukas 6:29–30)

38Agulé guwaen i Hésus, "Netiigan yu ma dé sa uledin igtulù da egoh anay, guwaen di, 'Amuk piseken sa etaw sa mata sa duma di, mepisek ma sa hagdi mata. Hediya ma, amuk kedanan sa etaw sa ngipen sa duma di, mekedan ma sa hagdi ngipen.'"^o 39Dodoo mikagi a diyà keniyu, yoko egsuli duu sa etaw egbael medaet diyà keniyu. Amuk duen etaw tumagpi sa bélén ko denu kuwanan, pedibaluyi ko denu bibang anì umanan di sa ketagpi di amuk iya sa ungayà di. 40Owoy amuk duen etaw umagak keniko diyà sa uwis anì pekawen di sa kawal ko danà sa utang ko kenagdi, begayi ko ma sa lapin ko. 41Owoy amuk tegelen ka sa sundalu egpeuwit sa langun taman di taman sakakilumitelu, uwit ko polo taman duwa kakilumitelu. 42Owoy amuk

duen etaw egpegeni diyà keniko, begayi ko sa egpegeniyen di. Owoy amuk egkelukuy egsagbay sa etaw diyà keniko, pesagbay ko ma."

Ini Denu Sa Kehidu Ta
(Lukas 6:27–28, 32–36)

43Agulé guwaen i Hésus, "Netiigan yu ma dé sa uledin igtulù da egoh anay, guwaen di, 'Hiduwi yu sa duma yu owoy kelepuhi yu sa kuntelà yu.'"^p 44Dodoo mikagi a diyà keniyu, hiduwi yu sa medoo kuntelà yu owoy simbai yu ma sa etaw egpelihay keniyu. 45Amuk hediya, mekesuet yu si Nemula sa Emà ta diyà langit, enù ka egpelegdawen di sa agdaw diyà sa langun etaw, iling ka medaet etaw ataw ka mepion. Owoy ibegay di ma sa udan diyà sa hinemulaan langun etaw, iling ka mepion sa egbaelan da ataw ka medaet. 46Huenan di, hiduwi yu ma sa langun etaw. Amuk iya daa sa eghiduwan yu sa medoo mehidu keniyu, endà duen sa mepion untung mesakem yu, enù ka hediya mendaa sa medoo medaet etaw atung egpeetuken sa Sulutan, iya ma daa sa eghiduwan da sa mehidu kenagda. 47Owoy adati yu ma sa langun etaw. Amuk iya daa sa adatan yu sa medoo duma yu etaw Hudiyu, endà

^o 5:38 Basa ko Éksodo 21:24; Dutilonomiyu 19:21. ^p 5:43 Basa ko Lébitiko 19:18.

metuuwan Nemula i diyà sa keadat yu, enù ka hediya mendaa sa medoo etaw beken Hudiyu, iya ma daa sa eg-adatan da sa duma da daa. 48Huenan di, pepion yu sa adat yu diyà sa langun etaw, petepengi yu sa metiengaw adat i Nemula sa Emà ta diyà langit.”

**Ini Sa Tegudon I Hésus
Denu Sa Mepion Egbaelan Ta
Diyà Duma Ta**

6 1Agulé guwaen i Hésus, “Yoko egpetiig duu sa kepangunut yu si Nemula diyà sa medoo etaw anì metuuwan da diyà sa mepion egbaelan yu. Enù ka amuk ungayà yu oloen yu etaw, endà duen sa untung mesakem yu diyà sa Emà ta diyà langit.

2“Huenan di, amuk duen sa ibegay yu diyà sa etaw pubeli, yoko egtulon duu diyà sa langun etaw anì oloen da kiyu, enù ka hediya ma sa egbaelan sa medoo liyu etaw guwaen da dò metiengaw etaw da. Ipehaa da sa kebegay da diyà sa simbaan etaw Hudiyu owoy diyà sa kalasada ma anì meolò da etaw. Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniya. Tapay da dé nekekuwa sa untung da. 3Dodoo amuk egtabangan yu sa etaw pubeli, yoko egpetiig duu diyà sa liyu etaw, labi pa amuk sa loyuk yu. 4Amuk endà ipehaa yu duu diyà sa medoo etaw sa ketabang yu etaw pubeli,

mehaa doo i Emà ta Nemula, owoy begayan di kiyu untung.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus
Denu Kesimbà
(Lukas 11:2–4)**

5Agulé guwaen i Hésus, “Amuk egsimbà yu diyà si Nemula, yoko eg-iling duu sa medoo etaw guwaen da dò metiengaw etaw da, enù ka egkeiyap da egsimbà diyà sa simbaan da owoy diyà sa kalasada ma anì mehaa da etaw. Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniya. Tapay dé nekekuwa da sa untung da. 6Dodoo amuk egsimbà yu, likù yu diyà sa niyu dalesan. Pintui yu anì endà mehaa yu etaw owoy simbai yu diyà sa Emà ta si Nemula endà mehaa di etaw. Apiya endà hauwen etaw kiyu egsimbà, mehaa doo i Emà ta owoy begayan di ma kiyu untung.

7“Amuk egsimbà yu, yoko egpedoo duu sa kagi yu uloy, enù ka iya lagà sa kesimbà sa etaw endà egpigtuu enù ka guwaen da dò dinegen i Nemula sa kesimbà da danà di medoo temù sa kagi da. 8Yoko eg-iling duu sa hagda, enù ka tapay dé netiigan i Emà ta Nemula sa ungayà yu egoh yu endà pa eg-ikagi diyà kenagdi. 9Huenan di, amuk sumimbà yu, ilingi yu ini i, guwaen yu, ‘O Emà ké diyà langit, ungayà ké oloen ka etaw.

10 Ungayà ké ma pedatù ka
diyà sa langun etaw diyà
siini sinukub langit,
owoy ungayà ké ma meketuu sa
uyot ko diyà tanà
lagà sa ketuu di dutu langit
dò.

11 Begayi ko kami sa kaenen ké
uman agdaw.

12 Peuloyi ko sa medoo salà ké,
éhè mendaa sa kepeuloy ké
sa salà duma ké.

13 Tuliki ko kami anì endà
mekeukit ké diyà sa kenà
ké tepengan
anì endà ma mekebael ké
salà.

Owoy pedyù ko kami diyà si
Satanas.’ ”

14Agulé guwaen i Hésus,
“Amuk ipeuloy yu sa salà
binaelan sa duma yu diyà
keniyu, ipeuloy ma i Emà ta
diyà langit sa medoo salà yu.
15Dodoo amuk endà ipeuloy yu
duu sa salà duma yu, endà ma
ipeuloy i Emà ta duu sa niyu
medoo salà.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Etaw Egpeulan Sa Kekaen Da Anì
Sumimbà Da**

16Agulé guwaen i Hésus,
“Amuk egpeulanen yu sa
kekaen yu anì sumimbà yu daa,
yoko egpetiig duu diyà sa
medoo etaw danà sa palas yu
medaet. Yoko eg-iling duu sa
etaw guwaen da dò metiengaw
etaw da. Amuk egpeulanen da
sa kekaen da, ungayà da

metiigan sa medoo etaw sa
baelan da, huenan di endà
egsuwat da owoy endà ma
egdiepug da. Tuu ini i
eg-ikagiye ku diyà keniyu.
Tapay dé nekekuwa da sa
untung da. 17Dodoo amuk
egpeulanen yu sa kekaen yu anì
sumimbà yu daa, suwat yu
owoy diepug yu ma, 18anì endà
metiigan sa liyu etaw duu sa
kepeulan yu kekaen. Apiya di
pa endà metiigan da duu,
metiigan doo i Emà ta Nemula
endà mehaa etaw, owoy
begayan di ma kiyu untung.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Pantiyali Etaw**
(Lukas 12:33–34)

19Agulé guwaen i Hésus,
“Yoko egtipon duu sa medoo
pantiyali yu diyà tanà, enù ka
medaetan danà kaba owoy
meledak ma owoy mekuwa ma
menakaw. 20Dodoo tipon yu
polo sa pantiyali yu dutu langit
dò danà yu egbael mepion.
Amuk hediya, endà medaetan di
danà kaba owoy endà ma
meledak di owoy endà ma
mekuwa di menakaw. 21Iya sa
mepion egbaelan yu enù ka
sumalà dé sa kenà sa pantiyali
yu, iya ma sa kenà sa pedu yu.”

**Ini Sa Balatan I Hésus Diyà Sa
Keilag Mata**
(Lukas 11:34–36)

22Agulé guwaen i Hésus,
“Lagà palitaan diyà lawa yu sa

mata yu enù ka iya sa iilag yu. Amuk mepion sa mata yu, lagà milegdaw sa langun lawa yu. 23Dodoo amuk medaetan sa mata yu, dumeleman sa lawa yu. Diya ma sa pedu yu, enù ka amuk eg-eked yu egpigtuu, deleman yu temù owoy tigtu medaet sa egbaelan yu.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Medoo Langun Taman Ta
(Lukas 16:13; 12:22–31)

24Agulé guwaen i Hésus, “Endà mebaluy di amuk duwa sa kaunutan sa maama atung egsugùsuguen, enù ka sebaen daa sa eghiduwan di owoy sa sebaen egkelepuhan di. Sebaen daa sa egpangunutan di owoy sa sebaen eg-ekedan di. Hediya ma, endà ma mebaluy di amuk duwa sa kaunutan yu, ataw ka si Nemula ataw ka sa medoo pantiyali yu.

25“Na, iya sa pesuwan ku eg-ikagi a diyà keniyu, pelénég yu sa pedu yu denu sa hagtay yu. Yoko ma egkebukul la denu sa kaenen yu ataw ka sa ginis yu, enù ka amuk milagà sa igbegay i Nemula sa lalù ta owoy sa lawa ta, melemu ma sa kebegay di sa kaenen yu owoy sa ginis yu. 26Haa yu sa medoo manuk eglayanglayang. Endà eg-ohok da owoy endà ma egketu da, owoy endà ma duen sa taguan palay da. Dodoo egpekaenen i Emà ta diyà langit kagda. Labi pa endà ipaten di kiyu, enù ka uman yu pa milagà diyà sa medoo manuk. 27Apiya egkebukul yu egpenemdem sa kelalù yu diyà tanà, endà doo mesumpatan yu duu apiya sakaulas daa.

28“Yoko ma egkebukul la egpenemdem sa kenà yu kumuwa sa ginis yu. Haa yu sa medoo balangan keluwen

Uman pa milagà yu diyà sa medoo manuk. (Matéyo 6:26)

egbulok mepion. Apiya di pa endà eggalebek da owoy endà ma eghabel da ginis, metolol da doo. ²⁹Dodoo taa yu, hih, sa eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Apiya di pa metolol sa ginis igluhub i Datù Salomon egoh anay, uman pa metolol sa keluwen épê bulok diyà sa ginis i Salomon. ³⁰Nehagtay sa keluwen ini egoh di, dodoo simag, kuwaen etaw enù ka ulowen da diyà apuy. Na, amuk mepion sa kepeginis i Nemula sa keluwen endà melugay di diyà tanà, uman pa mepion sa kepeginis di keniyu, o medoo etaw tukééy kepigtuu.

³¹“Huenan di, yoko egkebukul la denu sa kaenen yu ataw ka sa inemen yu ataw ka sa ginis yu. ³²Enù ka sa langun etaw diyà tanà endà egpigtuu, takà da egkebukul denu sa hagtay da. Dodoo netiigan i Emà ta diyà langit endà mehagtay yu amuk endà duen sa kaenen yu ataw ka sa ginis yu. ³³Dodoo kiyu, udesi yu polo sa kedadù i Nemula owoy sa kepangunut yu diyà sa hagdi uyot. Amuk hediya, mebegayan di ma kiyu sa hagtay yu. ³⁴Huenan di, yoko egkebukul la egpenemdem sa kelikutan tumbow diyà keniyu simag, enù ka mepion amuk egpenemdemen yu polo iya wé amuk tumbow. Yoko eg-uman duu sa kelikutan yu ini egoh di danà yu egkebukul denu sa

endà pa eghauwen yu duu, enù ka enget doo sa kelikutan yu ini egoh di.”

Ini Sa Uledin I Hésus
Denu Sa Penemdem Ta Diyà Sa
Salà Duma Ta
(Lukas 6:37–38, 41–42)

7 ¹Agulé guwaen i Hésus, “Yoko egsigbolow duu sa duma yu nesalà anì endà ma ipaten i Nemula duu sa salà yu. ²Amuk medoo sa isigbolow yu duma yu, medoo ma sa isigbolow i Nemula keniyu, enù ka sa isigbolow yu duma yu, iya ma sa isigbolow i Nemula keniyu. ³Na, amuk menemdem ka tumabang sa duma ko nesalà, maen di ya eglagbeten ko sa hagdi tukééy bulah, dodoo endà egpenemdemen ko duu sa niko bulah éhê kedakel bugsud dalesan? ⁴Maen di ya guwaen ko diyà sa duma ko, ‘O Akay, kedanan ku sa bulah ko,’ dodoo endà egkehaa ko duu sa niko éhê bugsud dalesan. ⁵Tegeakal yu kiyu i. Kedani ko polo muna sa niko dakel bulah anì kumetiengaw sa kehaa ko kumedan sa tukééy bulah sa duma ko.”

⁶Agulé egtulon Hésus i balatan, guwaen di, “Yoko egbegay duu diyà sa medoo tuyang sa milagà diyà sa kehaa i Nemula enù ka hemueden da daa kiyu, owoy yoko ma egkawel duu diyà sa medoo babuy sa pélas milagà enù ka

utuhan da daa. Hediya ma,
yoko eg-uman na egtulù sa
medoo etaw eg-eked egpigtuu
sa kagi i Nemula.”

**Ini Sa Tegudon I Hésus Anì
Sumimbà Ki
(Lukas 11:9–13)**

7Agulé guwaen i Hésus,
“Amuk meudes yu sumimbà,
mekekuwa yu sa egpegeniyen
yu diyà si Nemula; owoy amuk
lumagbet yu, mehaa yu doo sa
lagbeten yu; owoy amuk
umumow yu, mekegemow yu
doo. 8Enù ka sumalà dé sa etaw
meudes megeni, iya sa etaw
mekekuwa; owoy sumalà dé sa
etaw meudes lumagbet, iya sa
etaw mekehaa; owoy sumalà dé
sa etaw meudes umumow, iya
sa etaw mekegemow. 9Upama,
duen sebaen maama diyà
keniyu. Amuk egpegeni kaenen
sa anak di, endà mebaluy di
begayan di batu. 10Hediya ma,
amuk egpegeni sedà sa anak di,
endà ma mebaluy di begayan di
uled. 11Apiya di pa endà
metiengaw yu kiyu i, netiigan
yu doo sa mepion ibegay yu
diyà sa anak yu. Labi pa endà
mepion sa ibegay sa Emà ta
diyà langit diyà sa langun etaw
egpegeni.

12“Na, amuk ungayà yu
mepion sa egbaelan sa duma yu
diyà keniyu, baeli yu ma sa
mepion diyà kenagda. Amuk
hediya, mepangunutan yu doo
sa langun uledin igsugkow i

Mosis owoy sa igtulù sa
tegesugkow i Nemula egoh
anay.”

**Ini Sa Balatan I Hésus Diyà Sa
Duwa Selat
(Lukas 13:24)**

13Agulé guwaen i Hésus,
“Amuk ungayà yu munut diyà
sa kedadù i Nemula, ukit yu daa
diyà sa tukééy selat. Dodoo
melabel sa selat mangay diyà sa
lanaw apuy owoy melemu ma
sa dalan di, huenan di medoo sa
etaw eg-ukit dahiya. 14Dodoo
tukééy polo sa selat mangay
diyà sa lalù endà meelut di
owoy melikut ma sa dalan di,
huenan di diisek ma daa sa
etaw mekehaa sa dalan di.”

**Ini Sa Balatan I Hésus
Diyà Sa Kebunga Sa Kayu Mepion
Owoy Medaet
(Lukas 6:43–44)**

15Agulé guwaen i Hésus,
“Tulik yu anì endà meakalan yu
danà sa tegesugkow butbuten.
Apiya di pa mepion gaa sa
egbaelan da lagà sa hinagtay
kebibibili, medaetan yu doo enù
ka sa pedu da lagà sa mebalaw
tinggalung. 16Amuk eghauwen
yu sa egbaelan da, metiigan yu
amuk tuu kagda sa tegesugkow
i Nemula ataw ka beken, enù ka
endà duen sa bunga palas
mekaeen etaw diyà sa teledes
owoy endà ma duen sa pigus

mekaen etaw diyà sa kesulusulu. 17Amuk mepion sa kayu, mepion ma sa mebunga di; dodoo amuk medaet sa kayu, medaet ma sa mebunga di. 18Amuk mepion sa kayu, endà egbunga di medaet; owoy amuk medaet sa kayu, endà ma egbunga di mepion. 19Sumalà dé sa kayu endà egbunga mepion, pilayen owoy ulowen. 20Huenan di, amuk eghauwen yu sa egbaelan sa etaw, metiigan yu doo amuk tuu kagda sa tegesugkow i Nemula ataw ka beken.”

**Ini Denu Sa Etaw Endà Mekeunut
Diyà Sa Kedatù I Nemula**
(*Lukas 13:25–27*)

21Agulé guwaen i Hésus, “Endà langun di etaw eg-umow kenak guwaen da ‘O Datù ké’ sa etaw mekeunut sa kedatù i Nemula, dodoo iya daa sa etaw mekeunut sa kedatù i Nemula sa medoo etaw tigtu egpangunut diyà sa uyot i Emà ku diyà langit. 22Amuk meuma siedò agdaw, dumuen etaw mikagi diyà kenak, guwaen da, ‘O Datù, ukai ko kami anì mekeangay ké diyà keniko, enù ka migtulù ké sa kagi i Nemula danà ké mig-unut keniko, owoy nekepelaun ké ma busaw diyà etaw danà sa ngadan ko inumow ké, owoy nekebael ké ma panduan danà sa tunung ko.’ 23Agulé mikagi a diyà

kenagda, guwaen ku, ‘Taa yu, endà nelayaman ku kiyu ya. Pedyù yu diyà kenak, kiyu i tegebael salà.’ ”

**Ini Sa Balatan I Hésus Sa Duwa
Etaw Egbugsud Dalesan**
(*Lukas 6:47–49*)

24Agulé guwaen i Hésus, “Uman sebaen etaw egdineg-dineg sa eg-ikagiyen ku owoy egpangunut ma, iya lagà sa maama milantek egbael dalesan. Petigdegen di sa bugsud di diyà sa batu dalem tosong. 25Agulé meleges sa udan, owoy egkemahà sa wayeg owoy egdagpak sa meleges kelamag diyà sa dalesan di. Dodoo endà nepilay di enù ka pinetigdeg diyà batu.

26“Dodoo, uman sebaen etaw egdineg daa uloy sa eg-ikagiyen ku, dodoo endà egpangunutan di duu, kagdi lagà sa maama bunegbuneg egbael dalesan diyà enay-enay. 27Agulé meleges sa udan, owoy egkemahà sa wayeg owoy egdagpak sa meleges kelamag diyà sa dalesan di. Hê, nepilay owoy tigtu nedaetan ma.”

28Na, egoh i Hésus neubus egtulù, negaip temù sa medoo etaw migdineg, 29enù ka endà nesetepeng sa ukit ketulù di owoy sa ukit ketulù sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis, enù ka dakel polo sa hagdi egkegaga egtulù.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa
Maama Eglinadu Dempid**

(*Malkos 1:40–45; Lukas 5:12–16*)

8 ¹Na, miglungel Hésus i owoy mig-unut sa medoo etaw diyà kenagdi. ²Agulé duen sa maama eglinadu dempid mig-angay diyà si Hésus. Egligkued egpegeni, guwaen di, “O Datù, megaga ko kumedan siini linadu ku amuk iya sa ungayà ko.”

³Agulé, binegeng i Hésus sa belad di owoy sinabaan di sa maama. Guwaen di, “Meiyap a doo. Haa ko, nelikuan ka dé.” Hê, petow dé nekedan sa linadu di dempid. ⁴Agulé guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Taa ko, hih. Yaka egtulon duu diyà etaw sa egoh ko nelikuan. Dodoo angay ka polo pehaa diyà sa tegesimbà diyà Dalesan i Nemula owoy begay ka ma sa hinagtay ulowen diyà si Nemula iling sa igsugù i Mosis denu sa kepelanìh ko diyà sa kehaa i Nemula. Amuk hediya, tandaan ko diyà sa langun etaw sa egoh ko nelikuan.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa
Egsugùsuguen Sa Kapitan**

(*Lukas 7:1–10*)

⁵Na, egoh i Hésus migtebow diyà sa menuwa Kapelenaum, duen sa kapitan sundalu etaw Loma eg-angay egdapag diyà si Hésus. ⁶Egpegeni, guwaen di, “O Datù, eglinadu sa

egsugùsuguen ku diyà sa dalesan ku. Egtodel dé owoy tigtu egkesakitan.”

⁷Agulé guwaen i Hésus, “Munut a keniko enù ka bulungan ku.”

⁸Dodoo egsagbì sa kapitan, guwaen di, “O Datù, yaka eg-unut ta, enù ka memala a amuk gumemow ka diyà sa dalesan ku enù ka tukééy a etaw diyà keniko. Dodoo ikagi ko daa anì melikuan sa egsugùsuguen ku. ⁹Netiigan ku sa egkegaga ko egsugù, enù ka aken ma sa maama egpekegaga, enù ka legkang diyà sa ulu-ulu ku sa egkegaga ku owoy egpekesugù a ma sa medoo sundalu ku. Amuk guwaen ku diyà sa sebaen sundalu, ‘Ipanaw ka,’ hê mipanaw ma dé. Amuk guwaen ku diyà sa sebaen ma sundalu, ‘Téél ka dé,’ hê misalu ma dé. Amuk guwaen ku diyà sa egsugùsuguen ku, ‘Baeli ko siini,’ hê baelan di ma dé.”

¹⁰Na, egoh i Hésus migdineg iya wé, tigtu negaip owoy mig-ikagi diyà sa medoo etaw eg-unut diyà kenagdi, guwaen di, “Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu, tigtu egpigtuu siini maama. Apiya sa langun etaw Hudiyu, endà hinaa ku duu sa kepigtuu da iling siini hagdi.

¹¹Eg-ikagiye ku ini i diyà keniyu. Amuk meuma sa kedatù i Nemula, mekeunut doo sa

medoo balangan etaw beken
 Hudiyu kedu diyà sa langun
 balangan tanà diyà siini
 sinukub langit. Meseselengan da
 mista sa tupù yu si Ablaham
 owoy si Isak owoy si Hakob
 diyà sa kedatù i Nemula.
 12Duen ma duma ta etaw
 Hudiyu ungayà da hedem
 mekeunut diyà sa kedatù i
 Nemula, dodoo mehemagawan
 da polo dutu siedò deleman
 kenà da mepigtamayan.
 Suminegaw da dutu owoy
 kuméget sa ngipen da danà da
 tigtu mepasangan.”

13Agulé guwaen i Hésus diyà
 sa kapitan, “Likù ka dé, enù ka
 neketuu dé sa pinegeni ko kenak
 danà sa kepigtuu ko.” Hê, petow
 dé nelikuan sa egsugùsuguen di
 egoh i Hésus mig-ikagi iya wé.

**Ini Sa Egoh i Hésus Migbulung Sa
 Medoo Etaw Eglinadu**
(Malkos 1:29–34; Lukas 4:38–41)

14Agulé miggemow Hésus i
 diyà sa dalesan i Pidelu, owoy
 hinaa di dahiya sa bayi
 nugangan i Pidelu eghibat danà
 di egkegenaw temù. 15Agulé
 sinabaan di sa belad di. Hê
 petow dé nelikuan sa bayi,
 owoy migtigdeg minengana di
 Hésus i.

16Egoh di mig-eled sa agdaw,
 duen sa medoo etaw linahuk

busaw inuwit da diyà si Hésus.
 Agulé pinelesut i Hésus sa
 busaw diyà kenagda danà sa
 kagi di daa, owoy binulungan di
 ma sa medoo eglinadu. 17Na,
 danà iya wé binaelan di,
 neketuu dé sa kagi igsulat i
 Isayas sa tegesugkow i Nemula
 egoh anay, guwaen di, “Kagdi
 sa kumedan sa linadu ta, owoy
 bulungan di ma sa langun sakit
 ta.”^q

**Ini Sa Igtulù i Hésus Diyà Sa Etaw
 Ungayà Da Eg-unut Diyà Kenagdi**
(Lukas 9:57–62)

18Na, egoh i Hésus mighaa sa
 melaweng etaw eg-unut
 kenagdi, eg-ikagi diyà sa medoo
 pasek di anì kumatin da tanà
 dutu sa lanaw. 19Agulé, duen sa
 tegetulù sa uledin igsugkow i
 Mosis eg-angay diyà si Hésus.
 Guwaen di diyà kenagdi, “O
 Mistelu, sumalà dé sa angayan
 ko, umunut-unut a keniko.”

20Dodoo guwaen i Hésus,
 “Taa ko, hih. Amuk lekipes,
 duen salag di diyà lungag kayu.
 Amuk manuk awang, duen ma
 salag di diyà pulu kayu. Dodoo
 melikutan ka umunut-unut diyà
 kenak, aken i Kakay Langun,
 enù ka endà duen sa tigtu kenà
 ku mugpà.”

21Agulé, duen ma sebaen
 etaw eg-unut diyà si Hésus,
 owoy guwaen di, “O Datù,

^q 8:17 Basa ko Isayas 53:4.

umunut-unut a diyà keniko, dodoo muna a pelawà mangay lumebeng sa emà ku.”

22Dodoo guwaen i Hésus, “Unut-unut ka dé diyà kenak, enù ka mepion polo amuk sa etaw endà duen lalù da sa lumebeng sa duma da nematay.”

Ini Sa Egoh I Hésus Mighawid Sa Sepuk

(*Malkos 4:35–41; Lukas 8:22–25*)

23Na, egoh i Hésus mig-edà kumpit, mig-unut ma sa medoo pasek di. 24Hê, egoh da eg-ipanaw, nesampen da sepuk diyà sa lanaw, owoy buyu dé egketeggeb sa kumpit da danà sa wayeg egpekedalem. Dodoo egtudug Hésus i. 25Agulé, inangay da eg-enaw kagdi, guwaen da, “O Datù, buligi ko kami, enù ka egpekesugsug ki.”

26Dodoo guwaen i Hésus, “Maen di ya egkelimedangan yu? Tukééy daa sa kepigtuu yu diyà kenak.”

Agulé migtigdeg Hésus i owoy hinawidan di sa kelamag owoy sa dakel lambeg. Hê migsabuh dé owoy miglinek ma dé. 27Agulé egkegaip da danà sa tunung di, owoy egseolomoy da, guwaen da, “Ngadan ini i maama? Apiya sa kelamag owoy sa lambeg, egpangunut da doo diyà kenagdi.”

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-aluk Sa Duwa Maama Linahuk Busaw
(*Malkos 5:1–20; Lukas 8:26–39*)

28Agulé, egoh da egdunggù tanà dutu sa lanaw diyà uwang Gadala, duen sa duwa maama linahuk busaw migtelabuk si Hésus kedu diyà sa kenà lebung. Tigtu da mebalaw, huenan di endà egpekeukit sa medoo etaw dahiya. 29Egoh da mighaa si Hésus, pinetaled da sa kagi da, guwaen da, “O Anak i Nemula, maen di ya egbogowen ko kami? Yaka pelà egpigtamay kenami, enù ka endà pa egkeuma sa agdaw di.”

30Duen ma sa medoo babuy eglagbet kaenen da medapag dahiya. 31Agulé, egpegeni sa medoo busaw diyà si Hésus, guwaen da, “Amuk hemagawan ko kami, peangay ko kami dutu siedò medoo babuy.”

32Guwaen i Hésus, “Dutu yu dé.”

Agulé, miglesut sa medoo busaw owoy mighalì da eglahuk diyà sa medoo babuy. Hê migletu sa langun babuy miglungel diyà sa kesagdigan owoy nekelesek da diyà sa lanaw. Nelened da langun.

33Agulé egpelaguy sa medoo tegeipat babuy eg-angay da egtulon diyà sa dakel menuwa sa langun hinaa da owoy sa medoo nebaelan sa duwa maama linesutan busaw.

34Agulé inangay sa medoo etaw

egsiegung Hésus i. Egoh da mighaa kenagdi, egpegeni da anì endà lumagbas di diyà sa hagda menuwa.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Maama Egtodel

(*Malkos 2:1–12; Lukas 5:17–26*)

9 ¹Agulé, mig-edà kumpit Hésus i egkatin dema tanà dutu sa lanaw enù ka eglikù diyà sa hagdi menuwa. ²Na, duen sa maama egtodel sa langun lawa di linungon da diyà sa kateli inuwit da diyà si Hésus. Egoh i Hésus neketiig dakel sa kepigtuu da diyà kenagdi, guwaen di diyà sa maama egtodel, “O Akay, pebagel ko sa pedu ko, enù ka nekepeuloy dé sa medoo salà ko.”

³Agulé nelikutan sa pedu sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Egseolomoy da, guwaen da, “Ay, dakel temù sa salà siini maama, enù ka egtepengen di Nemula i.”

⁴Dodoo netiigan i Hésus sa penemdem da, owoy guwaen di, “Maen di ya medaet sa pedu yu danà sa inikagi ku igpeuloy dé sa salà di? ⁵Enù di ya, ngadan tayu sa melemu egbaelan sa etaw, ipeuloy di sa salà siini maama egtodel ataw ka bulungan di anì meketigdeg owoy mekebigkat? Endà mebaluy di amuk etaw daa. ⁶Dodoo duen pelawà sa ipehaa ku diyà keniyu anì metiigan yu

aken sa Kakay Langun anì metiigan yu ma amuk mekegaga a egpeuloy salà diyà tanà.” Agulé guwaen i Hésus diyà sa maama egtodel, “Na, Akay, tigdeg ka dé. Uwit ko sa kateli ko owoy likù ka dé.”

⁷Hê, migtigdeg sa maama owoy miglikù ma dé. ⁸Agulé, egoh sa langun etaw dahiya mighaa iya wé, nelenawan da owoy eg-oloen da ma Nemula i enù ka igbegay di diyà si Hésus sa egkegaga di egpeuloy salà.

Ini Sa Egoh I Matéyo Migpepasek Diyà Si Hésus

(*Malkos 2:13–17; Lukas 5:27–32*)

⁹Na, egoh i Hésus eg-ipanaw dema, hinaa di Matéyo i sa atung egpeetuken sa Sulutan egpenuu diyà sa lawi atung kenà di eg-etuk. Agulé guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Unut-unut ka kenak.” Hê, migtigdeg Matéyo i owoy eg-unut ma dé diyà si Hésus.

¹⁰Agulé, egkaen Hésus i owoy sa medoo pasek di diyà sa dalesan i Matéyo. Migtebow ma sa medoo atung egpeetuken sa Sulutan owoy sa medoo tegebael salà, owoy neseunut da egkaen si Hésus. ¹¹Egoh sa medoo Palasiyu mighaa sa binaelan i Hésus, eg-igsaen da sa medoo pasek di, guwaen da, “Amuk metiengaw etaw sa datù yu, maen di ya egselenganen di egkaen sa medoo atung

egpeetuken sa Sulutan owoy sa medoo duma da tegebael salà?”

12Dodoo egoh i Hésus migdineg sa inikagi da, sinagbian di kagda, guwaen di, “Amuk metéél sa etaw, endà duen maen di ya lumagbet tegebulung. Sa etaw eglinadu polo sa lumagbet tegebulung.

13Enù di ya, ngadan sa selepangan siini kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

‘Beken iya sa ungayà ku sa hinagtay ibegay yu diyà kenak.

Dodoo iya polo sa tigtu ungayaen ku sa kesehiduway yu.”

Na, pineangay a dini anì isasà ku sa medoo etaw neketiig duen salà da, beken duu sa medoo etaw guwaen da dò endà duen salà da.”

Ini Denu Sa Kepeulan Da Sa Kekaen Da Anì Sumimbà Da
(*Malkos 2:18–22; Lukas 5:33–39*)

14Agulé, duen sa pasek i Huwan Tegebautis migtebow da diyà si Hésus, owoy guwaen da diyà kenagdi, “Takà ké egpeulan sa kekaen ké anì sumimbà ké daa, owoy hediya ma sa adat sa medoo Palasiyu. Dodoo sa niko pasek, maen di ya endà ma egpeulanen da sa kekaen da?”

15Agulé sinagbian i Hésus kagda peligad, guwaen di,

“Amuk duen pista kawing, endà mebaluy di amuk peulanen ta sa kekaen ta amuk dahiya pelawà sa maama egpesawaen. Dodoo dumuen pa sa agdaw mekedan sa maama diyà sa medoo duma di. Iya pelawà sa egoh da peulan sa kekaen da enù ka mebukul da.”

16Agulé, migbael peligad Hésus i denu sa egoh di endà meseamut sa magtu igtulù di owoy sa tapay uledin. Guwaen di, “Upama, duen tapay ginis ko nelisì, endà mepion di amuk itabung ko diyà sa tapay sa magtu ginis endà pinipian di, enù ka kumipes sa tabung di owoy meumanan sa kedakel lisì di. 17Hediya ma, amuk sa magtu wain owoy sa kunul kambing taguan wain, endà mebaluy di itagù ta sa magtu wain diyà sa tapay taguan di enù ka mebetu danà sa kelukotok di enù ka endà eghened sa tapay kunul kambing. Melemet sa wain owoy medaetan ma sa taguan di. Iya polo sa mepion baelan ta, itagù ta sa magtu wain diyà sa magtu taguan di anì endà medaetan da.”

Inenaw I Hésus Sa Batà Nematay Owoy Binulungan Di Sa Bayi
(*Malkos 5:21–43; Lukas 8:40–56*)

18Na, egoh i Hésus telibubu egtulù, migtebow diyà kenagdi

sa maama ulu-ulu diyà sa simbaan Hudiyu. Migligkued diyà sa taengan di owoy migpegeni, guwaen di, “Magtu pelà nematay sa anak ku bayi, dodoo amuk angayen ko sumabà, umenaw doo.”

19Agulé, eglegkang Hésus i inunutan da sa maama owoy sa medoo pasek di.

20Na, duen ma sa bayi sepulù owoy duwa gepalay dé sa lugay di endà egkedit sa depanug di adat bayi. Agulé, egoh da eg-ipanaw pelawà, egsetugdug sa bayi owoy eg-amisen di sa pelingping ginis i Hésus, 21enù ka egpenemdemen di melikuan amuk meamis di daa sa ginis i Hésus. 22Agulé, migpelikù eg-isalu Hésus i owoy eghauwen di sa bayi. Guwaen di, “O Okon, pebagel ko sa pedu ko, enù ka nelikuan ka dé danà sa kepigtuu ko.” Hê, petow dé migkedit sa depanug di.

23Na, egoh i Hésus migtebow diyà sa dalesan sa ulu-ulu simbaan, hinaa di sa duma etaw egpalendeg danà sa pedu da medaet owoy sa medoo etaw egsinegaw. 24Agulé hinemagawan di kagda, guwaen di, “Yoko egdahiya ya. Endà nematay sa batà, egtudug daa.”

Dodoo eggemenan da kagdi i. 25Agulé egoh sa medoo etaw migliyu, migdalem Hésus i sa bilik owoy sinabaan di belad sa batà. Hê, mig-enaw dé. 26Agulé miglalag sa egoh i Hésus

mig-enaw sa nematay diyà sa uwang iya wé menuwa.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Langap

27Na, egoh i Hésus miglegkang, duen sa duwa maama langap egsetugdug diyà kenagdi. Eg-umow da egpegeni, guwaen da, “O tugod i Dabid, hiduwi ko kami.”

28Agulé, egoh i Hésus miggemow diyà sa dalesan, migpedapag sa duwa maama diyà kenagdi. Mig-igsà Hésus i, guwaen di, “Enù di ya, egpigtuu yu duen egkegaga ku egbulung keniyu?”

Migsagbi da, guwaen da, “Hoò, Datù, egpigtuu ké dé.”

29Agulé inamis i Hésus sa mata da, owoy guwaen di, “Na, netuu dé sa ungayà yu danà sa kepigtuu yu.” 30Hê, mig-ilag da dé. Agulé, tigtu hinawidan i Hésus kagda, guwaen di, “Yoko egtulon duu diyà etaw sa binaelan ku diyà keniyu.”

31Dodoo egoh da miglegkang dahiya, tinulon da polo diyà sa medoo etaw diyà sa langun menuwa dahiya.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Etaw Buneg

32Na, egoh da lumegkang sa duwa maama langap, duen sa maama buneg linahuk busaw inuwit etaw diyà si Hésus.

33Agulé, egoh i Hésus migpelesut sa busaw diyà

kenagdi, nekeikagi dé sa maama. Negaip temù sa langun etaw mighaa sa maama nelikuan, owoy guwaen da, “Ay, kita i medoo tugod i Islaél, endà pa hinaa ta duu sa binaelan etaw lagà ini i binaelan di taman ini egoh di.”

³⁴Dodoo guwaen sa medoo Palasiyu dahiya, “Egpekegaga egpelesut busaw danà sa tunung sa datù busaw.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migkehidu Sa Medoo Etaw

³⁵Na, tinukid i Hésus sa langun dakel menuwa owoy sa medoo tukééy, owoy takà egtulù diyà sa medoo simbaan Hudiyu. Igtulù di sa Mepion Tegudon denu sa kedadù i Nemula, owoy binulungan di ma sa medoo etaw eglinadu, sumalà dé sa linadu da. ³⁶Egoh di mighaa sa melaweng etaw nesetipon diyà kenagdi, eghiduwana di kagda temù enù ka egkepasangan da owoy endà ma duen sa egbulig kenagda, enù ka lagà da kebilibili melemu metelas amuk endà duen sa eg-ipat kenagda. ³⁷Agulé, guwaen i Hésus diyà sa medoo pasek di, “Lagà palay melegà sa medoo etaw endà pa egpigtuu owoy nebaluy temù sa palay, dodoo endà medoo sa etaw egketu. ³⁸Huenan di, simbà yu diyà sa épê di, si Nemula, anì umowen di pa sa

medoo etaw kumetu sa palay di.”

Ini Sa Medoo Salu I Hésus Hinemilì Di

(*Malkos 3:13–19; Lukas 6:12–16*)

10 ¹Na, sinetipon i Hésus sa sepulù owoy duwa salu di, owoy binegayan di kagda tunung anì mekegaga da pelesut busaw diyà sa etaw owoy mekebulung da ma sa etaw eglinadu, sumalà dé sa linadu da. ²Na, ini ngadan sa sepulù owoy duwa salu di: si Simon sa sebaen ngadan di si Pidelu, owoy si Andelis hadi di; owoy sa duwa anak i Sébediyu, si Santiyago owoy si Huwan hadi di, ³owoy si Pilipi, owoy si Baltolomi, owoy si Tomas, owoy si Matéyo sa atung egpeetuken sa Sulutan, owoy sa sebaen ma Santiyago anak i Alpiyo, owoy si Tadiyo, ⁴owoy sa sebaen ma Simon sa mebagel eghemalang sa tanà Hudiya, owoy si Hudas Iskaliyot sa maama tumampil diyà sa kuntelà i Hésus.

Ini Sa Egoh I Hésus Migpetegudon Sa Sepulù Owoy Duwa Salu Di

(*Malkos 6:7–13; Lukas 9:1–6*)

⁵Na, pineangay i Hésus sa sepulù owoy duwa salu di anì tumegudon da, guwaen di, “Yoko eg-angay ya diyà sa medoo menuwa etaw beken Hudiyu, owoy yoko ma

eg-angay ya diyà sa medoo menuwa diyà uwang Samaliya. ⁶Angay yu polo tegudon diyà sa medoo duma ta tugod i Islaél. Tabangi yu kagda enù ka lagà da sa kebibibili netelas. ⁷Sumalà dé sa angayan yu, tegudon yu anì meketiig sa medoo etaw sa egoh di buyu dé tumbow sa kedatù i Nemula. ⁸Bulungi yu sa medoo etaw eglinadu, owoy enaw yu ma sa etaw nematay. Owoy bulungi yu ma sa etaw eglinadu dempid, owoy pelaun yu ma sa busaw miglahuk diyà sa etaw. Yoko egpebayad duu sa etaw egtabangan yu, enù ka endà ma egbayadan yu duu sa egkegaga igpeuloy i Nemula diyà keniyu. ^{9,10}Amuk mipanaw yu, ulan sa medoo eg-uwiten yu enù ka iya sa gumastu keniyu sa etaw tinabangan yu lagà sa kegastu da sa egsugùsuguen da. Ulan sa keuwit yu bulawan ataw ka pilak apiya salaad. Ulan ma sa keuwit yu duma kawal yu ataw ka duma talumpà yu ataw ka tuked ataw ka puyut.”

¹¹Guwaen i Hésus, “Sumalà dé sa menuwa tebowon yu, iling ka dakel menuwa ataw ka tukééy, lagbet yu sa etaw miadat keniyu owoy ugpà yu dé diyà kenagdi taman endà meuma sa kelegkang yu dema. ¹²Sumalà dé sa dalesan gemowon yu, huna yu ikagi diyà sa etaw di, guwaen yu, ‘Mebegayan yu mepion danà i

Nemula.’ ¹³Na, amuk miadat da keniyu, mebegayan da doo mepion danà sa inikagi yu diyà kenagda. Dodoo amuk endà miadat da keniyu, ulan dé enù ka pelikù dema diyà keniyu sa inikagi yu. ¹⁴Amuk duen etaw endà miadat da keniyu ataw ka endà egpigtuu da sa igtulù yu, salidi yu dé iya wé. Amuk sumalid yu sa dalesan di ataw ka sa menuwa, agtag yu sa kepung diyà sa lisen yu anì tandaan yu sa kepigtamay i Nemula tumbow diyà kenagda. ¹⁵Taa yu ini i eg-ikagiyen ku. Apiya di pa pigtamayan i Nemula pa uman sa etaw tegeSodoma owoy etaw tegeGomola danà sa tigtu medaet binaelan da egoh anay, uman pa dakel doo sa kepigtamay di mekeuma diyà sa menuwa eg-eked keniyu.”

**Ini Sa Medoo Lihay Tumbow
Diyà Sa Etaw Di**

(Malkos 13:9–13; Lukas 21:12–17)

¹⁶Agulé, guwaen i Hésus diyà sa medoo salu di, “Taa yu, hih. Mipedu yu kiyu i lagà sa kebibibili, dodoo egpeangayen ku kiyu diyà sa medoo etaw lenglengen, lagà da sa mebalaw tinggalung. Huenan di, tulik yu temù anì endà mael yu medaet diyà etaw. ¹⁷Tulik yu, enù ka duen medaet etaw sigkemen da kiyu, owoy agaken da ma kiyu diyà sa uwis, owoy tapesen da

ma kiyu diyà sa medoo simbaan Hudiyu. **18**Owoy uwiten da ma kiyu diyà sa medoo sulutan owoy diyà sa medoo datù ma danà sa kepigtuu yu diyà kenak. Huenan di, meketulù yu doo sa Mepion Tegudon denu kenak diyà kenagda owoy diyà sa etaw beken Hudiyu ma.

19Amuk meagak yu diyà sa uwis, yoko egkebukul la egpenmdem sa kesagbì yu kenagda ataw ka sa ikagiyen yu diyà kenagda, enù ka amuk meuma sa egoh yu sumagbì, metiigan yu ma doo sa sagbì yu mekesugat. **20**Enù ka beken danà sa niyu daa penemdem sa isagbì yu nesugat, dodoo danà yu polo netulù sa Metiengaw Suguy i Emà ta Nemula.

21“Apiya sa etaw telehadi, ipesigkem da sa duma da anì ipeimatay da. Hediya ma, ipeimatay ma sa medoo maama sa anak da, owoy kuntelaen ma sa medoo batà sa lukes da anì ipeimatay da. **22**Melepuhan langun etaw kiyu danà sa kepigtuu yu diyà kenak. Dodoo amuk metigkelan sa etaw siini langun kelikutan, mebegayan doo sa lalù endà meelut di. **23**Amuk egkepelihay yu diyà sa sebaen menuwa, pelaguy yu angay diyà sa sebaen ma menuwa. Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu, endà ubusen yu duu egtulù diyà sa langun menuwa kenà da eg-ugpà tugod i Islaél

taman endà pelikù a dema, aken i Kakay Langun.”

24Guwaen i Hésus, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku. Endà lumowon sa etaw egtuluen diyà sa mistelu egtulù kenagdi. Hediya ma, endà ma lumowon sa udipen diyà sa datù di.

25Huenan di, meanggan doo sa etaw egtuluen amuk meketepeng sa egkegaga di diyà sa egkegaga sa mistelu di. Hediya ma, meanggan ma doo sa udipen amuk meuma sa kedakel di diyà sa kedakel sa datù di. Na, netiigan yu dé pinengadanan da aken si Bilsibul datù busaw. Huenan di, amuk medaet sa kepengadan da kenak, aken i Datù yu, labi pa endà medaet sa kepengadan da keniyu, kiyu i etaw ku.”

**Hinawidan I Hésus Kagda
Anì Endà Egkelimedangan Da
Diyà Etaw
(Lukas 12:2-7)**

26Na, guwaen i Hésus, “Yoko egkelimedangan duu sa medoo etaw, enù ka sa langun linimunan, meawangan doo; owoy sa langun linidung, mehaa doo. **27**Amuk hediya, sumalà dé sa tinulon ku diyà keniyu diyà delem, metulon yu doo diyà medoo etaw diyà legdaw. Owoy sumalà dé sa binadàbadà ku diyà keniyu diyà tukééy bilik pinintuan, peegal-egal yu doo diyà

duwangen. 28Yoko egkelimedangan duu sa etaw mekepatay keniyu diyà tanà, enù ka sa lawa yu daa sa ketamanan sa egkegaga da. Endà mekeimatay da sa suguy yu. Dodoo kelimedangi yu polo Nemula i, enù ka mekepatay lawa etaw owoy humemaga ma sa suguy etaw mangay diyà sa lanaw apuy endà mepadeng.

29“Dodoo dakel doo sa kehidu i Nemula keniyu. Upama, amuk meli ki duwa maya diyà padian, pila pa sa lagà da? Dodoo endà duen sa maya menabù diyà tanà amuk beken iya sa uyot i Emà ta Nemula. 30,31Huenan di, yoko egkelenawan na enù ka uman pa dakel sa lagà yu diyà sa medoo tukééy manuk. Apiya sa balut ulu yu daa, netiigan i Nemula doo sa kedoo di enù ka tigtu eghiduwan di kiyu.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Ketulon Ta Sa Kepigtuu Ta
(Lukas 12:8–9)

32Guwaen i Hésus, “Na, sa etaw egtulon diyà duma di sa kedadù di kenak, iya ma sa etaw tulonen ku diyà si Emà ku diyà langit anì metiigan di kagdi sa etaw ku. 33Dodoo sa etaw egpalaw kenak diyà sa medoo duma di, iya ma sa etaw endà tulonen ku duu diyà si Emà ku diyà langit.”

Ini Denu Sa Medoo Etaw Egsekuntelaay Danà I Hésus Migtebow

(Lukas 12:49–53; 14:26–27)

34Agulé guwaen i Hésus, “Yoko egpenemdem duu mig-angay a diyà tanà anì pelanihen ku sa pedu sa langun etaw. Dodoo uman pa egsekuntelaay sa medoo etaw danà ku mig-angay diyà tanà. 35Egkesekuntelà sa lukes etaw owoy sa anak di danà ku mig-angay dahini. Hediya ma, egkesekuntelà sa nugangan owoy sa awas di. 36Owoy iya sa tigtu egkesekuntelà sa etaw sa medoo duma di diyà sa dalesan di.

37“Na, apiya di pa eghiduwan sa etaw aken dodoo uman pa dakel sa kehidu di sa emà di owoy sa inay di, endà doo mebaluy di kagdi sa egpepasek diyà kenak. Hediya ma, amuk uman pa dakel sa kehidu di anak di diyà sa kehidu di kenak, endà ma mebaluy di egpepasek diyà kenak. 38Endà ma mebaluy di egpepasek sa etaw diyà kenak amuk endà eg-unut-unut di diyà kenak owoy endà ma metigkelan di duu sa kelikutan di lagà sa egoh di egtiang sa bugsud kenà di mematay. 39Huenan di, sumalà dé sa etaw umeked umunut diyà kenak enù ka egpekihagtay, iya polo sa etaw mematay. Dodoo sumalà

dé sa etaw umeked pekihagtay anì umunut diyà kenak, iya polo sa etaw melalù taman melugay.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Sa Untung Mekuwa Etaw Di
(*Malkos 9:41*)

⁴⁰Guwaen i Hésus, “Na, sumalà dé sa etaw miadat keniyu, eg-adatan di ma aken. Owoy sumalà dé sa etaw miadat kenak, eg-adatan di ma sa migpeangay kenak. ⁴¹Amuk miadat yu sa etaw tegesugkow kagi i Nemula danà di egsugkow sa kagi i Nemula, duen doo sa untung ibegay i Nemula diyà keniyu éhê mendaa sa untung ibegay di diyà sa tegesugkow di. Diya ma, amuk miadat yu sa metiengaw etaw danà di metiengaw sa adat di, duen doo sa untung ibegay i Nemula diyà keniyu éhê mendaa sa untung ibegay di diyà sa metiengaw etaw. ⁴²Taa yu, hih, sa eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Amuk egkelupahan sa etaw ku tigtu tukééy diyà sa kehaa yu, owoy amuk begayan yu wayeg danà di eg-unut-unut diyà kenak, mebegayan i Nemula doo kiyu untung.”

Ini Sa Egoh Di Neduwa Sa Pedu I Huwan Denu Si Hésus
(*Lukas 7:18–23*)

11 ¹Na, egoh i Hésus neubus mig-ikagi sa igsugù di diyà sa sepulù owoy

duwa salu di, mig-ipanaw dema eg-angay egtulù sa kagi i Nemula diyà sa medoo menuwa medapag dahiya.

²Na, egoh i Huwan Tegebautis diyà sa bilanguwan, dinineg di sa medoo binaelan i Hésus Kelistu. Agulé igpesugkow di diyà sa duma pasek di sa igsà di diyà si Hésus. ³Aglulé guwaen da diyà si Hésus, “Tuloni ko kami amuk kuna sa Tigtu Datù pineangay i Nemula migtebow, ataw ka sebaen ma etaw polo sa angat-angatan ké.”

⁴Aglulé migsagbì Hésus i, guwaen di, “Angay yu dé tulon dutu si Huwan dò sa hinaa yu owoy sa dinineg yu diyà kenak. ⁵Nekeilag dé sa medoo langap, owoy nekebigkat ma dé sa medoo pikat. Nelikuan ma dé sa medoo etaw eglinadu dempid, owoy nekedineg ma dé sa medoo bisuwen, owoy mig-enaw ma sa medoo nematay. Owoy nekedineg ma dé sa medoo pubeli etaw sa Mepion Tegudon denu kenak. ⁶Tulon yu ma diyà kenagdi meanggan doo sa etaw amuk endà egkeduwa sa pedu di egpigtuu diyà kenak.”

Ini Sa Inikagi I Hésus Denu Si Huwan
(*Lukas 7:24–35*)

⁷Na, egoh sa pasek i Huwan miglikù, mig-edung Hésus i eg-ikagi diyà sa melaweng etaw

denu si Huwan. Guwaen di,
 “Egoh yu mig-angay eghahaa si
 Huwan dutu siedò melabel tanà
 mediyù dalesan, endà iling di
 elê takà egkepilaypilay danà
 kelamag enù ka endà egkehali
 sa pedu di. ⁸Egoh yu miglenged
 si Huwan dutu siedò melabel
 tanà mediyù dalesan, endà
 hinaa yu duu sa etaw migluhub
 metolol ginis, enù ka iya daa sa
 etaw egluhub milagà ginis sa
 medoo etaw eg-ugpà diyà sa
 dakel menuwa datù. ⁹Dodoo
 egoh yu mig-angay dutu,
 inangay yu eghahaa sa
 tegesugkow i Nemula. Na, tigtu
 tuu si Huwan sa tegesugkow i
 Nemula, owoy miglowon pa
 kagdi i diyà sa medoo
 tegesugkow i Nemula egoh anay
 danà sa galebek di tigtu dakel.
¹⁰Enù ka igpesulat i Nemula sa
 denu si Huwan egoh anay,
 guwaen di,

‘Duen sa egsugùsuguen ku
 pehunawen ku diyà keniko
 anì upionen di sa ukitan ko
 tumbow.’^s

¹¹“Na, tuu ini i eg-ikagiye
 ku diyà keniyu. Sa langun etaw
 inanak diyà tanà, endà duen
 miglowon diyà si Huwan
 Tegebautis. Dodoo sumalà dé sa
 tukéy etaw umunut sa kedadù i
 Nemula, iya polo sa lumowon
 diyà si Huwan. ^{12,13}Egoh i
 Huwan endà pa egtegudon, takà

migtulù sa medoo tegesugkow i
 Nemula owoy migsulat ma
 Mosis i denu sa kedadù i
 Nemula tumbow. Agulé edung
 egoh i Huwan egtegudon taman
 ini egoh di, duen medoo etaw
 dakel sa ungayà da umunut sa
 kedadù i Nemula, owoy duen
 ma medoo mebalaw etaw
 ungayà da hedem pekawen da
 sa kedadù di. ¹⁴Amuk migtuu yu
 sa kagi igtulù sa tegesugkow i
 Nemula egoh anay, netiigan yu
 doo lagà si Iliyas Huwan i, enù
 ka tinulon da duen sa etaw
 tumbow mekeiling si Iliyas anì
 upionen di sa ukitan i Datù
 tumbow.^t ¹⁵Na, amuk mipedu
 yu egdineg, penemdem yu dé sa
 kagi ku dinineg yu.”

¹⁶Aglulé guwaen i Hésus,
 “Ngadan iya balatan ku keniyu
 medoo duma ku eg-ugpà diyà
 tanà ini egoh di? Lagà yu sa
 medoo batà egselapan diyà
 padian owoy egseolomoy da.
¹⁷Guwaen sa duma batà,
 ‘Binaelan ké sa dalemetan anì
 egdelayaw yu, dodoo eg-eked
 yu. Migdelawit ké ma anì
 umunut yu egsinegaw, dodoo
 eg-eked yu ma.’ ¹⁸Iya maen di
 ya lagà yu siedò batà enù ka
 egoh yu neketiig sa adat i
 Huwan Tegebautis, inekedan yu
 kagdi i. Egoh yu neketiig endà
 medoo sa kekaen di owoy endà
 ma eg-inem di wain, iya sa kagi

^s 11:10 Basa ko Malakiyas 3:1. ^t 11:14 Basa ko Malakiyas 4:5.

yu, guwaen yu, ‘Linahuk busaw ini i maama.’ ¹⁹Dodoo egoh yu neketiig sa adat sa Kakay Langun egkaen owoy eg-inem, inekedan yu ma. Iya sa kagi yu, guwaen yu, ‘Taa yu, meibeg kumaen siini maama owoy meibeg ma uminem mekehilu, owoy egloyuken di ma sa medoo medaet etaw atung egpeetuken sa Sulutan owoy sa medoo tegebael salà ma.’ Dodoo sa medoo etaw eg-unut diyà si Nemula, netuuwan da doo sa melabel pagitung di danà da eghaa sa langun binaelan di.”

**Ini Sa Kepigtamay I Nemula
Mekeuma Diyà Sa Menuwa
Eg-eked Egpigtuu
(Lukas 10:13–15)**

²⁰Agulé, egsigbolowen i Hésus sa langun etaw eg-ugpà diyà sa medoo menuwa kenà di migbael sa medoo panduan, enù ka endà eg-ekedan da duu sa salà da. ²¹Guwaen di, “O medoo etaw tegeKolasin owoy etaw tegeBétsaida, hahaa yu. Dakel sa kepigtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu, enù ka endà eg-ekedan yu duu sa salà yu apiya di pa dakel sa medoo panduan igpehaa i Nemula diyà keniyu. Dodoo sa etaw tegeTilo owoy etaw tegeSidon, amuk egpekehaa da hedem sa medoo panduan egoh anay iling sa panduan hinaa yu, meekedan da doo sa hagda salà owoy

tandaan da doo sa keeked da salà danà da migginis sakù owoy binuhbuan da ma abuh sa ulu da. ²²Taa yu, hih, sa eg-ikagiye ku diyà keniyu. Apiya pigtamayan i Nemula pa uman sa etaw Tilo owoy etaw Sidon, uman pa dakel doo sa kepigtamay di mekeuma diyà keniyu. ²³O medoo etaw tegeKapelenaum, apiya di pa ungayà yu pedakelen yu kiyu taman langit dò, petukéeyen i Nemula doo kiyu anì mekesugsug yu diyà bayà. Amuk nekehaa sa medoo etaw tegeSodoma egoh anay sa medoo panduan iling sa panduan hinaa yu, meekedan da doo hedem sa salà da owoy endà ma medaetan sa hagda menuwa. ²⁴Taa yu sa eg-ikagiye ku diyà keniyu. Apiya pigtamayan i Nemula pa uman sa medoo etaw Sodoma danà sa tigtu medaet binaelan da egoh anay, uman pa dakel doo sa kepigtamay di mekeuma diyà keniyu enù ka endà egpigtuu yu diyà kenak.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Migsimbà
(Lukas 10:21–22)**

²⁵Agulé egsimbà Hésus i, guwaen di, “O Emà, kuna sa Datù diyà langit owoy diyà tanà. Egpesalamat a diyà keniko enù ka igpehaa ko dé sa penemdem ko diyà sa medoo etaw épê tukéey penemdem

lagà batà, dodoo linidung ko diyà sa medoo etaw épê dakel penemdem. ²⁶O Emà, enget ma doo iya wé egbaelan ko enù ka iya sa egkepionon pedu ko.”

²⁷Agulé guwaen i Hésus, “Aken sa sinaligan i Emà sa langun penemdem di. Endà duen etaw egpeketiig kenak liyu daa si Emà. Endà ma duen etaw egpeketiig si Emà liyu daa aken i anak di owoy sa medoo etaw tuluen ku denu kenagdi.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migsasà Sa Kepigtuu Etaw

²⁸Agulé guwaen i Hésus, “Amuk egkeliteg yu danà yu egbaba sa adat yu mebegat, angay yu diyà kenak enù ka kedanan ku diyà keniyu anì mekeetud yu. ²⁹Tiang yu sa ipeuwit ku keniyu lagà sa kukung, owoy ilingi yu ma aken enù ka mepion sa pedu ku owoy mipedu a ma diyà keniyu, owoy mekeetud yu ma. ³⁰Endà mebegat sa ipetiang ku diyà keniyu owoy melemu ma sa ipeuwit ku keniyu.”

Sinigbolow I Hésus Sa Penemdem Palasiyu Denu Sa Agdaw Keetud
(*Malkos 2:23–28; Lukas 6:1–5*)

12 ¹Na, egoh sebaen Sapetu sa agdaw keetud da, mig-ukit da Hésus i diyà sa dalan egtelek tinibah. Egpeketies sa medoo pasek di,

huenan di inelus da sa palay owoy sinukut da ma. ²Dodoo, egoh sa medoo Palasiyu mighaa sa binaelan da, guwaen da diyà si Hésus, “Taa ko. Egtipay dé sa medoo pasek ko sa uledin ta denu sa agdaw keetud, enù ka galebek iya wé binaelan da.”

³Agulé sinagbian i Hésus kagda, guwaen di, “Lagà yu endà nekebasa sa kagi i Nemula denu sa binaelan i Dabid sa tupù ta egoh anay egoh di nelikutan neketues owoy sa medoo duma di. ⁴Migludép Dabid i diyà sa Dalesan i Nemula owoy kinaen di sa epan diyà sa lamisan sa epan igbegay diyà si Nemula. Pinekaen di ma sa medoo duma di. Apiya di pa migtipay diyà sa uledin ta denu siedò epan enù ka sa tegesimbà daa sa mekekaen iya wé, beken doo salà iya wé binaelan di. ⁵Hediya ma, netiigan ku kiyu doo sa neketiig sa uledin igsugkow i Mosis denu sa egbaelan sa medoo tegesimbà diyà sa Dalesan i Nemula. Eggalebek da doo uman Sapetu sa agdaw keetud ta, dodoo beken salà iya wé egbaelan da. ⁶Taa yu, hih, ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Apiya di pa milagà siedò Dalesan i Nemula, uman pa doo milagà sa etaw migtebow dé diyà keniyu. ⁷Duen sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

‘Beken iya sa ungayà ku sa hinagtay ibegay yu diyà kenak.

Dodoo iya polo sa tigtu ungayaen ku sa keshiduguay yu.’ ^u

Agulé guwaen i Hésus, “Amuk tigtu yu neketiig sa selepangan iya wé kagi i Nemula igpesulat, endà sigbolowen yu duu sa etaw endà duen salà di. ⁸Na, aken i Kakay Langun sa Datù diyà siini uledin ta denu sa agdaw keetud, huenan di mekegaga a tumulù etaw sa mepion egbaelan da diyà sa agdaw keetud.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Maama Melungoy Belad
(*Malkos 3:1–6; Lukas 6:6–11*)

⁹Na, eg-uman Hésus i eg-ipanaw owoy egludep diyà sa simbaan Hudiyu. ¹⁰Duen dahiya sa maama melungoy dibaluy belad, owoy duen ma dahiya medoo etaw ungayà da tipuwen da Hésus i amuk meketipay sa uledin da. Huenan di, eg-igsaan da, guwaen da, “Enù di ya, amuk mulung sa etaw diyà sa agdaw keetud, meketipay pa diyà sa uledin igsugkow i Mosis?”

¹¹Agulé migsagbì Hésus i, guwaen di, “Upama, duen sa hinagtay yu kebilibili nenabù dalem sa tosong diyà sa agdaw

keetud, ngadan di etaw iya wé amuk endà alukan di duu sa nenabù? ¹²Apiya di pa milagà sa kebilibili, uman pa milagà sa etaw. Huenan di, endà meketipay ki sa uledin igsugkow i Mosis amuk mepion sa baelan ta diyà sa agdaw keetud.”

¹³Agulé guwaen i Hésus diyà sa maama melungoy belad, “Begeng ko sa belad ko.”

Hê, egoh di egbegeng, nelikuan dé sa belad di nekeiling dé kebagel sa dibaluy belad di. ¹⁴Agulé, miglegkang sa medoo Palasiyu owoy egseolomoy da sa ukit keimatay da si Hésus.

Si Hésus Sa Hinemilì I Nemula Tinulon I Isayas Egoh Anay

¹⁵Na, egoh i Hésus neketiig sa ungayà da mimatay kenagdi, miglegkang dahiya. Mig-unut sa medoo etaw kenagdi owoy egbulungan di sa langun etaw eglinadu, ¹⁶dodoo eghawidan di kagda anì endà tulonen da duu sa denu kenagdi. ¹⁷Huenan di, neketuu dé sa kagi i Nemula tinulon i Isayas sa tegesugkow i Nemula egoh anay, ¹⁸guwaen di,

“Ini sa tigtu sinaligan ku hinemilì ku.

Eghiduwan ku temù owoy netuuwan a diyà kenagdi.

^u 12:7 Basa ko Osiyas 6:6.

Peugpaen ku sa Metiengaw
 Suguy ku diyà kenagdi.
 Tulonen di sa metudà adat
 ku diyà sa langun etaw,
 lapeg sa etaw beken
 Hudiyu anì mealukan da.
19 Endà kumagkag di diyà etaw
 endà egpigtuu
 owoy endà ma sumigbolow
 di.
 Amuk tumulù diyà kalasada,
 endà pedakelen di duu
 kagdi.
20 Apiya di pa melungoy pelà
 sa kepigtuu sa etaw lagà sa
 keluwen melemu metepù,
 endà meekedan di duu.
 Hediya ma amuk tukééy pelà
 sa kepigtuu etaw lagà sa
 tukééy legdaw palitaan,
 endà ma meekedan di duu
 dodoo tabangan di polo
 kagda.
 Owoy udesan di sa ketulù di
 sa tuu tegudon
 taman endà mekeseluh di
 diyà sa langun etaw.
21 Owoy amuk metulonon sa
 etaw beken Hudiyu,
 migtuu da ma doo diyà
 kenagdi.”^v

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
 Medoo Busaw**
(Malkos 3:20–30; Lukas 11:14–23)

22 Agulé, inuwit da diyà si
 Hésus sa maama langap owoy
 nebuneg danà di linahuk busaw.

Agulé pinelesut i Hésus sa
 busaw diyà kenagdi. Egoh di
 miglesut, egpekeikagi dé sa
 maama owoy mig-ilag ma dé.
23 Negaip sa langun etaw mighaa
 sa binaelan i Hésus, owoy
 egseikagiyay da, guwaen da,
 “Kagdi kéen sa Tigtu Datù tugod i
 Dabid eg-angat-angatan ta.”

24 Dodoo egoh sa medoo
 Palasiyu migdineg iya wé,
 guwaen da, “Iya sa pesuwan di
 megaga di egpelesut sa busaw
 diyà etaw danà sa tunung i
 Bilsibul, sa datù busaw.”

25 Dodoo netiigan i Hésus sa
 penemdem da, huenan di
 guwaen di diyà kenagda,
 “Upama, sumalà dé sa medoo
 etaw eg-unut diyà sa datù,
 amuk sekuntelaay da, endà
 melugay di mekedan sa kedadù
 sa kaunutan da. Diya ma sa
 segemalay ataw ka sa medoo
 etaw diyà sa sebaen menuwa,
 amuk selimbulay da, endà
 melugay di medaetan ma sa
 menuwa da. **26** Diya ma sa
 kedadù i Satanas, endà mebaluy
 di amuk pelesuten di sa medoo
 busaw etaw di, enù ka
 medaetan ma sa kedadù di amuk
 kuntelaen di sa etaw di. **27** Na,
 amuk tuu sa kagi yu egpelesut a
 busaw danà sa tunung i Bilsibul,
 ngadan keduwan di ya atu sa
 tunung sa duma yu egpelesut
 busaw? Netiigan ta butbut iya

^v **12:18-21** Basa ko Isayas 42:1–4.

wé inikagi yu danà sa binaelan sa medoo duma yu, enù ka netiigan ta kedu si Nemula sa egkegaga da owoy sa naken ma egkegaga. ²⁸Amuk egpelesut a busaw diyà etaw danà sa tunung sa Metiengaw Suguy i Nemula, tuu ma doo migtebow dé sa kedadù i Nemula diyà keniyu.”

²⁹Agulé, egpeligad Hésus i anì metiigan da tinabanan di dé Satanas i, guwaen di, “Upama, endà duen etaw mekeludep diyà sa dalesan sa maama mebagel anì lampasen di sa medoo langun taman di taman endà poloten di duu sa épê dalesan. Amuk tinabanan di, lampasen di doo sa langun taman di.”

³⁰Agulé guwaen i Hésus, “Sumalà dé sa etaw endà eg-unut di diyà kenak, iya sa etaw egkuntelà kenak. Owoy sumalà dé sa etaw endà egtabang di kenak egtipoh etaw, iya sa etaw tegehema. ³¹Huenan di, eg-ikagiyen ku ini i diyà keniyu. Mekepeuloy i Nemula sa salà sa etaw, sumalà dé sa medaet egbaelan di ataw ka sa medaet eg-ikagiyen di. Dodoo sa etaw egsumbung sa Metiengaw Suguy i Nemula, endà mebaluy di mekepeuloy sa salà di. ³²Amuk egsumbungen sa etaw sa Kakay Langun, mekepeuloy doo sa salà di. Dodoo amuk egsumbungen di sa Metiengaw

Suguy i Nemula, endà mekepeuloy sa salà di taman melugay.”

**Ini Sa Balatan I Hésus Diyà Sa
Kebunga Sa Kayu**
(*Lukas 6:43–45*)

³³Agulé egtulon balatan Hésus i, guwaen di, “Amuk duen sa sebaen kayu, endà mebaluy di amuk medaet owoy mepion ma sa kebunga di. Enù ka amuk mepion sa kayu, mepion ma sa kebunga di; dodoo amuk medaet sa kayu, medaet ma sa kebunga di. Metiigan yu sa kayu amuk egghauwen yu sa bunga di. ³⁴Na, lagà yu uled, enù ka medaet sa adat yu. Endà duen sa mepion meikagi yu enù ka medaet sa pedu yu. Sumalà dé sa medoo tinipon sa etaw diyà sa pedu di, iya ma sa meikagi di. ³⁵Amuk mepion sa etaw, mepion ma sa egbaelan di danà sa pedu di mepion. Dodoo amuk medaet sa etaw, medaet ma sa egbaelan di danà sa pedu di medaet.

³⁶“Taa yu, hih, sa eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Amuk meuma sa agdaw i Nemula migtamay etaw, pigtamayan di sa langun etaw mig-ikagi sa uloy kagi. ³⁷Enù ka amuk mepion sa eg-ikagiyen yu, endà mepigtamayan yu. Dodoo amuk medaet sa eg-ikagiyen yu, mepigtamayan yu doo.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Mig-ikagi
Diyà Sa Medoo Etaw Meiyap
Humaa Panduan**

(*Malkos 8:11–12; Lukas 11:29–32*)

³⁸Na, egsasà sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy sa medoo Palasiyu, guwaen da, “O Mistelu, ungayà ké ipehaa ko kenami sa panduan ko anì metiigan ké kuna sa pineangay i Nemula.”

³⁹Dodoo migsagbì Hésus i, guwaen di, “Medeumà siini medoo etaw eg-ugpà diyà tanà ini egoh di owoy iniyugan da Nemula i. Endà egpigtuu da gaa amuk endà hauwen da duu sa dakel panduan. Eg-igsaen da sa panduan, dodoo endà duen panduan ibegay i Nemula liyu daa sa panduan diyà si Honas sa tegesugkow i Nemula egoh anay. ⁴⁰Inamah sa dakel sedà Honas i, owoy mig-ugpà dalem sa getek di taman telu agdaw. Agulé sinuwah di dema owoy nehagtay doo. Diya ma aken i Kakay Langun, mugpà a dalem tanà taman telu agdaw.

⁴¹“Na, amuk meuma sa agdaw i Nemula migtamay etaw, tumigdeg sa medoo etaw Niniba owoy sigbolowen da kiyu enù ka inekedan da sa salà da egoh da migdineg sa ketegudon i Honas egoh anay. Dodoo apiya di pa uman pa dakel egkegaga sa maama dahini ini egoh di diyà si Honas, tapay doo endà egpigtuu yu.

⁴²Diya ma, amuk meuma siedò agdaw i Nemula migtamay etaw, tumigdeg ma sa dakel booy kedu diyà sa mediyù tanà Siba, owoy sigbolowen di ma kiyu enù ka endà egpigtuu yu. Apiya mediyù temù sa keduwan di, mig-angay egdinegdineg sa uledin i Nemula diyà si Datù Salomon egoh anay. Taa yu, hih, apiya di pa uman pa dakel egkegaga sa maama dahini ini egoh di diyà si Salomon, tapay doo endà egpigtuu yu.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Kepelikù Sa Busaw**

(*Lukas 11:24–26*)

⁴³Agulé guwaen i Hésus, “Amuk miglesut sa busaw kedu diyà etaw, egtimbultimbul eglagbet sa kenà di eg-ugpà diyà sa melabel tanà mediyù dalesan. Amuk endà eghauwen di duu sa kenà di eg-ugpà, ⁴⁴guwaen di, ‘Pelikù a diyà sa tapay dalesan ku kenà ku miglegkang.’ Agulé egoh di egtebow, hinaa di sa dalesan di pinegenoson owoy tinipoh sa langun taman di, dodoo endà duen etaw di. ⁴⁵Agulé, eg-angayen di sa pitu duma di busaw uman pa medaet diyà kenagdi, owoy egpelikù da dema eglahuk langun owoy eg-ugpà da dahiya. Hê, ini egoh di egtemù sa kelikutan siini etaw linahuk da. Adi-adi pa sa egoh di anay linahuk. Hediya ma sa mebaelan sa medoo

medaet etaw diyà tanà ini egoh di.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Etaw Medapag Diyà Kenagdi
(*Malkos 3:31–35; Lukas 8:19–21*)

46Na, egoh i Hésus telibubu egtulù diyà sa medoo etaw, migtebow sa inay di owoy sa medoo hadi di maama. Eg-angatan da kagdi i diyà duwangen, enù ka ungayà da mikagi diyà kenagdi. 47Agulé egtulonon etaw Hésus i, guwaen di, “Taa ko, diyà duwangen sa inay ko owoy sa medoo hadi ko. Ungayà da mikagi diyà keniko.”

48Agulé guwaen i Hésus, “Tulonen ku diyà keniyu sa inay ku owoy sa medoo hadi ku.” 49Agulé egtinuduan di sa medoo pasek di, owoy guwaen di, “Taa yu. Ini polo sa inay ku owoy sa medoo hadi ku, 50enù ka sa medoo etaw egpangunut sa uyot i Emà ku si Nemula diyà langit, iya polo sa lagà inay ku owoy tebay ku owoy hadi ku maama.”

Ini Sa Peligad I Hésus Sa Egsawel Benì

(*Malkos 4:1–9; Lukas 8:4–8*)

13 1Na, egoh iya ma dé agdaw, miglegkang Hésus i diyà sa dalesan mig-angay egpenuu diyà sa mantadan lanaw. 2Agulé egkesetipon sa melaweng etaw dahiya, huenan di mighali Hésus i egpenuu diyà kumpit,

dodoo migtigdeg diyà mantadan sa medoo etaw egtuluen di.

3Agulé medoo sa itulù di kenagda danà di migtulon peligad.

Guwaen di, “Duen sa maama mig-angay egsawel benì diyà sa hinemulaan di. 4Egoh di migsawel sa benì, duen neketenà diyà dalan, hê neimet sa medoo manuk egkaen. 5Duen duma benì neketenà diyà sa menipis tanà batuwen. Medelamet migtubù enù ka endà mekepal sa tanà di. 6Hê egoh di meedup sa agdaw, eglegupay owoy nematay dé enù ka endà medalem sa kedaliid di. 7Duen ma duma benì neketenà diyà sa sepinitpinit. Agulé neseselengan da egtubù owoy nesilung sa palay danà sa sepinit. 8Dodoo neketenà sa duma benì diyà sa mepion tanà owoy egtubù. Uman sa sebaen benì, nekesugat temù sa kebunga di, duen nekeuma telu pulù, duen enem pulù, owoy duen magatus.”

9Agulé, egoh i Hésus migtulon siini peligad, guwaen di, “Amuk mipedu yu egdineg, penemdem yu dé sa kaki ku dinineg yu.”

Ini Sa Pesuwan I Hésus Migtulon Peligad

(*Malkos 4:10–12; Lukas 8:9–10*)

10Agulé, mig-angay eg-igsà sa medoo salu i Hésus diyà kenagdi, guwaen da, “Enù di ya,

ngadan maen di ya egtulon ka peligad egoh ko egtulù sa medoo etaw?”

11Agulé guwaen i Hésus egsagbi, “Igpetiig i Nemula dé diyà keniyu denu sa kedadù di, dodoo endà ipetiig di duu diyà sa medoo liyu etaw. 12Enù ka sa etaw egpigtuu, meumanan pa sa netiigan di anì megulub. Dodoo sa etaw endà egpigtuu, mekedan pa uman sa tukééy egketiigan di. 13Iya sa pesuwan ku egtulon a peligad diyà kenagda anì endà hauwen da duu sa selepangan di apiya di pa takà da eghahaa owoy endà metiigan da duu apiya di pa takà da egdinegdineg.

14Huenan di, neketuu dé diyà kenagda sa kagi i Nemula igsulat i Isayas sa tegesugkow di egoh anay, guwaen di,

‘Na, siini medoo etaw, apiya di pa takà da egdinegdineg, endà doo metiigan da duu sa selepangan di.

Apiya di pa takà da eghahaa, endà ma hauwen da duu.

15 Enù ka metegas sa ulu da anì endà meketiig da, owoy sinagpeng da sa telinga da anì endà mekedineg da, owoy miglipedeng da anì endà mekehaa da.

Dodoo amuk ekekan da iya wé, metiigan da doo sa kagi ku,

owoy metuing ma sa pedu da diyà kenak owoy migtuu da ma diyà kenak, owoy alukan ku ma kagda, guwaen i Nemula.”^w

16“Dodoo kiyu, neanggan yu temù ini egoh di enù ka nekeilag sa mata yu owoy nekedineg ma sa telinga yu.

17Taa yu, hih. Sa medoo tegesugkow i Nemula owoy sa medoo etaw i Nemula ma egoh anay, ungayà da humaa hedem sa eghauwen yu, dodoo endà dé nekehaa da. Ungayà da ma dumineg hedem sa egdinegen yu, dodoo endà ma dé nekedineg da.”

Ini Sa Selepangan Sa Peligad Denu Sa Kesawel Benì

(*Malkos 4:13–20; Lukas 8:11–15*)

18Agulé guwaen i Hésus, “Taa yu, hih, ini sa selepangan sa peligad sa etaw egsawel benì. 19Sa benì neketenà diyà dalan, iya lagà sa medoo etaw egdineg daa uloy denu sa kedadù i Nemula dodoo endà netiigan da duu. Agulé, egtebow Satanas i owoy egkedanan di sa kagi i Nemula diyà sa pedu da anì endà mekepigtuu da. 20Na, sa benì neketenà diyà sa menipis tanà batuwen, iya lagà sa medoo etaw egdineg sa kagi i Nemula owoy neanggan dé sa pedu da egoh da egsakem.

^w 13:14-15 Basa ko Isayas 6:9,10.

21Dodoo lagà endà duen dalid di, enù ka endà melugay di sumabuh da migtuu amuk egkepelihay da danà sa kepigtuu da sa kagi i Nemula. 22Na, sa benì neketenà diyà tanà sepiniten, iya lagà sa medoo etaw egdineg sa kagi i Nemula, dodoo lagà egkesilung sa kepigtuu da enù ka egkelakà da danà sa medoo langun taman da owoy sa ungayà da pekawasà. Huenan di, endà mebaluy di sa kebunga sa kepigtuu da. 23Na, sa benì neketenà diyà sa mepion tanà, iya lagà sa medoo etaw egdinegdineg sa kagi i Nemula owoy egketiigan da ma. Mepion sa kebunga sa kepigtuu da, duen nekeuma telu pulù, duen enem pulù, owoy duen magatus.”

**Ini Sa Peligad I Hésus
Diyà Sa Keluwen**

24Agulé egpeligad dema Hésus i, guwaen di, “Lagà ini i sa kedadù i Nemula. Duen sa maama eghemula sa mepion benì diyà sa tinibah di. 25Dodoo egoh sa sigep egoh sa medoo etaw migtudug, duen sa maama kuntelà di mig-angay diyà iya wé tinibah di owoy igsawel di ma sa bunga keluwen éhê egoh-egoh palay. Agulé miglikù dé. 26Na, neseselengan da egtubù sa mepion palay owoy sa keluwen. Dodoo egoh sa palay egbunga, nehaa da sa

medoo keluwen enù ka endà duen bunga di. 27Agulé mig-angay sa medoo egsugùsuguen sa épê tinibah diyà kenagdi, owoy eg-igsaan da, guwaen da, ‘O Datù, ngadan sa keduwan di sa medoo keluwen diyà sa palay ko, enù ka mepion doo sa benì hinemula ké diyà sa tinibah ko?’ 28Agulé migsagbì sa épê di, guwaen di, ‘Iya danà sa kuntelà ku.’ Agulé mig-igsà da, guwaen da, ‘Enù di ya, baduten ké pa sa keluwen ataw ka endà?’ 29Dodoo migsagbì, guwaen di, ‘Yoko pelà egbadut duu sa keluwen anì endà ma mebadut sa palay hinemula ta. 30Pemaen yu dé sa ketunas da ini egoh di. Dodoo amuk meuma sa keketu ta, suguen ku sa medoo etaw egketu anì muna da madut sa keluwen owoy begkesen da anì temteman da. Iya pelawà kumetu da sa palay, owoy itagù da diyà sa dalesan taguan palay ku.’ ”

**Ini Sa Duwa Balatan I Hésus
Denu Sa Kedadù I Nemula**
(*Malkos 4:30–32; Lukas 13:18–21*)

31Egpeligad dema Hésus i, guwaen di, “Na, sa kedadù i Nemula, iya lagà segebelahan dalem mustad hinemula sa maama diyà sa hemulaan di. 32Apiya di pa uman pa tukééy sa dalem di diyà sa medoo liyu benì, uman pa kumedakel doo diyà sa medoo hinemula di

amuk migtubù dé. Tepengen di sa kehagtaw kayu owoy mekebaluy sumalag sa medoo manuk diyà sa panga di.”

33Agulé, egpeligad dema Hésus i, guwaen di, “Lagà sa yis ipelenuk epan sa kedadù i Nemula. Apiya di pa tigtu tukééy sa ig-amut sa bayi diyà medoo temù tapung^x amuk egbael epan, endà melugay di eglenuk langun.”

**Ini Sa Pesuwan I
Hésus Migpeligad
(Malkos 4:33–34)**

34Na, takà migtulù Hésus i denu sa kedadù i Nemula diyà sa medoo etaw nesetipon danà sa medoo peligad tinulon di. Endà duen sa itulù di kenagda liyu daa sa peligad di.

35Huenan di, neketuu dé sa kagi tinulon sa tegesugkow i Nemula egoh anay, guwaen di,

“Tumulù a diyà sa medoo etaw danà sa peligad.

Tulonen ku diyà kenagda sa kagi linidung edung egoh tanà binaelan taman ini egoh di.”^y

**Ini Sa Selepangan Sa Peligad
Denu Sa Keluwen**

36Agulé, sinalidan i Hésus sa medoo etaw nesetipon owoy

miggemow diyà sa dalesan. Mig-unut sa medoo salu di kenagdi, owoy guwaen da, “Tuloni ko kami, hih, sa selepangan sa peligad denu sa keluwen migtunas diyà sa tinibah.”

37Agulé migsagbì Hésus i, guwaen di, “Aken i Kakay Langun sa etaw mighemula sa mepion benì. 38Iya sa tinibah sa tanà, owoy iya sa mepion benì sa etaw mig-unut diyà sa kedadù i Nemula. Dodoo iya sa keluwen di sa etaw mig-unut diyà si Satanas. 39Iya sa medaet etaw mighemula keluwen, si Satanas. Iya sa selepangan agdaw keketu da sa sabuhanan agdaw, owoy iya sa egketu sa medoo eggsugùsuguen i Nemula.

40Tinipon da sa keluwen anì ulowen da. Hediya ma sa mebaelan amuk meuma sa sabuhanan agdaw. 41Enù ka aken i Kakay Langun, peangayen ku sa medoo eggsugùsuguen ku anì kedanan da diyà sa kedadù ku sa langun etaw tegebael salà owoy sa medoo etaw eg-enggat duma da diyà salà. 42Agulé mekebuung da langun diyà sa apuy endà mepadeng dutu bayà dò. Suminegaw da dutu owoy kuméget sa ngipen da danà da

^x 13:33 Mebaluy ma telu gesakug tapung amuk sa kedakel sakug da. Amuk telu gesakug da, meuma duwa pulù owoy lima kakilu tapung.

^y 13:35 Basa ko Isalem 78:2.

tigtu mepasangan. ⁴³Dodoo, sumenang lagà agdaw sa medoo metiengaw etaw diyà sa kedadù i Nemula sa Emà da. Na, amuk mipedu yu egdineg, penemdem yu dé sa kagi ku dinineg yu.”

**Ini Sa Duwa Peligad I Hésus
Denu Sa Tigtu Milagà**

⁴⁴Agulé guwaen i Hésus, “Lagà ini i sa kedadù i Nemula. Duen bulawan tapay dé nekeluyung diyà sa kenà eghemula. Agulé, duen sa etaw nekehaa sa bulawan. Tigtu neanggan, dodoo linidung di dema owoy miglikù. Agulé, dinagang di sa langun taman di anì egbeliyen di iya wé hinemulaan.

⁴⁵“Lagà ini i ma sa kedadù i Nemula. Duen sa etaw tegebeli sa mepion balangan pélas.

⁴⁶Agulé, hinaa di sa pélas tigtu milagà temù enù ka tigtu metolol sa egoh-egoh di. Hê, mig-angay egdagang sa langun taman di anì egbeliyen di iya wé pélas.”

**Ini Sa Peligad I Hésus
Diyà Sa Puket**

⁴⁷Agulé guwaen i Hésus, “Lagà ini i ma sa kedadù i Nemula. Duen puket egnabuen diyà lanaw anì mekekuwa sa medoo balangan sedà. ⁴⁸Egoh sa puket nepenù sedà, inuwit etaw diyà sa mantadan kenà da egpenuu anì hemilien da sa mepion sedà anì iawuh da

dalem suladan, dodoo ibuung da sa medaet sedà. ⁴⁹Hediya ma sa mebaelan sa etaw amuk meuma sa sabuhanan agdaw, enù ka mangay sa medoo egsugùsuguen i Nemula anì kuwaen da sa medaet etaw nekeamut diyà sa mepion etaw. ⁵⁰Agulé ibuung da sa medaet etaw diyà sa apuy endà mepadeng dutu bayà dò. Suminegaw da dutu owoy kuméget sa ngipen da danà da tigtu mepasangan.”

**Ini Sa Kagi I Hésus Denu Sa
Etaw Tegetulù**

⁵¹Agulé mig-igsà Hésus i diyà sa medoo salu di, guwaen di, “Enù di ya, netiigan yu pa ini i igtulù ku diyà keniyu?”

Guwaen da egsagbì, “Hoò, netiigan ké dé.”

⁵²Agulé guwaen i Hésus, “Amuk duen sa tegetulù uledin neketiig sa igtulù ku denu sa kedadù i Nemula, kagdi sa tigtu mekegaga tumulù diyà sa medoo etaw, enù ka meketulù sa tapay tegudon owoy sa magtu tegudon ma. Kagdi lagà sa etaw épê medoo langun taman diyà sa dalesan di, duen sa tapay owoy duen ma sa magtu.”

**Ini Sa Egoh Da Mig-eked Si Hésus
Diyà Sa Tapay Menuwa Di
(Malkos 6:1–6; Lukas 4:16–30)**

⁵³Na, egoh i Hésus neubus migtulù sa medoo peligad,

miglegkang diyà sa lanaw Galiliya ⁵⁴owoy miglikù diyà sa tapay menuwa di, Nasalét. Agulé, migtulù diyà sa simbaan Hudiyu. Negaip sa medoo etaw migdineg kenagdi, owoy guwaen da, “Ay, milantek sa ketulù di, owoy mepion ma sa panduan binaelan di. ⁵⁵Dodoo netiigan ta kagdi doo sa anak sa kalpintilu, owoy si Maliya doo sa inay di. Netiigan ta ma sa medoo hadi di, si Santiyago owoy si Hosé owoy si Simon owoy si Hudas. ⁵⁶Owoy eg-ugpà ma sa medoo tebay di diyà sa menuwa ta. Dodoo ngadan keduwan di ya kée langun ini i?” ⁵⁷Na, iya sa pesuwan di endà egpigtuu da diyà si Hésus.

Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagda, “Sumalà dé sa tegesugkow i Nemula, eg-ekedan sa medoo duma di telehadi owoy sa medoo duma di diyà sa tigtu menuwa di, dodoo pigtuuwen polo sa medoo etaw diyà sa liyu menuwa.”

⁵⁸Na, iya sa pesuwan di endà iseg di medoo sa panduan binaelan i Hésus dahiya enù ka endà egpigtuu da.

Ini Sa Egoh I Huwan Nematay
(*Malkos 6:14–29; Lukas 9:7–9*)

14 ¹Na, si Hélod sa Datù egsabà sa tanà Galiliya, migdineg denu sa medoo binaelan i Hésus. ²Agulé, guwaen di diyà sa

medoo egsuguen di, “Kagdi doo si Huwan Tegebautis mig-enaw kéen egoh di nematay. Iya pesuwan di ya dakel sa tunung di egbael panduan.”

^{3,4}Na, igpeimatay i Hélod Huwan i danà di migsigbolow si Hélod, guwaen di, “Migtipay ka dé sa uledin ta danà ko mig-agaw si Hélodiyas.” Na, si Hélodiyas sa sawa i Pilipi hadi i Hélod. Na, danà sa kesigbolow i Huwan, huenan di igpesigkem i Hélod kagdi owoy igpepolot di owoy binilanggu di ma.

⁵Ungayà di hedem ipeimatay di, dodoo nelimedangan di sa medoo etaw Hudiyu enù ka guwaen da si Huwan sa tigtu tegesugkow i Nemula.

⁶Na, egoh i Hélod migpista sa agdaw di miglesut, egdelayaw sa kenogon anak i Hélodiyas diyà sa taengan sa medoo etaw eglenged. Tigtu neanggan Hélod i, ⁷huenan di, migpengibet diyà sa kenogon, guwaen di, “Sumalà dé sa egpegeniyen ko diyà kenak, ibegay ku diyà keniko.” ⁸Agulé tinuu sa kenogon kagi sa inay di, huenan di, guwaen di diyà si Hélod, “Petagpedi ko sa ulu i Huwan Tegebautis owoy petoyowi ko diyà sa lampay, owoy peuwiti ko diyà kenak.”

⁹Agulé tigtu nebukul sa pedu i Hélod. Dodoo danà di migpengibet owoy ungayà di ma endà mesigbolow di etaw eglenged kenagdi, huenan di,

tinuu di sa igsasà sa kenogon. 10Hê, igsugù di dé sa kepetagped sa ulu i Huwan dalem bilanguwan. 11Agulé tinoyo da lampay sa ulu di, owoy igbegay da diyà sa kenogon, owoy inuwit di ma diyà sa inay di. 12Agulé mig-angay sa medoo pasek i Huwan diyà sa bilanguwan, owoy kinuwa da sa lawa di enù ka ilebeng da. Agulé mig-angay da egtulon diyà si Hésus denu sa kinepatay i Huwan.

Ini Sa Egoh I Hésus Migpekaen Sa Lima Ngibu Etaw

(Malkos 6:30–44; Lukas 9:10–17; Huwan 6:1–14)

13Na, egoh i Hésus migdineg denu sa kinepatay i Huwan, eglegkang dahiya owoy mig-edà kumpit eg-angay eglebù. Dodoo egoh sa medoo etaw neketiig sa inangayan i Hésus, miglohot da kenagdi. Eghemantad da daa kedu diyà sa menuwa da. 14Agulé egoh i Hésus migtenà, hinaa di sa melaweng etaw nesetipon dahiya. Nehiduwana di kagda temù owoy binulungan di ma sa medoo eglinadu anì melikuan da.

15Egoh di mahapun dé, mig-angay sa medoo salu i Hésus diyà kenagdi, owoy guwaen da, “Mahapun dé owoy mediyù dalesan siini kenà ta nesetipon. Huenan di, peangay ko siini medoo etaw diyà sa

medoo menuwa anì meli da kaenen da.”

16Dodoo guwaen i Hésus, “Yoko egpeipanaw duu kagda. Kiyu polo sa megay kaenen da.”

17Agulé guwaen da, “Duen diyà kenami lima getibulu daa tukéey epan owoy duwa daa sedà nelegà.”

18Agulé guwaen i Hésus, “Uwit yu diyà kenak.” 19Agulé pinepenuu di sa medoo etaw diyà sa keluwenluwen, owoy kinuwa di ma sa lima getibulu epan owoy sa duwa sedà. Eglengag diyà langit owoy egsembà egpesalamat diyà si Nemula danà siedò kaenen igbegay i Nemula. Agulé kinebéngkebéng di sa epan, owoy igbegay di diyà sa salu di owoy tinukid da egbegayan sa medoo etaw. 20Hê, langun da migkaen owoy nebesug da. Agulé, tinipoh sa salu di sa nesamà da egkaen sepulù owoy duwa pa gesolok. 21Duen kéen lima ngibu maama migkaen dahiya liyu sa batà owoy bayi.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbigkat Diyà Sa Kagpa Wayeg

(Malkos 6:45–52; Huwan 6:16–21)

22Agulé pineedà i Hésus sa medoo salu di diyà kumpit anì humuna da mangay tanà dutu lanaw dò, enù ka egpelikuen di pelà sa melaweng etaw nesetipon. 23Agulé egoh da mig-ipanaw dé, sebaen i Hésus daen nesamà. Agulé migtekedeg

eg-angay egsembà diyà sa mepokò getan. Egoh di sumigep dé, dahiya pelawà diyà sa getan. ²⁴Dodoo neteliwadaan dé diyà lanaw sa kumpit inedaan sa salu di, owoy egkepasangan da temù danà sa dakel lambeg enù ka egkesungsung da sa meleges kelamag.

²⁵Egoh di buyu egsimag, mig-angay Hésus i diyà kenagda egbigkat diyà sa kagpa't wayeg. ²⁶Dodoo egoh da mighaa kenagdi egbigkat diyà sa kagpa't wayeg, tigtu nelimedangan sa medoo salu di. Eglesing da danà da nelimedangan owoy guwaen da, “Busaw kéen.”

²⁷Petow dé mig-ikagi Hésus i diyà kenagda, guwaen di, “Pebagel yu sa pedu yu enù ka aken doo sa hinaa yu. Yoko egkelimedangan na.”

²⁸Agulé guwaen i Pidelu, “O Datù, amuk tuu kuna iya wé, pebigkat ko aken diyà sa kagpa't wayeg mangay a diyà keniko.”

²⁹Agulé guwaen i Hésus, “Angay ka dé dini.”

Hê, miglaun Pidelu i diyà kumpit owoy egbigkat ma diyà kagpa't wayeg eg-angay diyà kenagdi. ³⁰Dodoo egoh di migtugedam sa meleges kelamag, nelimedangan owoy buyu dé egkeeled diyà wayeg. Mig-umow, guwaen di, “O Datù, aluki ko aken.”

³¹Agulé mesiyapat sinabaan i Hésus, guwaen di, “Maen di ya tukééy daa sa kepigtuu ko diyà kenak? Maen di ya egkeduwa sa pedu ko egpigtuu?”

³²Hê, egoh da mig-edà diyà kumpit, migsabuh dé sa kelamag. ³³Agulé eg-oloen sa medoo salu di diyà kumpit Hésus i, guwaen da, “Tigtu tuu kuna sa Anak i Nemula.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Medoo Etaw Génésalét
(*Malkos 6:53–56*)

³⁴Na, egoh da migkatin dé sa lanaw, migdunggù da si Hésus diyà sa tanà Génésalét. ³⁵Agulé kinilala sa medoo etaw Génésalét Hésus i, huenan di, igsugkow da diyà sa medoo medapag menuwa anì meuwit sa langun etaw eglinadu diyà kenagdi. ³⁶Agulé, migpegeni da diyà kenagdi amuk mebaluy amisen daa sa etaw eglinadu sa pelingping ginis di. Hê, nelikuan dé sa langun etaw nekeamis.

Ini Sa Egoh I Hésus Migsigbolow Sa Adat Sa Tupù Da
(*Malkos 7:1–23*)

15 ¹Na, duen etaw Palasiyu owoy etaw tegetulù uledin igsugkow i Mosis mig-angay da diyà si Hésus kedu Hélusalém dò. Mig-igsà da, ²guwaen da, “Maen di ya egtipay sa medoo pasek ko sa adat sa tupù ta danà

da endà egpegusê amuk kumaen da?”

3Agulé guwaen i Hésus, “Na kiyu, egtipay yu ma doo sa uledin i Nemula danà yu mig-iling sa adat sa tupù yu. 4Igsugù i Nemula, guwaen di ‘Adati yu sa emà yu owoy sa inay yu.’ Owoy igsugù di ma, ‘Meimatayan sa etaw egpeumàumà sa emà di ataw ka sa inay di.’” 5Dodoo sa niyu itulù, mepion amuk endà tabangan sa etaw sa inay di owoy sa emà di amuk guwaen di, ‘Igbegay ku dé diyà si Nemula siini itabang ku hedem keniyu.’ 6Dodoo danà yu mig-unut diyà iya wé adat yu, ininiyugan yu dé sa kagi i Nemula denu sa keadat etaw sa lukes di. 7Ay, neakalan yu kiyu i, enù ka guwaen yu dò metiengaw etaw yu. Tigtu tuu sa kagi i Nemula igsulat i Isayas sa tegesugkow di egoh anay denu keniyu, guwaen di, 8 ‘Siini medoo etaw, ebà daa sa ig-adat da kenak, dodoo endà egpigtuu sa pedu da diyà kenak. 9 Huenan di, endà duen sa untung sa kesimbà da diyà kenak enù ka beken kedu kenak sa uledin igtulù da, dodoo danà sa penemdem etaw daa sa itulù da.’ ”^a

10Agulé, inumow i Hésus sa medoo etaw nesetipon dahiya anì dumapag da diyà kenagdi. Guwaen di, “Dinegdineg yu, hih, anì metiigan yu ini i.

11Endà mesalà sa etaw danà sa igsungit di diyà sa ebà di, dodoo mesalà polo sa etaw danà sa kagi di medaet eglesut diyà sa ebà di.”

12Agulé migdapag sa medoo salu i Hésus diyà kenagdi, owoy guwaen da, “Netiigan ko pa atu egbulit dé sa medoo Palasiyu danà iya wé inikagi ko?”

13Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Mebadut doo sa medoo endà hinemula i Emà ku duu diyà langit. 14Huenan di, pemaen yu dé sa medoo Palasiyu, enù ka lagà da langap eg-agak sa duma da langap. Dodoo endà mekeagak sa langap sa duma di langap, enù ka menabù da langun diyà sa medalem tosong diyà tanà.”

15Agulé guwaen i Pidelu, “Selepang ko diyà kenami sa peligad ko.”

16Guwaen i Hésus, “Negaip a enù ka lagà yu sa medoo liyu etaw endà pa egpeketiig.

17Maen di ya endà pa metiigan yu ini i? Sumalà dé sa kaenen igsungit etaw diyà sa ebà di, egdalem daa diyà sa getek di, agulé eglesut dema diyà sa lawa di. 18Dodoo amuk medaet sa

^z 15:4 Basa ko Éksodo 20:12; 21:17. ^a 15:8-9 Basa ko Isayas 29:13.

kagi eglesut diyà sa ebà di, iya danà sa pedu di medaet, owoy iya sa kenà di mesalà diyà si Nemula. ¹⁹Enù ka sa pedu etaw sa linekgangan sa medaet penemdem di, owoy sa keseuma da lawa di sa etaw beken sawa di, owoy sa keimatay di, owoy sa kebigà di, owoy sa kepenakaw di, owoy sa kebutbut di owoy sa kesumbung di duma di. ²⁰Mesalà sa etaw danà iya wé medaet egbaelan di, dodoo endà mesalà di amuk endà egpegusê di egkaen.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Etaw TegeKanan
(*Malkos 7:24–30*)

²¹Agulé, miglegkang Hésus i dahiya owoy eg-angay diyà sa uwang tanà medapag diyà sa menuwa Tilo owoy menuwa Sidon. ²²Duen sa bayi eg-ugpà dahiya sa etaw tegeKanan beken etaw Hudiyu. Mig-angay diyà si Hésus, owoy egpetaled eg-ikagi, guwaen di, “O Datù, tugod i Dabid, hiduwi ko aken, enù ka egkepasangan temù sa anak ku bayi danà di linahuk busaw.”

²³Dodoo endà egsagipaen i Hésus duu. Agulé, migpedapag sa medoo salu di diyà kenagdi, owoy egpegeni da, guwaen da, “Hemagawi ko iya wé bayi, enù ka takaan di kita eglohot owoy takà eg-umow.”

²⁴Agulé eg-ikagi Hésus i, guwaen di, “Pineangay i

Nemula aken anì tabangan ku sa medoo tugod i Islaél enù ka lagà da sa medoo kebilibili netelas.”

²⁵Dodoo migpedapag sa bayi diyà si Hésus, owoy migligkued diyà sa taengan di owoy guwaen di, “O Datù, tabangi ko aken.”

²⁶Agulé, egpeligad Hésus i anì metiigan sa bayi sa medoo etaw Hudiyu daa sa tabangan di. Guwaen di, “Endà mepion di amuk pekawen ta sa kaenen sa batà anì ibegay ta diyà sa tuyang.”

²⁷Agulé guwaen sa bayi, “O Datù, tuu iya wé. Dodoo mebaluy doo amuk kumaen sa tuyang sa kaenen nelemet kedu diyà sa lamisan sa épê da.”

²⁸Agulé, guwaen i Hésus egsagbi, “O Okon, tigtu dakel sa kesalig ko diyà kenak. Huenan di, ibegay ku diyà keniko sa egpegeniyen ko.” Hê, petow dé nelikuan sa anak di bayi.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Medoo Etaw

²⁹Na, miglegkang Hésus i dahiya owoy eg-ipanaw eghemantad diyà sa mantadan Lanaw Galiliya. Agulé egtekedeg diyà sa getan owoy egpenuu dahiya. ³⁰Agulé medoo temù sa etaw mig-angay diyà kenagdi eg-uwit sa etaw eglinadu. Duen etaw pikat, duen ma nesadil, duen ma langap, duen ma buneg, owoy

duen ma sa medoo eglinadu. Itenà da kagda diyà sa taengan i Hésus owoy egbulungan di kagda langun. ³¹Agulé, tigtu negaip sa medoo etaw mighaa iya wé, enù ka nekeikagi dé sa etaw buneg, owoy nelikuan ma dé sa etaw nesadil, owoy nekebigkat ma dé sa pikat, owoy mig-ilag ma dé sa langap. Huenan di, eg-oloen da Nemula i, sa Nemula egsaligan sa medoo tegeIslaél.

Ini Sa Egoh I Hésus Migpekaen Sa Epat Ngibu Etaw
(*Malkos 8:1–10*)

³²Agulé, sinetipon i Hésus sa medoo salu di, owoy guwaen di, “Egkehiduwan ku siini medoo etaw dahini, enù ka telu agdaw dé sa lugay da eg-unut-unut diyà kenak, owoy endà ma dé duen kaenen da. Endà mepion di amuk pelikuen ku kagda amuk egpeketues da enù ka kumelenek da mipanaw.”

³³Agulé guwaen sa salu di, “Diyà ki sa melabel tanà mediyù dalesan, owoy endà duen sa kenà ta kumuwa kaenen anì pekaenen ta siini medoo etaw enù ka medoo da temù.”

³⁴Agulé mig-igsà Hésus i, guwaen di, “Pila sa kedoo epan diyà keniya?”

Guwaen da migsagbì, “Duen diyà kenami sa pitu getibulu daa epan owoy duen ma sa tukééy sedà anan diisek.”

³⁵Agulé, pinepenuu i Hésus sa medoo etaw diyà tanà.

³⁶Agulé, kinuwa di sa pitu getibulu epan owoy sa tukééy sedà, owoy egsimbà egpesalamat diyà si Nemula danà siedò kaenen igbegay i Nemula. Kinebéngkebéng di owoy igbegay di diyà sa medoo salu di, owoy tinukid da egbegayan sa langun etaw nesetipon. ³⁷Hê, langun da migkaen owoy nebesug da dé. Agulé tinipoh sa salu di sa nesamà da egkaen pitu pa gesolok. ³⁸Na, duen dahiya epat ngibu maama migkaen, liyu sa medoo bayi owoy sa medoo batà.

³⁹Agulé egpeipanawen i Hésus sa medoo etaw, owoy mig-edà kumpit Hésus i eg-angay dutu uwang menuwa Magadan dò.

Ini Sa Egoh I Hésus Migsigbolow Sa Etaw Endà Egpigtuu
(*Malkos 8:11–13; Lukas 12:54–56*)

16 ¹Na, duen etaw Palasiyu owoy etaw Sadusiyu mig-angay da diyà si Hésus anì tepengan da. Huenan di, mig-igsà da panduan diyà kenagdi anì metiigan da gaa kagdi sa pineangay i Nemula diyà tanà. ²Dodoo guwaen i Hésus, “Amuk melalegà sa langit egoh agdaw eg-eled, guwaen yu, ‘Umagdaw simag.’” ³Diya ma amuk melalegà sa langit magtu kesimag owoy

hauwen yu ma sa dakel alung, guwaen yu, 'Mudan igkani.' Neketiig yu doo sa medoo tandà diyà langit, dodoo endà metiigan yu duu sa tandà eghauwen yu ini egoh di. 4Medeumà siini medoo etaw eg-ugpà diyà tanà ini egoh di owoy ininiyugan da Nemula i, enù ka endà epgigtuu da gaa amuk endà hauwen da duu sa dakel panduan. Eg-igsaen yu sa panduan, dodoo endà duen panduan ibegay i Nemula liyu daa sa panduan diyà si Honas egoh anay." Agulé sinalidan i Hésus kagda.

**Hinawidan I Hésus Kagda
Ani Endà Umiling Da Sa
Adat Palasiyu
(Malkos 8:14–21)**

5Na, egkatin sa medoo salu i Hésus tanà dutu sa lanaw, dodoo endà duen sa epan inuwit da enù ka nelipengan da. 6Aglé, migpeligad Hésus i, guwaen di, "Tulik yu, hih, anì mekeiwod yu sa ipelenuk epan sa etaw Palasiyu owoy etaw Sadusiya."

7Dodoo sa medoo salu di, endà netiigan da duu sa peligad tinulon i Hésus, huenan di egseolomoy da, guwaen da, "Iya sa inikagi di enù ka endà duen sa epan inuwit ta."

8Dodoo netiigan i Hésus sa penemdem da, owoy guwaen di, "Ay, tukéy daa sa kepigtuu yu diyà kenak. Maen di ya

egseolomen yu sa egoh yu endà mig-uwit epan? 9Negaip a keniya, enù ka endà pa netiigan yu duu sa egkebaelan ku. Nelipengan yu kéen sa lima getibulu daa epan igpekaen ku diyà sa lima ngibu etaw owoy sa medoo solok pinenù yu sa nesamà ta migkaen.

10Nelipengan yu ma kéen sa pitu getibulu daa epan igpekaen ku diyà sa epat ngibu etaw owoy sa medoo solok pinenù yu sa nesamà ta migkaen. 11Negaip a keniya, enù ka endà pa netiigan yu duu beken tigtu epan sa selepangan sa inikagi ku giina. Tulik yu polo anì mekeiwod yu sa lagà ipelenuk epan sa etaw Palasiyu owoy etaw Sadusiya."

12Aglé, netiigan sa medoo salu di beken tigtu ipelenuk epan sa ipeiowod di kenagda, dodoo sa ketulù etaw Palasiyu owoy etaw Sadusiya polo.

**Ini Sa Egoh I Pidelu Migdatù
Si Hésus**

(Malkos 8:27–30; Lukas 9:18–21)

13Na, mig-angay Hésus i diyà sa tanà nesakupan sa menuwa Sisaliya Pilipos. Egoh da migtebow, eg-igsaan di sa medoo salu di, guwaen di, "Ngadan di etaw a gaa, aken i Kakay Langun, guwaen sa medoo etaw?"

14Migsagbì da, guwaen da, "Duen etaw guwaen da dò si Huwan Tegebautis ka gaa, owoy

duen ma etaw guwaen da dò si Iliyas ka gaa, ataw ka si Hilimiyas ka gaa, ataw ka sa sebaen ma tegesugkow i Nemula egoh anay kuna i.”

15Agulé guwaen i Hésus, “Enù di ya kiyu i, ngadan sa kagi yu denu kenak?”

16Migsagbì Simon Pidelu i, guwaen di, “Kuna si Kelistu sa Tigtu Datù sinugù i Nemula. Kuna sa Anak sa Tigtu Nemula melalù taman melugay.”

17Agulé guwaen i Hésus, “O Simon, anak i Honas, binagian ka, enù ka beken etaw daa diyà tanà sa egpetiig keniko aken sa Anak i Nemula, dodoo si Emà ku diyà langit polo sa egtulon keniko denu kenak. 18Taa ko ini i eg-ikagiye ku diyà keniko. O Pidelu, eggelalen ku kuna batu enù ka lagà ketegas batu sa kepigtuu ko diyà kenak, owoy lagà siini batu sa petigdegan ku simbaan ku éhê sa medoo etaw egpigtuu. Apiya di pa mepelihay sa etaw ku taman meimatayan da, endà doo meatuwan da. 19Kuna sa egbegayan ku egkegaga lagà ka egsabà gunsì anì meukaan sa kedatù i Nemula diyà langit. Huenan di, amuk duen sa eghawidan ko diyà tanà, iya ma sa mehawidan dutu langit dò. Owoy amuk duen sa pandayaen ko diyà tanà, iya ma sa mepandayà dutu langit dò.”

20Agulé, tigtu hinawidan i Hésus sa medoo salu di anì

endà tulonen da duu diyà etaw kagdi si Mésayas sa Tigtu Datù sinugù i Nemula.

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Denu Sa Ketamanan Di

(Malkos 8:31–33; Lukas 9:22)

21Na, egoh iya, mig-edung Hésus i egtulon diyà sa medoo salu di denu sa ketamanan di. Guwaen di, “Mekeangay a dutu Hélusalém dò. Medoo sa kelikutan ku dutu danà sa medoo kaunutan etaw Hudiyu owoy sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Imatayan da aken, dodoo umenaw a mendaa diyà sa ketelu di agdaw.”

22Agulé, inuwit i Pidelu Hésus i egtangkà owoy eghawidan di, guwaen di, “O Datù, endà mebaelan ko iya wé hedem danà i Nemula.”

23Agulé migpelikù eg-isalu Hésus i diyà si Pidelu, owoy guwaen di, “Yaka egdahiya ya. Lagà ka si Satanas enù ka begayan ko aken hedem salà. Beken kedu si Nemula iya wé ungayà ko, dodoo kedu diyà etaw daa.”

Ini Sa Mebaelan Sa Etaw Egpepasek Diyà Si Hésus

(Malkos 8:34–9:1; Lukas 9:23–27)

24Agulé, guwaen i Hésus diyà sa medoo salu di, “Amuk iya sa pedu sa sebaen etaw umunut-unut diyà kenak,

meekedan di sa hagdi ungayà
owoy sakemen di sa naken.
Lagà metiang di ma sa bugsud
kenà di mematay, enù ka uman
agdaw metigkelan di sa
kelikutan di danà di
egpangunut sa igsugù ku. Owoy
tigtu mekeunut-unut ma diyà
kenak. ²⁵Huenan di, sumalà dé
sa etaw umeked umunut diyà
kenak enù ka egpekihagtay, iya
polo sa etaw mematay. Dodoo
sumalà dé sa etaw umeked
pekihagtay anì umunut-unut
diyà kenak, iya polo sa etaw
kumelalù taman melugay.
²⁶Amuk hediya, endà duen sa
tigtu untung mekuwa etaw diyà
sa medoo langun taman di diyà
tanà. Apiya di pa mekuwa di sa
langun, mekesugsug doo enù ka
endà duen sa mekesambì di anì
melalù taman melugay. ²⁷Na,
aken sa Kakay Langun, amuk
pelikù a dini unutan a sa medoo
egsugùsuguen ku kedu langit
owoy sumenang a danà sa
senang i Emà ku. Amuk meuma
sa agdaw ku pelikù, ibegay ku
diyà sa langun etaw sa untung
nesugat diyà sa binaelan da.
²⁸Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà
keniyu. Duen duma etaw dahini
ini egoh di endà pa mematay da
taman endà hauwen da duu sa
ketebow sa Kakay Langun egoh
di kumedatù.”

Ini Sa Egoh Da Mighaa Si

Hésus Egsenang

(Malkos 9:2–13; Lukas 9:28–36)

17 ¹Na, egoh di neuma
enem agdaw, inuwit i
Hésus Pidelu i owoy si
Santiyago owoy si Huwan hadi
di. Egtekedeg da diyà sa
mehagtaw getan kenà da
eglebù. ²Agulé, egoh da
eghahaa si Hésus, nepelumanan
sa palas di egsenang lagà sa
agdaw, owoy migkebulà temù
sa ginis di enù ka tigtu
egsenang. ³Hê, hinaa da ma
dahiya Mosis i owoy si Iliyas^b
egseolomoy da si Hésus. ⁴Agulé,
eg-ikagi Pidelu i diyà si Hésus,
guwaen di, “O Datù, mepion
doo enù ka dahini ké. Amuk
meiyap ka, mael a telu lawi
dini, sebaen niko, sebaen si
Mosis, sebaen si Iliyas.”

⁵Egoh i Pidelu telibubu
eg-ikagi iya wé, hê tinenaan da
gaeb egsenang. Agulé, duen sa
eg-ikagi kedu dalem sa gaeb,
guwaen di, “Ini sa anak ku
eghiduwan ku owoy tigtu a
netuuwan diyà kenagdi.
Dinegdineg yu dé diyà
kenagdi.”

⁶Egoh sa salu di migdineg iya
wé, nekelagkeb da enù ka tigtu
da nelimedangan. ⁷Agulé
inangay i Hésus kagda eg-amis,

^b 17:3 Etaw Hudiyu ma Mosis i owoy si Iliyas, dodoo nelugay da dé nematay egoh i Hésus neetaw diyà tanà.

owoy guwaen di, “Tigdeg yu dé. Yoko egkelimedangan na.” 8Hê, egoh da egtengang, iya daa sa hinaa da dahiya si Hésus.

9Na, egoh da eglungel kedu diyà sa getan, hinawidan i Hésus kagda, guwaen di, “Yoko egtulon duu diyà etaw sa hinaa yu taman endà meenaw sa Kakay Langun egoh di mematay.”

10Agulé eg-igsà sa medoo salu di, guwaen da, “Amuk hediya, maen di ya atu inikagi sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis, muna gaa Iliyas i tumebow diyà sa ketebow sa Tigtu Datù sinugù i Nemula?”

11Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Tuu ini i. Muna Iliyas i tumebow anì abungan di sa ukitan i Datù tumebow. 12Dodoo eg-ikagiyen ku ini i diyà keniyu. Migtebow dé Iliyas i, dodoo endà egkilalaen sa medoo ulu-ulu kagdi i. Pinelihay da polo danà sa hagda ungayà. Hediya ma aken i Kakay Langun, mepelihay a ma danà da.”

13Agulé, netiigan da dé si Iliyas doo sa pinegulepengan di si Huwan Tegebautis.

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-aluk Sa Batà Linahuk Busaw

(Malkos 9:14–29; Lukas 9:37–43a)

14Na, egoh da miglungel dé, netebowon da sa medoo etaw. Duen maama dahiya mig-angay

egdapag diyà si Hésus owoy egligkued diyà sa taengan di.

15Guwaen di, “O Datù, hiduwi ko sa anak ku maama. Egbeketketen danà di linahuk busaw owoy egkepasangan temù enù ka takà egpekesunù diyà apuy owoy egkeeled diyà wayeg. 16Inuwit ku ma diyà sa medoo salu ko anì bulungan da hedem, dodoo endà egkegaga da duu.”

17Agulé eg-ikagi Hésus i, guwaen di, “Ay, kiyu i medoo etaw ini egoh di, ngahàngahà yu temù owoy tigtu yu endà egsalig diyà kenak. Huenan di, egkesemek a dé eg-ugpà diyà keniyu, owoy buyu a dé egtalawen danà sa endà kepigtuu yu. Na, uwit ko dini sa anak ko.” 18Agulé, hinawidan i Hésus sa busaw owoy miglesut ma dé. Hê, petow dé nelikuan sa batà.

19Agulé, egoh da i Hésus eglebù, eg-igsà da diyà kenagdi, guwaen da, “Maen di ya endà negaga ké duu eghemaga sa busaw diyà sa batà?”

20Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Endà megaga yu duu enù ka tukééy pelà sa kepigtuu yu. Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Apiya di pa tukééy daa sa kepigtuu yu diyà kenak lagà tukééy dalem mustad, dakel doo sa megaga yu. Upama amuk suguen yu siini getan pehali daeddò é, mangunut doo diyà sa kagi yu. Enù ka sumalà dé sa

baelan yu, megaga yu langun.
 21[Dodoo siini balangan busaw,
 endà mehemagawan da amuk
 endà tigtu yu sumimbà diyà si
 Nemula owoy amuk endà
 peulanan yu duu sa kekaen
 yu.]”

**Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon
 Dema Denu Sa Kapatay Di**
(Malkos 9:30–32; Lukas 9:43b–45)

22Na, egoh da nesetipon diyà
 sa uwang Galiliya, mig-ikagi
 Hésus i diyà sa medoo salu di,
 guwaen di, “Aken i Kakay
 Langun, buyu a dé mekebegay
 diyà sa medoo liyu etaw 23anì
 imatayan da aken, dodoo
 meenaw a mendaa diyà sa
 ketelu di agdaw.”

Egoh sa medoo salu di
 migdineg iya wé, tigtu da
 nebukul temù.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migbegay
 Pilak Diyà Sa Dalesan I Nemula**

24Na, egoh da migtebow diyà
 sa menuwa Kapelenaum, duen
 etaw dahiya eg-etuk sa ibegay
 etaw Hudiyu diyà sa Dalesan i
 Nemula diyà Hélusalém.
 Eg-igsaan da Pidelu i, guwaen
 da, “Enù di ya, mekebegay pa
 sa mistelu yu sa pilak eg-etuken
 ké ibegay diyà sa Dalesan i
 Nemula?”

25Migsagbì Pidelu i, guwaen
 di, “Hoò, megay doo.”

Agulé egoh di miggemow
 diyà sa dalesan, egoh i Pidelu
 endà pa eg-ikagi, eg-igsaan i

Hésus kagdi, guwaen di, “O
 Simon, ngadan sa penemdem ko
 denu ini i? Ngadan tayu di etaw
 mekebegay pilak diyà sa datù
 diyà tanà, ataw ka sa tigtu
 duma di iling ka sa liyu etaw?”

26Migsagbì Pidelu i, guwaen
 di, “Sa medoo liyu etaw daa sa
 mekebegay.”

Agulé guwaen i Hésus,
 “Amuk hediya, endà mekebegay
 sa medoo tigtu duma di.

27Dodoo endà mepion di amuk
 bulitan sa medoo tegeetuk pilak
 kita, huenan di angay ka duli
 lanaw dò owoy hauwen ko doo
 sa pilak diyà sa ebà sa sedà
 muna mekuwa ko. Mekeenget
 doo iya wé diyà sa mekebegay
 ta diyà sa Dalesan i Nemula,
 enù ka duwa ki. Uwit ko owoy
 begayi ko dé diyà sa tegeetuk.”

**Ini Sa Igtulù I Hésus
 Denu Sa Etaw Dakel Diyà Sa
 Kekatù I Nemula**

(Malkos 9:33–37; Lukas 9:46–48)

18 1Na egoh iya,
 mig-angay eg-igsà sa
 medoo salu i Hésus diyà
 kenagdi, guwaen da, “Ngadan
 tayu di etaw sa dakel diyà sa
 medoo etaw eg-unut diyà sa
 kekatù i Nemula?”

2Agulé, inumow i Hésus sa
 batà owoy pinetigdeg di diyà sa
 taengan sa medoo salu di.

3Guwaen di, “Tuu ini i
 eg-ikagiye ku diyà keniyu.
 Endà mekeunut yu diyà sa
 kekatù i Nemula amuk endà

pelumanan yu duu sa pedu yu anì mekeiling yu batà sa keunut yu diyà kenak. 4Enù ka sa etaw egpetukééyen di kagdi iling siini batà, iya polo sa dakel etaw diyà sa kedatù i Nemula. 5Owoy sumalà dé sa etaw miadat sa etaw ku éhê siini batà danà di etaw ku, meadatan di ma aken i danà iya wé egbaelan di.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Etaw Eg-enggat Diyà Salà
(*Malkos 9:42–48; Lukas 17:1–2*)

6Agulé guwaen i Hésus, “Amuk duen sa etaw eg-enggat diyà salà sa etaw ku egpigtuu éhê siini batà, iya sa etaw tigtu mepigtamayan i Nemula. Adi-adi pa amuk tagkesan dakel batu diyà lieg di anì meeled diyà dagat. 7Mepasangan sa medoo etaw diyà tanà enù ka duen sa egbegay salà diyà kenagda. Duen doo sa takà egbegay salà diyà etaw, dodoo tigtu mepigtamayan sa etaw eg-enggat sa duma di egbael salà.

8“Upama, amuk meenggat yu diyà salà danà sa belad yu ataw ka sa lisen yu, tagped yu owoy buungi yu ma dé enù ka uman pa mepion sa egoh yu melalù taman melugay apiya di pa neputuk sa belad yu ataw ka lisen yu diyà sa egoh yu épê duwa belad ataw ka duwa lisen mekeangay diyà sa lanaw apuy endà mepadeng. 9Hediya ma,

amuk meenggat yu diyà salà danà sa mata yu, lesò yu owoy buungi yu ma dé enù ka uman pa mepion sa egoh yu melalù apiya di pa sebaen daa sa mata yu diyà sa egoh yu épê duwa mata mekeangay diyà sa lanaw apuy endà mepadeng.

10“Hahaa yu, anì endà eg-ekedan yu duu sa tukééy etaw ku lagà siini batà. Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu, kagda sa egtulikan sa medoo egsugùsuguen i Nemula duma i Emà ku diyà langit. 11[Na, ini sa pesuwan di mig-angay sa Kakay Langun diyà tanà anì mealukan sa medoo etaw egpekesugsug.]”

Ini Sa Balatan I Hésus Diyà Sa Kebilibili Netelas
(*Lukas 15:3–7*)

12Agulé guwaen i Hésus, “Upama, duen sa etaw diyà keniyu épê magatus kebibibili. Amuk netelas sa sebaen kebibibili di, salidan di sa siyow pulù owoy siyow egtabtab diyà getan, owoy eg-angayen di eglagbet sa sebaen netelas taman endà hauwen di duu.

13Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Amuk hinaa di sa sebaen netelas, tigtu meanggan sa pedu di danà di mighaa. Uman pa sa kekeanggan di danà di mighaa sa sebaen diyà sa kekeanggan di diyà sa siyow pulù owoy siyow endà netelas.

14Hediya ma sa Emà ta diyà

langit, enù ka ungayà di endà duen etaw mekesugsug apiya sebaen daa tukééy etaw di.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Duma Da Nesalà

15Agulé guwaen i Hésus, “Amuk duen duma ko egpigtuu egbael salà diyà keniko, angay ko tulon diyà kenagdi sa medaet binaelan di, dodoo lebù yu daa egseolomoy. Agulé, amuk eg-ekedan di sa salà di, egbuligan ko dé kagdi i egpepigtuu. 16Dodoo amuk endà egpigtuu di diyà sa kagi ko, peunut ko sa duma etaw, iling ka sebaen etaw ataw ka duwa, owoy pelikù yu dema diyà kenagdi anì dumuen duwa etaw ataw ka telu egpetuu sa kagi ko diyà kenagdi. 17Agulé, amuk endà egpigtuu di diyà keniyu, tulon ko dé diyà sa umpungan i Hésus. Agulé amuk endà pa egpigtuu di diyà sa kaunutan sa umpungan i Hésus, yoko eg-unut duu enù ka kagdi dé lagà etaw tegebael salà endà egpigtuu diyà si Nemula.

18“Na, tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu. Amuk duen sa eghawidan yu diyà tanà, iya ma sa mehawidan dutu langit dò. Owoy amuk duen sa egpandayaen yu diyà tanà, iya ma sa mepandayà dutu langit dò.

19“Ini ma sa eg-ikagiye ku diyà keniyu. Amuk duwa yu daa dahini diyà tanà owoy neseunut

sa pedu yu denu sa isimbà yu, mebegayan yu doo i Emà ku diyà langit sa egpegeniyen yu. 20Enù ka amuk duwa yu daa nesetipon ataw ka telu yu anì sumimbà yu diyà kenak, dahiya a ma doo diyà keniyu.”

Ini Sa Peligad I Hésus Sa Etaw Endà Egpeuloy Diyà Sa Duma Di

21Agulé, migpedapag Pidelu i diyà si Hésus owoy guwaen di, “O Datù, amuk takà egkesalà sa etaw diyà kenak, pila gulê ipeuloy ku sa salà di? Enget pa amuk pitu gulê?”

22Agulé migsagbì Hésus i, guwaen di, “Endà. Beken pitu gulê daa, dodoo takà ko peuloyi polo kenagdi, apiya taman pitu pulù gulê anan tigpituway.

23Enù ka lagà ini i sa kedadù i Nemula. Duen sa datù ungayà di eg-etuk sa utang sa medoo etaw di. 24Egoh di mig-edung eg-etuk, inuwit da diyà kenagdi sa etaw épê dakel utang danà di migsagbay ngibu-ngibuwan pilak. 25Dodoo endà pa egpekebayad di sa utang di, huenan di igsugù sa datù anì meudipen da lapeg sa sawa di owoy sa medoo anak di owoy medagang ma sa langun taman da anì bayadan di sa utang di.

26Dodoo migligkued sa etaw diyà sa taengan sa datù, owoy egpegeni, guwaen di, ‘O Datù, angat-angat ka pelà, hih, enù ka impasan ku sa langun utang ku

diyà keniko.’ 27Agulé, igpeuloy dé sa datù sa langun utang di danà sa kehidu di kenagdi, owoy linengaan di ma kagdi i.

28“Agulé egoh sa maama miglegkang dahiya, nesiegungan di diyà dalan sa sebaen duma di nekeutang tukééy daa pilak diyà kenagdi. Hê, egpelengen di kagdi, owoy guwaen di, ‘Bayadi ko dé sa utang ko kenak.’ 29Agulé, egligkued diyà sa taengan di, owoy egpegeni, guwaen di, ‘O Akay, angkat-angat ka pelà, hih, enù ka impasan ku sa langun utang ku diyà keniko.’

30Dodoo eg-eked siedò etaw, owoy ipebilanggu di polo kagdi taman endà mekebayad di. 31Na, egoh sa medoo duma di neketiig iya wé, tigtu nebulul sa pedu da. Agulé, mig-angay da egtulon diyà sa datù sa langun binaelan di. 32Hê, igpeangay sa datù iya wé etaw, owoy guwaen di, ‘Dupang ka kuna i etaw. Egoh ko migpegeni diyà kenak, igpeuloy ku dé diyà keniko sa langun utang ko. 33Maen di ya endà ma egkehiduwan ko sa duma ko éhê mendaa sa kehidu ku keniko?’ 34Agulé, tigtu egbulitan sa datù kagdi i owoy ipebilanggu di anì mepigtamayan taman endà mebayadan di duu sa langun utang di.”

35Agulé guwaen i Hésus, “Hediya ma sa baelan i Emà ku

Nemula diyà keniyu amuk endà tigtu yu duu ipeuloy sa salà sa duma yu.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Keeked Etaw Sa Sawa Di
(*Malkos 10:1-12*)

19 1Na, egoh i Hésus neubus migtulù iya wé, eglegkang diyà sa uwang Galiliya owoy eg-angay tanà dutu lawa't Holdan diyà sa uwang Hudiya. 2Eg-unut ma sa melaweng etaw diyà kenagdi owoy egbulungan di ma sa langun etaw eglinadu dahiya.

3Na, duen etaw Palasiyu mig-angay diyà si Hésus enù ka eglagbeten da sa kagi di neketipay sa uledin. Eg-igsà da, guwaen da, “Enù di ya, meketipay pa sa etaw diyà sa uledin ta amuk eg-ekedan di sa sawa di apiya endà duen sa medaet binaelan di?”

4Agulé migsagbì Hésus i, guwaen di, “Lagà yu endà nekebasa sa kagi i Nemula igpesulat. Egoh i Nemula migbael sa langun taman egoh anay, binaelan di sa sebaen maama owoy sa sebaen bayi. 5Ini sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

‘Iya maen di ya mesalidan sa maama sa emà di owoy sa inay di owoy mekeugpà dé diyà sa sawa di

enù ka lagà sebaen etaw da daa.^c

⁶Na, endà dé duwa sa etaw telesawa, dodoo nesesebaen da dé. Huenan di, endà mepion di amuk mesepalak sa etaw telesawa enù ka nesesebaen da dé danà i Nemula.”

⁷Agulé, eg-igsaan dema sa medoo Palasiyu, guwaen da, “Amuk endà mebaluy di iya wé, ngadan sa pesuwan di igsugù i Mosis egoh anay dumuen sa igsulat ibegay sa maama diyà sa sawa di anì tandaan di sa keeked di egoh di eghemaga kenagdi?”

⁸Agulé migsagbì Hésus i, guwaen di, “Iya sa igtulù i Mosis mebaluy ekekan yu sa sawa yu, enù ka netiigan di metegas sa ulu yu. Dodoo egoh anay egoh i Nemula migbael sa etaw, endà mebaluy di ekekan sa etaw sa sawa di. ⁹Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Amuk eg-ekedan sa maama sa sawa di endà migbigà, egbigà doo amuk sawaen di sa sebaen bayi.”

¹⁰Agulé guwaen sa medoo salu di, “Amuk iya sa kelikutan sa etaw épê sawa, uman pa mepion hedem amuk endà dé sumawa di.”

¹¹Agulé guwaen i Hésus, “Beken sa langun etaw sa endà

sumawa, dodoo sa etaw hinemilì i Nemula daa sa endà sumawa. ¹²Enù ka endà nesetepeng di sa pesuwan di endà sumawa sa etaw. Duen etaw endà sumawa enù ka duen sa kulang da egoh da miglesut. Owoy duen ma etaw endà sumawa enù ka kinapun da. Owoy duen ma etaw endà sumawa anì endà mealang da egtulù denu sa kedatù i Nemula. Amuk kuna sa etaw hinemilì i Nemula anì endà sumawa ka, pangunut ka dé diyà sa igsugù di.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Migsimbà
Denu Sa Medoo Batà**

(Malkos 10:13–16; Lukas 18:15–17)

¹³Na, duen medoo etaw mig-uwit sa medoo anak da diyà si Hésus anì sabaan di kagda anì isimbà di. Dodoo eghawidan sa medoo salu di kagda. ¹⁴Agulé, guwaen i Hésus diyà sa salu di, “Pandayà yu dé sa medoo batà mangay diyà kenak. Yoko eghawid duu, enù ka iya sa etaw mekeunut diyà sa kedatù i Nemula sa medoo etaw egpekeiling pedu batà.”

¹⁵Agulé, sinabaan i Hésus sa medoo batà owoy isimbà di kagda. Agulé, miglegkang dema dahiya.

^c 19:5 Basa ko Génesis 2:24.

**Ini Sa Tinulon I Hésus Sa
Mebaelan Sa Kawasà Maama
Ani Melalù**

(Malkos 10:17–31; Lukas 18:18–30)

16Na, duen sa maama mig-angay eg-igsà diyà si Hésus, guwaen di, “O Mistelu, ngadan sa mepion baelan ku ani dumuen lalù ku endà meelut di?”

17Guwaen i Hésus, “Maen di ya eg-igsaen ko diyà kenak sa mepion egbaelan ko? Endà duen sa etaw mepion liyu daa si Nemula. Dodoo amuk ungayà ko melalù ka taman melugay, pangunuti ko sa uledin i Nemula.”

18Agulé, eg-igsà dema sa maama, guwaen di, “Ngadan tayu sa uledin pangunutan ku?”

Agulé guwaen i Hésus, “Iya sa uledin di, yoko eg-imatay ya etaw, owoy yoko egbigà ya, owoy yoko egpenakaw wa, owoy yoko egbutbut ta egtipu sa duma yu, 19owoy adati yu sa emà yu owoy sa inay yu, owoy hiduwi ko ma sa duma ko éhê mendaa sa kehidu ko keniko.”

20Agulé guwaen sa maama, “Langun siini uledin di, anan egpangunutan ku. Ngadan pa sa baelan ku?”

21Guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Amuk iya sa ungayà ko tigtu metiengaw ka diyà sa kehaa i Nemula, angay ko dagang sa langun taman ko owoy tukidi ko begayi diyà sa

medoo etaw pubeli. Amuk hediya, dumuen sa pantiyali ko diyà langit. Agulé angay ka dini unut-unut ka kenak.”

22Dodoo egoh di migdineg sa kagi i Hésus, miglikù owoy nebenges temù sa pedu di enù ka tigtu kawasà.

23Agulé, mig-ikagi Hésus i diyà sa medoo salu di, guwaen di, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Tigtu melikut sa medoo kawasà etaw mekeunut sa kedadù i Nemula.

24Egtulonon ku diyà keniyu endà megaga da duu. Uman pa melemu sa hinagtay kamiliyu eg-ukit diyà sa tosong dagum diyà sa kawasà etaw mekeunut diyà sa kedadù i Nemula.”

25Egoh sa medoo salu di migdineg iya wé, tigtu da negaip temù owoy guwaen da, “Amuk hediya, endà duen etaw kéen mealukan i Nemula.”

26Dodoo eg-inengtengen i Hésus kagda, owoy guwaen di, “Tuu ma doo, endà mebaluy di amuk etaw daa, dodoo mebaluy doo amuk si Nemula enù ka megaga di doo sa langun egbaelan.”

27Agulé guwaen i Pidelu, “Taa ko. Sinalidan ké dé sa langun taman ké enù ka eg-unut-unut ké keniko. Enù kami i duu, ngadan sa untung mekuwa ké?”

28Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagda, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu.

Amuk pelumanan i Nemula sa tanà, menuu sa Kakay Langun diyà sa bangkù di metolol egoh di kumedatù. Owoy kiyu i salu ku, menuu yu ma diyà sa sepulù owoy duwa bangkù sa datù enù ka ipaten yu sa sepulù owoy duwa geumpung tugod i Islaél. ²⁹Na, sumalà dé sa etaw sinalidan di sa dalesan di ataw ka sa tanà di, ataw ka sa emà di owoy sa inay di, ataw ka sa kakay di owoy sa hadi di, ataw ka sa medoo anak di danà di eg-unut-unut diyà kenak, meumanan pa magatus gulê sa mesakem di owoy dumuen ma sa lalù di endà meelut di. ³⁰Dodoo sa medoo etaw dakel diyà sa kehaa yu ini egoh di, kumetukéy da polo kani. Owoy sa medoo etaw tukéy diyà sa kehaa yu ini egoh di, pedakelen i Nemula polo kagda.”

Ini Sa Peligad I Hésus Sa Medoo Tegegalebek Diyà Sa Hinemulaan

20 ¹Agulé guwaen i Hésus, “Lagà ini i sa kedadù i Nemula. Duen sa etaw épê tanà hinemulaan di palas. Agulé, sebaen agdaw eglapug eglagbet etaw anì gumalebek da diyà sa hinemulaan di. ²Igpasad di diyà sa anay etaw kinuwa di sa sukay da sapilak, enù ka iya sa enget sukay sa etaw eggalebek segeagdaw. Agulé

egpegalebeken di kagda diyà sa hinemulaan di. ³Agulé egoh di alas siyow, egpelikù eglagbet etaw anì gumalebek da. Hê, hinaa di sa medoo etaw diyà padian endà duen galebek da. ⁴Guwaen di diyà kenagda, ‘Angay yu ma eggalebek diyà sa hinemulaan ku owoy sukayan ku kiyu sa nesugat.’ Agulé eggalebek da ma dé. ⁵Na, egoh di alas sepulù owoy duwa, egpelikù dema diyà sa padian anì umanan di sa kedoo etaw eggalebek. Hediya ma sa binaelan di egoh di alas telu mahapun. ⁶Agulé, egoh di buyu alas lima mahapun, egpelikù dema diyà sa padian owoy duen ma etaw hinaa di dahiya endà duen galebek da. Eg-igsaan di kagda, guwaen di, ‘Maen di ya eg-ugpà yu uloy dahini owoy endà eggalebek yu?’ ⁷Egsagbì da, guwaen da, ‘Enù ka endà duen etaw egpegalebek kenami.’ Agulé guwaen di, ‘Angay yu ma galebek dutu siedò hinemulaan ku.’

⁸“Agulé, egoh di eg-eled dé sa agdaw, eg-ikagi sa maama diyà sa sinaligan di, guwaen di, ‘Umow ko sa medoo etaw eggalebek owoy sukayi ko dé. Sukayi ko muna sa hudihudi eggalebek, agulé sukayi ko sa muna eggalebek.’ ⁹Na, sapilak sa sukay di diyà sa uman sebaen etaw mig-edung eggalebek egoh di alas lima mahapun. ¹⁰Huenan di, egoh

di eg-angay egsukay sa medoo etaw eggalebek edung magtu kesimag, iya sa penemdem da umanan pa sa hagda sukay. Dodoo, sapilak ma doo sa sukay di kenagda. ¹¹Egoh da migkuwa sa sukay da, egsigbolow da diyà sa etaw egpegalebek kenagda, ¹²guwaen da, ‘Sakaulas daa sa lugay siedò etaw eggalebek, dodoo kami, egtigkelan ké sa meedup agdaw eggalebek neelut agdaw. Maen di ya nesetepeng sa kesukay ko kenami eggalebek?’ ¹³Agulé, guwaen sa épê tanà diyà sa sebaen etaw, ‘Na, Akay, endà lapien ku kiyu enù ka tapay dé inikagi ku sapilak sa sukay yu egoh ku migpegalebek keniyu, owoy iya ma sa igbegay ku diyà keniyu. ¹⁴Na, kuwa yu sa sukay yu owoy likù yu dé. Enù ka iya sa ungayà ku nesetepeng sa isukay ku sa hudihudi eggalebek owoy sa muna eggalebek. ¹⁵Endà mehawidan a etaw amuk meiyap a megay sa pilak ku diyà sa sumalà dé etaw egkeiyapan ku. Enù di ya, egsinu-sinu ka danà ku metawag diyà kenagda?’ ”

¹⁶Agulé guwaen i Hésus, “Hediya ma, kumedakel doo sa medoo etaw tukééy dé diyà sa kehaa yu ini egoh di. Dodoo kumetukééy polo sa medoo etaw dakel diyà sa kehaa yu ini egoh di.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon
Dema Sa Metamanan Di Diyà
Tanà**

(Malkos 10:32–34; Lukas 18:31–34)

¹⁷Na, egoh i Hésus egtekedeg eg-angay Hélusalém dò, inuwit di sa sepulù owoy duwa salu di owoy eg-ikagiyan di kagda egoh di endà duen liyu etaw mekedineg. ¹⁸Guwaen di, “Taa yu, hih. Mangay ki Hélusalém dò. Amuk tumbow ki dutu, mekebegay sa Kakay Langun diyà sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Mesesebaen sa penemdem da meimatayan a, ¹⁹huenan di ibegay da aken diyà sa medoo etaw beken Hudiya. Peumàumaan da aken, owoy tapesen a ma, owoy imatayan da ma aken itutuk diyà sa kayu igbugsud. Dodoo amuk meuma sa ketelu di agdaw, meenaw a doo.”

**Ini Sa Egoh Sa Sawa I Sébediyu
Mig-ikagi Diyà Si Hésus**

(Malkos 10:35–45)

²⁰Agulé, mig-angay diyà si Hésus sa sawa i Sébediyu owoy sa duwa anak di, si Santiyago owoy si Huwan. Egligkued diyà sa taengan i Hésus enù ka duen sa egpegeniyen di diyà kenagdi. ²¹Agulé eg-igsà Hésus i, guwaen di, “Ngadan sa ungayà ko diyà kenak?”

Guwaen sa bayi, “Amuk meuma sa kedadù ko, pepenuu ko siini duwa anak ku anì kumedadù da ma, sebaen denu kuwanan ko owoy sebaen denu bibang ko.”

22Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagda, “Endà netiigan yu duu sa kebegat sa egpegeniyen yu diyà kenak. Enù di ya, mekegaga yu pa tumigkel sa kelikutan meukitan ku?”^d

Guwaen da egsagbì, “Hoò, metigkelan ké doo iya wé.”

23Agulé guwaen i Hésus, “Meukitan yu ma doo sa kelikutan mekeuma diyà kenak. Dodoo beken aken sa humemilì tayu sa etaw mekepenuu denu kuwanan ku ataw ka denu bibang ku, enù ka si Emà ku polo sa mekehemilì sa etaw mekepenuu dahiya.”

24Na, egoh sa sepulù duma salu di migdineg denu sa pinegeni da diyà si Hésus, egbulitan da Santiyago i owoy si Huwan hadi di. 25Agulé, sinetipon i Hésus sa langun salu di owoy guwaen di, “Netiigan ta dé sa egbaelan sa medoo ulu-ulu etaw beken Hudiyu, enù ka takaa da egpeges sa medoo etaw da danà sa dakel egkegaga da, owoy takaa da ma kagda egsugù. 26Dodoo endà mebaluy di amuk ilingan yu iya wé egbaelan da. Amuk duen etaw

diyà keniyu ungayà di pedakelen di kagdi, mepion polo amuk petukééyen di lagà sa egsugùsuguen yu atung egbulig keniyu. 27Hediya ma, amuk duen etaw diyà keniyu ungayà di pedakelen di kagdi, mepion amuk petukééyen di polo kagdi lagà sa udipen yu. 28Meilingan di ma aken i Kakay Langun, enù ka beken iya sa pesuwan ku mig-angay diyà tanà anì metabangan a etaw. Dodoo mig-angay a dini anì metabangan ku polo sa medoo etaw owoy meimatayan a ma anì melaun ku sa medoo etaw neudipen danà sa salà da.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Duwa Maama Langap

(*Malkos 10:46–52; Lukas 18:35–43*)

29Na, egoh da i Hésus migtalà diyà sa menuwa Héliko, duen melaweng etaw eg-unut diyà kenagda. 30Duen duwa maama langap egpenuu diyà sa kilidan kalasada. Egoh da neketiig tumalà Hésus i dahiya, eg-umow da, guwaen da, “O tugod i Dabid, hiduwi ko kami.”

31Agulé, eghawidan sa medoo etaw, guwaen da, “Yoko egséléken na.” Dodoo, eg-umanen da polo eg-umow metaled, guwaen da, “O Datù, tugod i Dabid, hiduwi ko kami.”

^d 20:22 Mebaluy ma guwaen di, “Megaga yu pa uminem sa inemen ku?”

32Agulé, mig-ugpà Hésus i owoy inumow di kagda, guwaen di, “Ngadan sa egkeiyapan yu baelan ku diyà keniyu?”

33Guwaen da, “O Datù, ungayà ké umilag ké hedem.”

34Agulé eghiduwan i Hésus kagda, owoy eg-amisen di sa mata da. Hê, petow da dé mig-ilag, owoy eg-unut-unut da ma diyà si Hésus.

Ini Sa Egoh I Hésus Migtebow Diyà Hélusalém Owoy Dinatù Da
(*Malkos 11:1–11; Lukas 19:28–40; Huwan 12:12–19*)

21 1Na, egoh da i Hésus egkedapag diyà Hélusalém, buyu da dé dumagpak diyà sa menuwa Bétpagi diyà sa lagpian Getan Olibu. Agulé, sinugù i Hésus sa duwa salu di, 2guwaen di, “Huna yu dé angay dutu siedò menuwa tebowon ta. Amuk tumbow yu dutu, hauwen yu sa hinagtay asnu owoy sa nati di. Lengà yu owoy uwit yu dini. 3Amuk duen etaw umigsà keniyu, iya sa sagbì yu, guwaen yu, ‘Igsugù i Datù enù ka duen sa penemdem di.’ Agulé pandayaen di kiyu eg-uwit sa hinagtay owoy sa nati di.”

4Na, danà iya wé, neketuu dé sa kagi sa tegesugkow i Nemula egoh anay, 5guwaen di,

“Ini sa tulon ko diyà sa medoo etaw tegeHélusalém.

Haa yu, tumbow sa Datù yu ini egoh di.

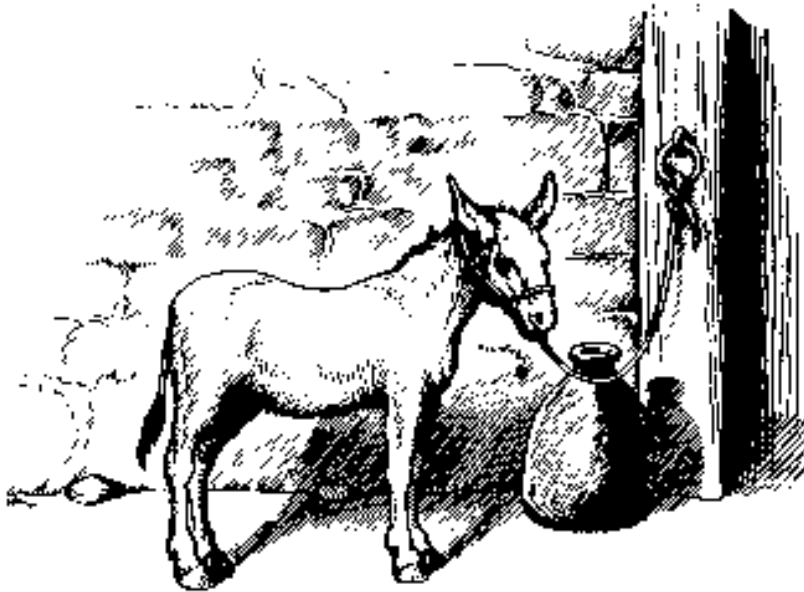
Dodoo kagdi sa migpetukééy owoy egkudà diyà sa nati asnu.”^e

6Agulé, mig-ipanaw sa duwa salu di owoy tinuu da sa igsugù di kenagda. 7Agulé inuwit da sa hinagtay asnu owoy sa nati di diyà si Hésus. Inampisan da ginis sa iyug di owoy migkudà Hésus i. 8Agulé, igtenàtenà sa medoo etaw sa ginis da diyà sa ukitan i Hésus, owoy duen ma etaw egkuwa panga kayu melaweng daun itenàtenà da diyà sa ukitan di, enù ka egtandaan da sa kedadù da kenagdi. 9Na, sa medoo etaw eg-unut diyà si Hésus, iling ka muna ataw ka hudihudi, eg-edung da eg-ikagi metaled. Guwaen da, “Meolò sa tugod i Dabid eg-angat-angatan ta. Meolò ma sa pineangay i Datù Nemula. Meolò ma Nemula i diyà langit.”

10Na, egoh i Hésus migtebow diyà Hélusalém, negaip sa langun etaw dahiya. Egseigsaay da, guwaen da, “Ngadan iya wé etaw egtebow?”

11Egsagbì sa medoo etaw mig-unut diyà si Hésus, guwaen da, “Kagdi si Hésus sa tegesugkow i Nemula kedu diyà

^e 21:5 Basa ko Sakaliyas 9:9.

Hauwen da sa nati asnu igtagkes. (Matéyo 21:2)

menuwa Nasalét diyà sa uwang Galiliya.”

**Ini Sa Egoh I Hésus Mig-angay
Diyà Sa Dalesan I Nemula**

*(Malkos 11:15–19; Lukas 19:45–48;
Huwan 2:13–22)*

¹²Agulé, migludép Hésus i diyà sa Dalesan i Nemula owoy hinemagawan di sa medoo etaw tegedagang owoy sa medoo egbeli dahiya. Pinekinilid di ma sa medoo lamisan etaw tegesambì pilak owoy sa medoo bangkù sa tegedagang manuk

imatayan da ibegay diyà si Nemula. ¹³Guwaen di diyà kenagda, “Iya sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

‘Sa Dalesan ku iya sa dalesan atung egsimbaan etaw.’^f Dodoo danà sa egbaelan yu dahini, nebaluy dalesan sa medoo tegelapis polo siini Dalesan i Nemula.”

¹⁴Agulé, duen ma medoo etaw langap owoy etaw pikat mig-angay da diyà si Hésus diyà sa Dalesan i Nemula, owoy egbulungan di kagda. ¹⁵Dodoo

^f 21:13 Basa ko Isayas 56:7 owoy Hilimiyas 7:11.

egbulit sa medoo ulu-ulu
tegesimbà owoy sa medoo
tegetulù uledin igsugkow i
Mosis danà da mighaa sa medoo
panduan binaelan i Hésus owoy
danà da ma migdineg sa kagi sa
medoo batà egseumowoy diyà
sa Dalesan i Nemula, guwaen
da, “Meolò sa tugod i Dabid!”

16Huenan di, egbulitan sa
medoo ulu-ulu Hésus i, guwaen
da, “Amuk egdinegen ko sa kagi
da, maen di ya endà eghawidan
ko duu?”

Migsagbi Hésus i, guwaen di,
“Egdinegen ku doo sa kagi da,
doodoo mepion doo iya wé diyà
kenak. Lagà endà nekebasa yu
sa kagi i Nemula igpesulat,
guwaen di,

“Tinulù i Nemula sa medoo
batà anè mepion sa keolò
da kenagdi.”^g

17Agulé sinalidan i Hésus
kagda dahiya, owoy eg-angay
dutu menuwa Bétaniya dò kenà
di mesegduwan.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migtubad Sa
Kayu Pigus**

(*Malkos 11:12–14, 20–24*)

18Na, egoh di sumimag egoh
da egpelikù Hélusalém dò,
egpeketues Hésus i. 19Hinaa di
sa kayu pigus medapag diyà sa
ilis kalasada owoy eg-angay
eglagbet sa bunga di. Doodoo
endà duen bunga di, anan daun

di daa sa hinaa di. Huenan di,
guwaen di diyà sa kayu, “Endà
dé munga di ini i kayu.”

Hê, petow dé nelaeb sa kayu
pigus. 20Egoh sa medoo salu di
mighaa iya wé, negaip da owoy
guwaen da, “Maen di ya petow
dé nelaeb siini kayu pigus?”

21Agulé guwaen i Hésus,
“Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà
keniyu. Amuk egpigtuu yu diyà
si Nemula owoy amuk endà
egsagàsagà yu, mekebael yu
doo panduan uman pa dake
diyà siini panduan ku diyà sa
kayu pigus. Amuk ikagiyen yu
daa siini getan anè humalì dagat
dò, mangunut doo diyà sa kagi
yu. 22Amuk egsimbà yu diyà si
Nemula owoy egسالig yu ma
diyà kenagdi, mekuwa yu doo
sa egpegeniyen yu.”

**Ini Sa Egoh Da Mig-igsà Sa
Keduwan Sa Egkegaga I Hésus**
(*Malkos 11:27–33; Lukas 20:1–8*)

23Na, migpelikù Hésus i diyà
sa Dalesan i Nemula owoy
egtulù dema dahiya. Agulé,
duen medoo ulu-ulu tegesimbà
owoy medoo kaunutan Hudiyu
eg-angay da eg-igsà diyà
kenagdi, guwaen da, “Ngadan
keduwan sa egkegaga ko egbael
siini medoo binaelan ko?
Ngadan di etaw sa migpeangay
keniko?”

^g 21:16 Basa ko Isalem 8:2.

24Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Duen ma sa igsà ku diyà keniyu. Amuk sagbian yu aken, tulonen ku ma diyà keniyu sa keduwan sa naken egkegaga. 25Enù di ya, ngadan sa migsugù si Huwan egoh di migbautis sa medoo etaw diyà wayeg, ataw ka si Nemula ataw ka sa etaw daa?”

Agulé, egsesigbolowoy da denu sa isagbì da, guwaen da, “Amuk sumagbì ki, guwaen ta, ‘Si Nemula sa migsugù kenagdi,’ sumulì mikagi Hésus i, guwaen di, ‘Maen di ya endà egpigtuuwen yu duu?’ 26Dodoo amuk sumagbì ki, guwaen ta, ‘Sa etaw daa,’ melimedangan ki sa medoo etaw enù ka netuuwan da si Huwan sa tegesugkow i Nemula.” 27Huenan di, egsagbì da diyà si Hésus, guwaen da, “Enday ta duu. Endà netiigan ké duu sa migsugù si Huwan.”

Agulé guwaen i Hésus, “Amuk hediya, endà ma tulonen ku duu diyà keniyu sa keduwan sa naken egkegaga.”

Ini Sa Peligad I Hésus Sa Duwa Anak Sa Maama

28Agulé guwaen i Hésus, “Na, penemdem yu ini i eg-ikagiyen ku. Duen sa maama épê duwa anak maama. Mig-angay diyà sa lebi lawa anak di owoy guwaen di, ‘Na Adug, angay ka galebek diyà sa hinemulaan ku ini egoh di.’

29Dodoo guwaen di egsagbì, ‘Meked a.’ Agulé, endà iseg di nelugay, nepelumanan sa penemdem di owoy eg-angay doo eggalebek. 30Agulé mig-angay sa maama diyà sa hadi anak di, owoy hediya ma sa igsugù di kenagdi. Agulé guwaen sa anak di, ‘Hoò, mangay a gumalebek.’ Dodoo endà eg-angay di eggalebek. 31Na, ngadan sa tayu batà migpangunut diyà sa igsugù sa emà di?”

Sinagbian da, guwaen da, “Sa kakay anak di.”

Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagda, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Duen medoo etaw nekehuna diyà keniyu egpekeunut diyà sa kedadù i Nemula, apiya di pa medaet da etaw, lagà sa medoo atung egpeetuken sa sulutan owoy sa medoo tegepediyangdang.

32Mig-angay egtulù si Huwan Tegebautis diyà keniyu anì ekekan yu sa salà yu anì kumetiengaw yu diyà sa kehaa i Nemula, dodoo endà egpigtuuwen yu duu. Iya polo sa migpigtuu diyà kenagdi sa medoo etaw egpeetuken sa sulutan owoy sa medoo tegepediyangdang. Apiya di pa hinaa yu sa egoh da migpigtuu, endà doo eg-ekedan yu duu sa medaet egbaelan yu owoy endà ma egpigtuu yu diyà kenagdi.”

**Ini Sa Peligad I Hésus Denu Sa
Medoo Kaunutan Hudiyu**
(*Malkos 12:1–12; Lukas 20:9–19*)

33Agulé guwaen i Hésus,
“Dinegdineg yu siini peligad ku.
Duen sa maama mighemula
palas diyà sa tanà di. Linesed
di, owoy tinosongon di sa dakel
batu kenà di humemeg palas,
owoy binaelan di ma sa lawi
mehagtaw kenà sa tegebantay
umugpà. Agulé, igسالig di diyà
sa medoo etaw atung eg-ipat,
enù ka mangay mediyù dò.
34Agulé, egoh di neuma sa
bulan kepupu sa bunga di,
pineangay di sa duma
egsugùsuguen di diyà sa medoo
etaw tegeipat anì kuwaen da sa
hagdi baed. 35Dodoo egoh da
migtebow, medaet polo sa
kinebael sa etaw tegeipat, enù
ka sinesuntuk da sa sebaen
owoy inimatayan da ma sa
sebaen, owoy binuung da ma
batu sa sebaen. 36Agulé,
pineangay dema sa épê tanà sa
uman pa kedoo egsugùsuguen
di diyà kenagda. Dodoo, hediya
ma medaet sa kinebael da
kenagda. 37Agulé, pineangay di
sa anak di diyà kenagda, enù ka
guwaen di dò meadatan da doo
sa anak di amuk hauwen da.
38Dodoo egoh sa medoo
tegeipat mighaa sa anak di,
egseolomoy da, guwaen da, ‘Ini

sa etaw kumuwa siini
hinemulaan lalawan di diyà sa
emà di. Téél yu dé, imatayan ta
anì nita polo sa hinemulaan di.’

39Agulé, sinigkem da owoy
hinemagawan da kedu diyà sa
hinemulaan, owoy inimatayan
da. 40Na, amuk mangay dutu sa
épê hinemulaan, ngadan sa
baelan di diyà siedò medoo
etaw tegeipat?”

41Agulé guwaen da egsagbì,
“Iya sa baelan di imatayan di
siedò medaet etaw tegeipat,
owoy isalig di ma sa
hinemulaan di diyà sa liyu etaw
anì kagda polo sa megay sa
hagdi baed uman palay.”

42Agulé guwaen i Hésus diyà
kenagda, “Lagà yu endà
nekebasa siini kagi i Nemula
igpesulat, guwaen di,

‘Sa sebaen batu inekedan sa
medoo tegebael dalesan
pulung batu
enù ka guwaen da dò endà
duen ulan di,

iya polo sa tigtu miulan batu
hinemilì ku.

Anan mepion iya wé
binaelan i Datù,
huenan di meolò
kagdi i.’^h

43Na, tuu ini i eg-ikagiye ku
diyà keniyu. Endà dé mekeunut
yu sa kedadù i Nemula, dodoo
iya polo sa mekeunut diyà sa
kedadù di sa etaw takà

^h 21:42 Basa ko Isalem 118:22, 23.

egpangunut diyà sa igsugù di.
 44[Amuk mekekinagpà sa etaw
 diyà siini batu, melepù. Dodoo
 amuk menabù siini batu diyà sa
 etaw, melupet.]”

45Na, egoh sa medoo ulu-ulu
 tegesimbà owoy etaw Palasiyu
 migdineg sa peligad i Hésus,
 netiigan da kagda sa egkesugat
 peligad di. 46Huenan di, ungayà
 da hedem sigkemen da Hésus i.
 Dodoo endà megaga da duu enù
 ka nelimedangan da sa medoo
 etaw, enù ka netuuwan sa
 medoo etaw si Hésus sa
 tegesugkow i Nemula.

**Ini Sa Peligad I Hésus Diyà Sa
 Maama Egbael Pista**

(Lukas 14:15–24)

22 1Na, egpeligad dema
 Hésus i diyà kenagda,
 2guwaen di, “Lagà ini i sa
 kedatù i Nemula diyà langit.
 Duen sa datù egbael pista enù
 ka kumawing sa anak di. 3Egoh
 di neuma sa agdaw da kumaen,
 sinugù di sa medoo egsugù-
 suguen di anì angayen da sa
 langun etaw igsasà di, dodoo
 eg-eked da polo eglenged.
 4Agulé, pineangay di sa medoo
 duma egsugùsuguen di diyà sa
 medoo etaw igsasà di. Guwaen
 da, ‘Angay yu gaa dutu.
 Sinumbali dé gaa sa sapì owoy
 sa hinagtay mitabà, owoy
 nelegà dé sa langun kaenen.
 Téél yu dé, angay yu kaen gaa.’
 5Dodoo lagà endà egdinegen da
 duu, enù ka egpeiges da polo sa

hagda galebek. Duen sa sebaen
 eg-angay diyà sa hinemulaan di,
 owoy duen ma sa eg-angay diyà
 sa tinda di. 6Owoy duen ma
 liyu etaw migsigkem sa medoo
 egsugùsuguen di, owoy
 sinesuntuk da kagda, owoy
 inimatayan da ma. 7Agulé
 egbulit temù sa datù. Huenan
 di, pineangay di sa medoo
 sundalu di anì imatayan da
 siedò medoo tegeimatay owoy
 ulowen da ma sa hagda
 menuwa. 8Agulé, guwaen sa
 datù diyà sa medoo
 egsugùsuguen di, ‘Nelegà dé sa
 kaenen pista, dodoo endà
 egpelengeden ku duu sa medoo
 etaw igsasà ku enù ka mig-eked
 da eg-angay dini. 9Huenan di,
 angay yu diyà sa dakel
 kalasada, owoy pelenged yu
 diyà sa pista ku sa langun etaw
 hauwen yu dahiya.’ 10Agulé,
 mig-angay da diyà sa medoo
 kalasada, owoy egpelengeden
 da diyà pista sa langun etaw
 hinaa da, iling ka mepion etaw
 ataw ka medaet. Agulé, nebelet
 etaw sa dalesan di.

11“Na, endà nelugay di,
 inangay sa datù egtelow sa
 medoo etaw miglenged diyà sa
 pista di. Agulé, hinaa di sa
 sebaen etaw endà ikawal di duu
 sa kawal sa etaw eglenged sa
 pista kawing. 12Agulé guwaen
 sa datù diyà kenagdi, ‘O Akay,
 maen di ya miggemow ka dini
 amuk endà ikawal ko duu sa
 kawal sa eglenged pista

kawing?’ Dodoo endà egpekesagbì di. ¹³Agulé, guwaen sa datù diyà sa egsugùsuguen di, ‘Polot yu sa belad di owoy sa lisen di, owoy buungi yu ma dé kagdi diyà sa deleman kenà di mepigtamayan. Suminegaw dutu owoy kuméget sa ngipen di danà di tigtu mepasangan.’”

¹⁴Agulé guwaen i Hésus, “Apiya di pa medoo sa etaw igsasà i Nemula anì mekeunut da sa kedadù di, tukééy daa sa etaw mehemilì di.”

**Ini Sa Egoh Da Mig-igsà Si Hésus
Denu Sa Kebayad Da Pelesintu**
(*Malkos 12:13–17; Lukas 20:20–26*)

¹⁵Agulé sinalidan sa medoo Palasiyu Hésus i, owoy egseolomoy da sa kebael da kenagdi anì metipu da kagdi amuk meamu sa kagi di. ¹⁶Agulé, duen duma pasek da owoy duma etaw i Datù Hédod pineangay da diyà si Hésus. Guwaen da diyà kenagdi, “O Mistelu, netiigan ké anan tuu sa langun eg-ikagiyen ko. Endà eghalihalien ko duu sa igtulù ko sumalà dé sa balangan etaw egdineg, dodoo metudà polo sa ketulù ko sa uyot i Nemula. ¹⁷Na, duen sa igsà ké diyà keniko. Tuloni ko kami sa penemdem ko. Enù di ya, meketipay ki pa sa uledin igsugkow i Mosis amuk megay ki pelesintu diyà si Sisal sa sulutan ta? Mepion pa ataw ka endà?”

¹⁸Dodoo netiigan i Hésus sa pandapat da medaet, owoy guwaen di, “Kiyu i tegeakal etaw, enù ka guwaen yu dò metiengaw etaw yu. Maen di ya egtepengan yu aken? ¹⁹Pehauwi yu diyà kenak sa kuleta ibegay yu pelesintu.” Agulé igbegay da diyà si Hésus. ²⁰Eg-igsà Hésus i, guwaen di, “Ngadan iya wé etaw diyà sa kuleta owoy sa surat di?”

²¹Egsagbì da, guwaen da, “Iya si Sisal sa sulutan ta.”

Guwaen i Hésus, “Amuk hediya, begayi yu diyà si Sulutan Sisal sa hagdi egpegeniyen, owoy begayi yu ma diyà si Nemula sa hagdi egpegeniyen.”

²²Egoh da migdineg iya wé sagbì di, egkegaip da, owoy sinalidan da kagdi i owoy eg-ipanaw da ma dé.

**Ini Sa Egoh Da Mig-igsà Si Hésus
Denu Sa Keenaw Sa Nematay**
(*Malkos 12:18–27; Lukas 20:27–40*)

²³Na siiya agdaw, duen etaw Sadusiyu mig-angay da eg-igsà diyà si Hésus. Kagda sa etaw Hudiyu egtulù endà umenaw di gaa sa etaw nematay. ²⁴Eg-igsà da, guwaen da, “O Mistelu, duen sa igsulat i Mosis denu sa egbaelan ta amuk nematay sa maama épê sawa dodoo endà duen anak da. Iya sa baelan di, ipesawa diyà sa hadi di sa balu anì dumuen anak da lagà sa

anak sa maama nematay. ²⁵Na, duen pitu maama telehadi mig-ugpà diyà kenita. Agulé migsawa sa kakay da, dodoo endà duen anak da egoh di nematay. Hê, inited sa tigtu hadi di sa sawa sa kakay di. ²⁶Hediya ma sa nebaelan sa keduwa maama owoy sa ketelu di taman sa kepitu di, enù ka nesetuhituhì da migsawa sa bayi, dodoo nelengon da nematay endà duen anak. ²⁷Agulé hudihudi nematay sa bayi. ²⁸Na, tulon ko diyà kenami. Amuk meuma sa keenaw sa medoo etaw nematay, ngadan tayu di etaw diyà sa pitu telehadi sa mesawa siedò bayi? Enù ka anan da migsawa kenagdi egoh anay.”

²⁹Dodoo migsagbì Hésus i, guwaen di, “Tigtu eg-amu sa penemdem yu, enù ka endà netiigan yu duu sa kagi i Nemula igpesulat owoy endà ma netiigan yu duu sa egkebaelan i Nemula danà sa tunung di. ³⁰Amuk enawen di sa medoo etaw nematay, endà dé sesawaay da enù ka lagà da dé egsugùsuguen di diyà langit. ³¹Endà netiigan yu duu umenaw doo sa etaw nematay enù ka lagà yu endà nekebasa sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

³² ‘Aken sa Nemula egpigtuuwen da i Ablaham si Isak owoy si Hakob.ⁱ Na, egoh i Nemula mig-ikagi iya wé, nelugay da dé nematay da Ablaham i si Isak owoy si Hakob. Dodoo apiya di pa nematay da dé diyà tanà, nehagtay da doo diyà sa kehaa i Nemula.”

³³Agulé negaip sa medoo etaw danà da migdineg sa ketulù i Hésus.

Ini Sa Tigtu Mapulù Uledin I Nemula

(Malkos 12:28–34; Lukas 10:25–28)

³⁴Na, egoh sa medoo etaw Palasiyu neketiig tinabanan i Hésus sa medoo Sadusiya danà sa sagbì di nesugat, nesetipon da ma diyà si Hésus. ³⁵Duen sebaen Palasiyu tegetulù sa uledin i Mosis ungayà di tepengan di Hésus i, huenan di eg-igsà, guwaen di, ³⁶“O Mistelu, ngadan sa tayu mapulù uledin diyà sa langun uledin igsugkow i Mosis egoh anay?”

³⁷Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Pusungi ko si Nemula sa Datù ko. Peunuti ko diyà kenagdi sa langun pedu ko owoy sa langun penemdem ko ma.^j ³⁸Iya sa tigtu mapulù uledin diyà sa langun uledin. ³⁹Owoy ini sa keduwa di uledin

ⁱ 22:32 Basa ko Éksodo 3:6. ^j 22:37 Basa ko Dutilonomiyu 6:5.

mapulù, 'Hiduwi ko sa duma ko éhê mendaa sa kehidu ko keniko.^k 40Amuk egpangunutan ko siini duwa uledin, mepangunutan ko dé sa langun uledin igsugkow i Mosis owoy sa langun ketulù sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay."

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Datù Eg-angat-angatan Sa
Medoo Hudiyu**

(*Malkos 12:35–37; Lukas 20:41–44*)

41Na, egoh da nesetipon pelà sa medoo Palasiyu, eg-igsaan i Hésus kagda, 42guwaen di, "Ngadan sa penemdem yu denu si Mésayas sa Tigtu Datù eg-angat-angatan sa medoo Hudiyu? Ngadan di etaw sa tupù di?"

Migsagbi da, guwaen da, "Kagdi sa tugod i Dabid egoh anay."

43Agulé guwaen i Hésus, "Amuk tuu iya wé, maen di ya guwaen i Dabid si Mésayas sa Datù di? Enù ka pinesulat sa Suguy i Nemula Dabid i egoh anay, guwaen di,

44 'Ini sa kagi i Datù Nemula diyà sa Datù ku, guwaen di,
Penuu ka dahini denu
kuwanan ku taman atuwan

ku sa medoo kuntelà ko owoy ipeutuh ku keniko.^l

45Na, amuk iya sa kagi i Dabid egoh anay denu si Mésayas, guwaen di 'Datù ku,' endà mebaluy di tugod i Dabid daa kagdi i, dodoo Datù di ma."

46Dodoo endà duen etaw mekesagbi kenagdi. Huenan di edung egoh iya, endà dé eg-uman da eg-igsà enù ka egkelenawan da amuk metepelan da.

**Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa
Medaet Adat Sa Medoo
Ulu-ulu Hudiyu**

(*Malkos 12:38–39; Lukas 11:43, 46;
20:45–46*)

23 1Agulé, migtulù Hésus i diyà sa medoo salu di owoy diyà sa medoo etaw nesetipon. 2Guwaen di, "Sa medoo tegetulù uledin owoy sa medoo Palasiyu, kagda sa sinaligan sa uledin igsugkow i Mosis. 3Huenan di, pangunut yu takà diyà sa langun igtulù da keniyu. Dodoo yoko eg-iling duu sa egbaelan da enù ka endà egpangunut da sa uledin igtulù da. 4Takaan da egdugang sa uledin melikut, dodoo endà egtabangan da duu sa etaw egpangunut diyà sa uledin. Lagà da sa etaw egpebegat sa duma da, dodoo endà

^k 22:39 Basa ko Lébitiko 19:18. ^l 22:44 Basa ko Isalem 110:1.

egtabangan da duu kagda.
 5Takà da ipehaa sa
 kepangunut da uledin diyà sa
 medoo etaw anì metuuwan sa
 etaw diyà kenagda. Pelabelen
 da sa kenà di sinulatan kagi i
 Nemula eg-uwit-uwiten da
 owoy eg-upionen da sa
 metaes kawal da anì
 egpenemdemen etaw kagda sa
 metiengaw etaw diyà sa
 kehaa i Nemula. 6Amuk
 mangay da diyà sa pista,
 ungayà da kagda sa muna
 pekaenen. Owoy amuk mangay
 da diyà sa simbaan, ungayà da
 menuu diyà sa bangkù ginelal.
 7Egkeiyap da amuk egsaluan sa
 medoo etaw kagda diyà sa
 padian owoy amuk eg-umowen
 etaw kagda 'Mistelu.' 8Dodoo
 endà mepion di amuk umowen
 etaw kiyu 'Mistelu,' enù ka
 setelehadiyay yu langun owoy
 aken daa sa mistelu egtulù
 keniyu. 9Endà ma mepion di
 amuk umowen yu 'Emà' sa liyu
 etaw diyà tanà, enù ka sebaen
 daa sa Emà yu si Nemula diyà
 langit. 10Endà ma mepion di
 amuk umowen yu etaw 'Datù,'
 enù ka aken daa sa Datù yu si
 Mésayas pineangay i Nemula
 diyà tanà. 11Na, sa tayu dakel
 etaw diyà keniyu, mepion amuk
 lagà egsugùsuguen yu polo.
 12Iya maen di ya enù ka sa etaw
 egpedakelen di kagdi, iya sa
 petukééyen i Nemula, dodoo sa
 etaw egpetukééyen di kagdi, iya
 sa pedakelen i Nemula."

**Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa
 Kepigtamay I Nemula Tumbow**
*(Malkos 12:40; Lukas 11:39–52;
 20:47)*

13Guwaen i Hésus, "O medoo
 tegetulù uledin igsugkow i
 Mosis owoy sa medoo Palasiyu,
 hahaa yu. Dakel sa kepigtamay
 i Nemula mekeuma diyà keniyu
 enù ka guwaen yu dò
 metiengaw etaw yu. Eg-alangen
 yu sa medoo etaw egkelukuy
 eg-unut diyà sa kedadù i
 Nemula. Medaet iya wé enù ka
 endà mekeunut yu sa kedadù di
 owoy hawidan yu ma sa etaw
 anì endà ma mekeunut da.

14"O medoo tegetulù uledin
 igsugkow i Mosis owoy sa
 medoo Palasiyu, hahaa yu.
 Dakel sa kepigtamay i Nemula
 mekeuma diyà keniyu enù ka
 guwaen yu dò metiengaw etaw
 yu. Egtepelen yu sa medoo
 dalesan sa bayi balu danà sa
 medoo pandapat yu, dodoo
 eglidungen yu sa medaet
 egbaelan yu. Amuk hauwen yu
 etaw, melugay yu ubdubò
 egsimbà. Huenan di, uman pa
 dakel sa kepigtamay i Nemula
 mekeuma diyà keniyu.

15"O medoo tegetulù uledin
 igsugkow i Mosis owoy sa
 medoo Palasiyu, hahaa yu.
 Dakel sa kepigtamay i Nemula
 mekeuma diyà keniyu enù ka
 guwaen yu dò metiengaw etaw
 yu. Tigtu megelol yu egtulù anì
 mekeunut sa etaw diyà keniyu,

apiya sebaen daa. Dodoo danà sa ketulù yu kenagdi, uman polo migkedupang siedò etaw, huenan di mepigtamayan diyà sa lanaw apuy endà mepadeng.

16“Hahaa yu enù ka dakel sa kepigtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu. Lagà yu sa etaw langap eg-agak sa duma di langap. Egtulù yu mebaluy tipayen sa etaw sa igpasad di amuk iya daa sa igpengibet di sa Dalesan i Nemula. Dodoo itulù yu ma endà mebaluy di tipayen sa etaw sa igpasad di amuk igpengibet di sa bulawan diyà sa Dalesan i Nemula.

17Kiyu lagà sa langap etaw egkebuneg. Endà mekepenemdem yu enù ka apiya di pa milagà siedò bulawan, uman pa doo milagà sa Dalesan i Nemula. 18Egtulù yu ma mebaluy tipayen sa etaw sa igpasad di amuk iya daa sa igpengibet di sa kenà da eg-imatay hinagtay diyà sa Dalesan i Nemula. Dodoo itulù yu ma endà mebaluy di tipayen sa etaw sa igpasad di amuk iya sa igpengibet di sa hinagtay inimatayan da dahiya. 19Kiyu lagà langap enù ka endà duen sa egketiigan yu. Apiya di pa milagà sa hinagtay inimatayan da diyà sa Dalesan i Nemula, uman pa milagà sa kenà da eg-imatay hinagtay dahiya. 20Huenan di, amuk ipengibet sa etaw sa kenà da eg-imatay hinagtay diyà sa Dalesan i

Nemula, beken iya daa sa igpengibet di enù ka ipengibet di ma sa langun igtenà dahiya. 21Hediya ma, amuk ipengibet sa etaw sa Dalesan i Nemula, beken iya daa sa igpengibet di enù ka ipengibet di ma Nemula i sa eg-ugpà dahiya. 22Owoy amuk ipengibet sa etaw sa langit, iya sa igpengibet di sa kenà i Nemula egpenuu, huenan di si Nemula sa tigtu igpengibet di.

23“O medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy sa medoo Palasiyu, hahaa yu. Dakel sa kepigtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu enù ka guwaen yu dò metiengaw etaw yu. Egtaladan yu Nemula i sa langun egketuwen yu, apiya sa medoo tukééy ipinanam kaenen daa. Dodoo endà egpangunutan yu duu sa mapulù uledin di, enù ka medaet sa adat yu diyà sa duma yu owoy endà eghiduwana yu duu kagda owoy endà ma kesaligan yu. Na, nesugat sa egbaelan yu egtalad, dodoo eg-amu yu enù ka endà egpeunuten yu duu dahiya sa mepion adat yu diyà sa duma yu. 24Lagà yu sa etaw langap eg-agak sa duma di langap. Lagà yu sa etaw egkedan sa beneboh diyà sa inemen di, dodoo amahen yu polo sa dakel hinagtay kamiliyu.

25“O medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy sa medoo Palasiyu, hahaa yu.

Dakel sa kepigtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu enù ka guwaen yu dò metiengaw etaw yu. Lagà yu sa etaw eglingu sa medoo iyug tabù owoy batik, dodoo lueden doo sa dalem di. Hediya ma, eg-udes yu egpigtuu diyà sa medoo adat yu, dodoo lenglengen sa pedu yu owoy big-imawen yu. ²⁶Kiyu i medoo Palasiyu, lagà yu etaw langap enù ka endà duen sa egketiigan yu. Huna yu pepion sa pedu yu anì kumepion ma sa langun egbaelan yu, lagà sa etaw eglingu sa dalem tabù owoy batik anì tigtu melanih langun.

²⁷“O medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy sa medoo Palasiyu, hahaa yu. Dakel sa kepigtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu enù ka guwaen yu dò metiengaw etaw yu. Lagà yu sa lebeng binintulà mebulà. Apiya di pa metolol sa egoh-egoh di, nepenù doo tuelan etaw nematay owoy mahù ma. ²⁸Diya ma kiyu i, mepion sa egbaelan yu diyà sa kehaa etaw, dodoo diyà sa lungag yu nepenù yu butbut owoy salà.

²⁹“O medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy sa medoo Palasiyu, hahaa yu. Dakel sa kepigtamay i Nemula mekeuma diyà keniyu enù ka guwaen yu dò metiengaw etaw yu. Eg-upionen yu sa kenà lebeng sa medoo tegesugkow i Nemula owoy sa liyu

metiengaw etaw nematay egoh anay, owoy egpetololen yu ma sa medoo lebeng da. ³⁰Iya sa kagi yu, guwaen yu, ‘Amuk nehagtay ké daa egoh anay, endà mekeunut ké hedem sa medoo tupù ta mig-imatay sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay.’ ³¹Na, danà iya wé inikagi yu, ipetiig yu dé medaet ma sa pedu yu enù ka kiyu sa tugod sa etaw mig-imatay sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay. ³²Na, ilingi yu dé sa medoo tupù yu anì ubusen yu sa medaet inedungan da. ³³Lagà yu uled owoy medoo anak uled, enù ka tigtu medaet sa egbaelan yu. Endà mekeiwod yu sa kepigtamay i Nemula tumbow, enù ka hemagawan di kiyu mangay diyà sa lanaw apuy endà mepadeng. ³⁴Taa yu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Peangayen ku pa diyà keniyu sa medoo tegesugkow i Nemula owoy sa medoo etaw milantek owoy sa medoo etaw tumulù keniyu. Dodoo duen etaw diyà kenagda imatayan yu, owoy duen ma itutuk yu diyà sa kayu igbugsud, owoy duen ma tapesen yu diyà sa simbaan yu, owoy duen ma pelihayen yu sumalà dé sa angayan da. ³⁵Huanan di, pigtamayan i Nemula kiyu i langun danà sa tupù yu mig-imatay sa medoo etaw metiengaw egoh anay, edung sa egoh i Abel sa metiengaw etaw inimatayan

egoh anay taman sa egoh i Sakaliyas anak i Balakiyas inimatayan egoh anay medapag diyà sa kenà da eg-imatay hinagtay diyà sa Dalesan i Nemula. ³⁶Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Mepigtamayan i Nemula kiyu i etaw eg-ugpà diyà tanà ini egoh di danà siedò medoo metiengaw etaw inimatayan da egoh anay.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Kehidu Di Sa Etaw Hélusalém
(*Lukas 13:34–35*)

³⁷Agulé guwaen i Hésus, “O medoo etaw tegeHélusalém, taa yu, hih. Takà yu eg-imatay sa medoo tegesugkow i Nemula, owoy egsebuungen yu ma batu sa medoo etaw pineangay di diyà keniyu anì mematay da. Nelugay dé sa pedu ku egtipoh keniyu anì ipaten ku kiyu, lagà sa umelen egtipoh sa anak di, dodoo eg-eked yu polo. ³⁸Haa yu siini menuwa yu igtohonon i Nemula dé. ³⁹Taa yu, hih, ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Endà dé mehaa yu duu aken taman endà pelumanan yu sa pedu yu diyà kenak. Iya pelawà mehaa yu aken amuk mikagi yu, guwaen yu, ‘Meolò sa pineangay i Datù Nemula diyà tanà.’ ”^m

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Dalesan I Nemula Mekedan
(*Malkos 13:1–2; Lukas 21:5–6*)

24 ¹Agulé, migliyu Hésus i diyà sa Dalesan i Nemula. Egoh di miglegkang, migpedapag sa medoo salu di diyà kenagdi anì ipehaa da diyà kenagdi sa metolol Dalesan i Nemula owoy sa medoo dalesan medapag dahiya. ²Dodoo guwaen i Hésus diyà kenagda, “Apiya di pa eg-oloen yu siini medoo eghauwen yu metolol, egtulonon ku keniyu tumbow pa sa agdaw di mekedan langun. Megubal sa kelatkat di anan batu sinelogsudlogsud anì pa sebaen sa mesamà.”

Ini Denu Sa Medoo Medaet Tumbow Diyà Tanà Owoy Diyà Etaw Ma
(*Malkos 13:3–13; Lukas 21:7–19*)

³Agulé mig-angay Hésus i diyà sa Getan Olibu owoy migpenuu dahiya. Egoh da eglebù dahiya, migpedapag sa medoo salu di diyà kenagdi owoy eg-igsà da, guwaen da, “Tuloni ko kami, hih, nengan di ya tumbow iya wé tinulon ko? Ngadan sa tandà di amuk buyu meuma sa kepelikù ko owoy amuk medapag ma sa sabuhanan agdaw?”

4Agulé guwaen i Hésus, “Tulik yu anì endà meakalan yu, 5enù ka dumuen sa medoo etaw tegeakal tumbow peiling kenak guwaen da kagda gaa si Mésayas sa Tigtu Datù sinugù i Nemula. Hê, meakalan sa medoo etaw umunut diyà kenagda. 6Amuk dinegen yu sa medoo etaw egsegilaway medapag diyà keniyu ataw ka sa lalag sa gila dutu mediyù dò, yoko egkelimedangan na, enù ka muna pelawà mukt siini medoo medaet diyà tanà, dodoo beken pelà iya sa tandà di meuma sa sabuhanan agdaw. 7Mesegila sa medoo etaw, enù ka sa medoo etaw diyà sa sebaen tanà mangay da gumila diyà sa sebaen ma tanà, owoy sa medoo etaw sa sebaen datù mangay da ma gumila diyà sa sebaen ma datù. Dumuen ma dakel bitil owoy dakel linug umukt diyà sa medoo balangan tanà. 8Dodoo apiya di pa medaet iya wé meukitan yu, iya polo sa edungan sa kelikutan yu tumbow, lagà sa edungan sa kesakit sakal tuggedamen sa bayi amuk lesutan.

9“Huenan di, melepuhan langun etaw kiyu i danà sa kepigtuu yu kenak. Sigkemen da kiyu anì mepelihat yu owoy imatayan da ma kiyu. 10Amuk hediya, duen ma medoo etaw

umeked da migtuu diyà kenak. Meselepuh da, owoy ibegay da ma diyà sa ulu-ulu sa duma da egpigtuu anì meimatayan da. 11Duen ma medoo etaw tumbow ubòubò da tegesugkow i Nemula, owoy meakalan ma sa medoo etaw danà sa ketulù da. 12Mekeseluh ma sa medaet adat etaw, huenan di tukéy daa sa kesehiduway sa medoo etaw. 13Dodoo amuk metigkelan sa etaw siini langun kelikutan, mebegayan doo sa lalù endà meelut di. 14Mekeseluh ma siini tegudon denu sa kedadù i Nemula diyà siini sinukub langit anì mekedineg sa langun etaw. Agulé, tumbow sa sabuhanan agdaw.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Tigtu Medaet Tumbow

(Malkos 13:14–23; Lukas 21:20–24)

15Guwaen i Hésus, “Na, iya sa tinulon i Daniyél tegesugkow i Nemula egoh anay dumuen sa etaw tumbow mael medaet dalem sa Dalesan i Nemulaⁿ owoy tigtu melimedangan sa medoo etaw danà sa egbaelan di. Na, amuk egpekebasa yu sa kagi i Daniyél igsulat, petiigtiig yu. Na, amuk hauwen yu siedò medaet diyà sa Dalesan i Nemula, 16pelaguy yu angay yu diyà sa medoo getan, kiyu i

ⁿ 24:15 Basa ko Daniyél 9:27; 11:31; 12:11.

eg-ugpà diyà tanà Hudiya.

17Amuk diyà duwangen sa etaw owoy diatas sa langun taman di, endà dé mebaluy di amuk gumemow angayen di, dodoo salidan di polo. 18Diya ma amuk diyà tinibah sa etaw, endà dé mebaluy di amuk lumikù angayen di sa kawal di, dodoo melaguy polo. 19Amuk meuma iya wé, mepasangan da temù sa medoo bayi obol owoy sa medoo egpesusu tukééy anak da enù ka melikutan da melaguy. 20Huenan di, simbà yu diyà si Nemula anì endà mekepelaguy yu amuk timpù udan ataw ka sa agdaw keetud. 21Enù ka tigtu medaet temù iya wé kelikutan tumbow diyà tanà. Endà pa duen sa kelikutan uman pa medaet hinaa ta edung sa egoh tanà binaelan taman ini egoh di, owoy endà ma duen sa kelikutan tumbow lumowon sa kedaet di. 22Dodoo kinulangan i Nemula sa lugay siedò medaet, enù ka amuk endà kulangan di duu, mekesugsug sa langun etaw. Dodoo kinulangan di dé danà sa kehidu di sa medoo etaw hinemilì di.

23“Na, amuk duen etaw mikagi diyà keniyu, guwaen di, ‘Kaini dé Mésayas i sa Tigtu Datù sinugù i Nemula,’ ataw ka guwaen di, ‘Daedò é kagdi i,’ yoko egpigtuu duu iya wé. 24Enù ka tumbow pa sa medoo etaw tegebutbut, owoy guwaen da dò kagda gaa si Mésayas sa

Tigtu Datù, ataw ka ubòubò da tegesugkow i Nemula. Mael da ma sa medoo panduan owoy sa medoo tandà egkegaipan etaw, enù ka iya sa ungayà da akalan da hedem sa medoo etaw hinemilì i Nemula, asal mebaluy. 25Huenan di, tulik yu anì endà meakalan yu, enù ka tapay ku dé tinulon iya wé diyà keniyu egoh di endà pa tumbow.

26“Na, amuk duen etaw mikagi diyà keniyu, guwaen di, ‘Haa yu, dutu siedò melabel tanà mediyù dalesan sa Tigtu Datù sinugù i Nemula,’ yoko eg-angay ya dutu. Diya ma, amuk guwaen sa etaw, ‘Haa yu, kagdi sa miglidung daedò é,’ yoko egpigtuu duu. 27Enù ka sa kepelikù sa Kakay Langun, lagà sa legdaw silà mekebensek uwang tanà kedu tebowon agdaw taman eledan agdaw, enù ka mehaa doo sa langun etaw. 28Upama, sumalà dé sa kenà sa nematay, iya ma sa kenà da mesetipon sa medoo uwak. Diya ma, metiigan yu doo sa ketebow ku.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Ketebow Sa Kakay Langun

(Malkos 13:24–27; Lukas 21:25–28)

29Agulé guwaen i Hésus, “Amuk meubus iya wé kelikutan, dumeleman sa tanà enù ka kumeitem sa agdaw owoy endà ma sumenang sa bulan. Menabù ma sa medoo

bituen kedu diyà langit, owoy humalihali sa langun eghauwen ta diyà langit. ³⁰Iya pelawà mehaa etaw sa tandà diyà langit sa ketebow sa Kakay Langun. Suminegaw sa langun etaw diyà tanà, enù ka hauwen da aken i Kakay Langun pelikù peunutan gaeb diyà langit. Dakel sa egkegaga ku kumedatù owoy tigtu dakel ma sa senang ku. ³¹Dumuen sa metaled dagi petegbuliyen ku, owoy peangayen ku ma sa medoo egsugùsuguen ku anì setiponen da sa langun etaw hinemilì ku, sumalà dé sa kenà da eg-ugpà diyà siini sinukub langit.”

**Ini Sa Balatan Diyà Sa
Kayu Egtugbung**

(Malkos 13:28–31; Lukas 21:29–33)

³²Agulé guwaen i Hésus, “Taa yu, hih, siini balatan denu sa kayu pigus. Amuk egtugbung sa kayu pigus owoy egdaun sa medoo panga di, metiigan yu doo medapag dé sa meedup agdaw. ³³Diya ma, amuk hauwen yu siedò medoo tinulon ku umukit, metiigan yu ma doo buyu a dé pelikù. ³⁴Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu. Sa medoo duma ta eg-ugpà diyà tanà ini egoh di, amuk endà pa mematay da langun, hauwen da doo iya wé tinulon ku umukit. ³⁵Mekedan pa siini langit owoy siini tanà, dodoo endà mekedan sa kagi ku taman melugay.”

**Endà Duen Etaw Meketiig Sa Ulas
Di Tumbow**

(Malkos 13:32–37; Lukas 17:26–36)

³⁶Agulé guwaen i Hésus, “Endà tulonen ku duu diyà keniyu sa agdaw ku pelikù ataw ka sa ulas di. Endà duen etaw meketiig sa kepelikù ku, iling ka sa medoo egsugùsuguen i Nemula diyà langit ataw ka aken i Anak i Nemula, enù ka si Emà ku daa sa meketiig. ³⁷Amuk meuma sa agdaw sa Kakay Langun pelikù, mepetow sa medoo etaw eg-ugpà diyà tanà éhê mendaa sa medoo etaw duma i Nuwi egoh anay. ³⁸Enù ka egoh anay egoh di endà pa egdagpak sa dakel kemahà, endà eglengaan da duu sa medoo egbaelan da diyà tanà, enù ka egkaen da owoy eg-inem da owoy egpesawa da ma taman endà egdalem si Nuwi diyà sa dakel kumpit. ³⁹Dodoo endà netiigan da duu sa sugsug da egtebow taman endà egdagpak sa dakel memahà. Hê nelened da langun. Hediya ma, mepetow ma sa medoo etaw amuk pelikù sa Kakay Langun. ⁴⁰Taa yu, hih. Amuk meuma siedò agdaw ku pelikù, dumuen duwa maama diyà sa tinibah, mekedan sa sebaen owoy mesamà sa duma di. ⁴¹Dumuen ma duwa bayi eggiling, mekedan sa sebaen owoy mesamà sa duma di. ⁴²Huenan di, tulik yu enù ka endà

netiigan yu duu sa atas i Datù yu pelikù. ⁴³Taa yu, hih. Amuk netiigan sa épê dalesan sa ketebow sa tegepenakaw amuk sigep, endà tumudug di dodoo unungan di polo anì endà mekeludep di dalem sa tegepenakaw. ⁴⁴Huenan di, tulik yu takà enù ka endà netiigan yu duu sa agdaw sa Kakay Langun tumbow.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Etaw Sinaligan
(Lukas 12:41–48)

⁴⁵Agulé guwaen i Hésus, “Upama, ngadan di etaw sa sinaligan sa datù eghemilien di? Iya sa etaw hemilien di, sa egsugùsuguen di meudes owoy melabel penemdem. Kagdi sa kaunutan diyà sa medoo duma di egsugùsuguen owoy kagdi sa metiig egbegay kaenen diyà kenagda. ⁴⁶Amuk tumbow sa datù, mebagian temù siedò kaunutan amuk mepion sa kepangunut di sa igsugù sa datù di. ⁴⁷Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniya. Amuk mepion sa egbaelan di, kagdi sa mesaligan sa datù sa langun taman di. ⁴⁸Dodoo sa kaunutan endà mipedu di, iya sa penemdem di melugay sa ketebow sa datù di. ⁴⁹Agulé tapesen di sa medoo duma di egsugùsuguen, owoy takà egpista owoy eghiluwen neseunut da sa etaw tegepehilu. ⁵⁰Agulé, pelikù sa datù di diyà sa agdaw endà netulikan di duu

owoy sa ulas endà netiigan di duu. ⁵¹Hê, pigtamayan di temù, enù ka iya sa ketamanan sa langun etaw ubdubò egpigtuu. Suminegaw da temù dutu owoy kuméget sa ngipen da danà da tigtu mepasangan.”

Ini Sa Peligad I Hésus Sa Sepulù Kenogon

25 ¹Agulé guwaen i Hésus, “Amuk meuma sa kepelikù ku, lagà ini ma sa kedadù i Nemula. Duen sa sepulù kenogon mangay tumelabuk sa maama kawingen. Uman sebaen kenogon, pulung da eg-uwit palitaan. ²Mipedu sa lima kenogon, dodoo endà mipedu sa lima. ³Na, sa lima endà mipedu, inuwit da sa palitaan da, dodoo endà inuwitan da duu lanaegas legà di. ⁴Dodoo inuwit sa lima kenogon mipedu sa lanaegas diyà butul anì duen iuman da amuk meimet. ⁵Agulé, egoh da eg-angat-angat sa ketebow sa maama kawingen, egkepilut da langun owoy neketudug da enù ka nelugay sa ketebow di.

⁶“Agulé teliwadà sigep, egdinegen da sa etaw eg-umow, guwaen di, ‘Egtebow dé sa maama kawingen. Téél yu dé angay yu telabuk.’ ⁷Hê, mig-enaw sa sepulù kenogon, owoy eg-upionen da sa sembuwan palitaan da. ⁸Agulé, egpegeni sa lima kenogon endà mipedu diyà sa lima mipedu,

guwaen da, 'Begayi yu kami lanaegas enù ka buyu dé mepadeng sa nami palitaan.' 9Agulé migsagbì sa kenogon mipedu, guwaen da, 'Endà ibegay ké duu, enù ka endà meketukid di diyà kenita sa lanaegas inuwit ké. Mepion amuk mangay yu meli dutu tinda dò.' 10Agulé mig-angay da egbeli lanaegas. Egoh da mig-ipanaw dé, migtebow dé sa maama kawingen. Agulé mig-unut sa lima kenogon mipedu diyà kenagdi eggemow diyà sa dalesan kenà da egpista. Egoh da migdalem dé langun, nepintuan dé sa dalesan.

11"Agulé endà nelugay di, migtebow ma sa lima kenogon kedu diyà sa tinda. Eg-umow da diyà sa duwangen, guwaen da, 'O Datù, ukai ko kami enù ka gumemow ké.' 12Dodoo migsagbì iya wé maama, guwaen di, 'Endà ukaan ku duu enù ka endà nelayaman ku duu kiyu ya.' "

13Agulé guwaen i Hésus, "Hediya ma, tulik yu ma enù ka endà netiigan yu duu sa agdaw ku pelikù ataw ka sa ulas di."

**Ini Sa Peligad I Hésus Denu Sa
Telu Sinaligan Sa Datù
(Lukas 19:11-27)**

14Agulé guwaen i Hésus, "Lagà ini ma sa kedadù i Nemula. Duen sa maama mangay mediyù tanà dò. Dodoo egoh di buyu mipanaw, inumow

di sa medoo egsugùsuguen di owoy saligan di kagda sa pilak di anì ipaten da. 15Binegayan di pilak sa uman sebaen etaw danà sa egkegaga da. Lima ngibu sa igbegay di diyà sa sebaen etaw, owoy duwa ngibu sa sebaen, owoy sengibu sa sebaen ma etaw. Agulé mig-ipanaw dé.

16Na, sa etaw binegayan lima ngibu, eg-angay egpeanak sa pilak di, owoy duen ma sa untung nekuwa di lima ngibu.

17Hediya ma sa binaelan sa etaw binegayan duwa ngibu, enù ka duen ma sa untung nekuwa di duwa ngibu.

18Dodoo sa etaw binegayan sengibu, mig-angay polo migkali tanà anì ilidung di sa pilak sa datù di.

19"Na, egoh di nelugay, miglikù dema sa datù da, owoy igpeangay di sa medoo egsugùsuguen di sinaligan di pilak anì hauwen di sa untung nekuwa da. 20Agulé, migtebow sa egsugùsuguen di binegayan lima ngibu, owoy inuwit di ma sa untung nekuwa di lima ngibu. Guwaen di, 'O Datù, sa lima ngibu pilak igbegay ko kenak, haa ko, kaini ma sa untung nekuwa ku lima ngibu ma.' 21Guwaen sa datù, 'Mepion iya wé binaelan ko. Kuna sa mepion egsugùsuguen ku kesaligan. Umanan ku sa isalig ku diyà keniko danà ko mipedu eg-ipat sa tukééy igsalig ku. Ungayà ku

meanggan ka ma temù lagà sa kekeanggan ku.’

22“Agulé migtebow ma sa egsugùsuguen di binegayan duwa ngibu, owoy guwaen di, ‘O Datù, sa duwa ngibu pilak igbegay ko kenak, haa ko, kaini ma sa untung nekuwa ku duwa ngibu ma.’ 23Guwaen sa datù, ‘Mepion iya wé binaelan ko. Kuna sa mepion egsugùsuguen ku kesaligan. Umanan ku sa isalig ku diyà keniko danà ko mipedu eg-ipat sa tukééy igسالig ku. Ungayà ku meanggan ka ma temù lagà sa kekeanggan ku.’

24“Agulé, migtebow ma sa egsugùsuguen di binegayan sengibu, owoy guwaen di, ‘O Datù, netiigan ku kuna sa mebalaw etaw, enù ka meketu ko sa medoo palay endà inohok ko duu owoy dakel ma sa untung mekuwa ko apiya beken niko sa inay di. 25Huenan di, iglidung ku polo sa pilak ko diyà tanà enù ka nelimedangan a egpeanak sa pilak ko amuk metelas. Haa ko, kaini doo sa pilak ko.’ 26Agulé guwaen sa datù, ‘Kuna sa egsugùsuguen ku endà mipedu owoy pauken ka. Netiigan ko doo meketu ku sa medoo palay endà inohok ku duu. Netiigan ko ma dakel sa untung mekuwa ku apiya beken naken sa inay di. 27Maen di ya endà igسالig ko duu sa pilak ku diyà sa medoo etaw atung egpantiyali? Amuk hediya, mehaa ku doo sa pilak ku owoy

sa anak di ma amuk tumbow a.’

28“Agulé, guwaen di diyà sa medoo duma di dahiya, ‘Kuwa yu sa sengibu pilak igbegay ku diyà kenagdi owoy begayi yu diyà sa etaw épê sepulù ngibu. 29Enù ka mebegayan pa uman sa etaw egkesaligan ku anì sumubela. Dodoo sa etaw endà egkesaligan ku duu, apiya di pa tukééy sa langun taman di, mekedan pa uman. 30Na, siini egsugùsuguen ku endà mipedu, hemagawi yu kagdi anì mekeangay dutu siedò deleman kenà di mepigtamayan. Suminegaw dutu owoy kuméget sa ngipen di danà di tigtu mepasangan.’ ”

Ini Sa Tinulon I Hésus Sa Kebaél Di Egoh Di Kumedatù

31Agulé guwaen i Hésus, “Amuk pelikù a anì kumedatù a, aken i Kakay Langun, meunutan a sa langun egsugùsuguen ku kedu diyà langit. Agulé, menuu a dutu siedò mapulù bangkù ku amuk kumedatù a. 32Metipon diyà kenak sa langun etaw kedu diyà sa langun balangan tanà. Agulé, baeden ku kagda diyà sa duwa geumpung, lagà sa tegeipat kebibibili eggalal sa medoo kambing kedu diyà sa medoo kebibibili, 33enù ka tiponen di sa medoo kebibibili denu kuwanan di owoy tiponen di ma sa medoo kambing denu bibang di. 34Agulé mikagi a

diyà sa medoo etaw denu kuwanan ku, guwaen ku, 'Na, unut-unut yu dé kenak, enù ka kiyu sa hinemilì i Emà ku anì meanggan yu. Angay yu dé diyà sa kedadù i Nemula diyà langit, enù ka iya sa tinapay di migbael egoh tanà endà pa binaelan. 35Peangayen ku kiyu dutu enù ka pinekaen yu aken egoh ku mineketues, owoy pineinem yu aken egoh ku nelupahan. Apiya di pa endà nelayaman yu duu aken egoh ku migtebow diyà keniyu, pinegemow yu doo aken diyà sa dalesan yu. 36Egoh di endà duen ginis ku, binegayan yu aken ginis; owoy egoh ku miglinadu, inipat yu aken; owoy egoh ku nebilanggu, linengenan yu aken.' 37Agulé migsà sa medoo metiengaw etaw denu kuwanan ku, guwaen da, 'O Datù, nengan ko ya mineketues owoy pinekaen ké kuna, ataw ka nelupahan ka owoy pineinem ké kuna? 38Nengan ko ya endà nelayaman ké duu kuna owoy pinegemow ké kuna diyà sa dalesan ké? Nengan ko ya endà duen ginis ko owoy binegayan ké kuna? 39Nengan ko ya miglinadu ataw ka nebilanggu ka owoy linengenan ké kuna?' 40Agulé aken i Datù sa sumagbì diyà kenagda, guwaen ku, 'Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Apiya di pa binaelan yu iya wé diyà sa sebaen etaw egpigtuu diyà kenak, apiya tigtu tukééy

etaw diyà sa kehaa yu, lagà doo binaelan yu iya wé diyà kenak.'

41"Agulé, mikagi a ma diyà sa medoo etaw denu bibang ku, guwaen ku, 'Kedan yu dé diyà kenak, kiyu i etaw pigtamayan i Nemula. Angay yu dutu lanaw apuy dò endà mepadeng taman melugay, enù ka iya sa tinapay i Nemula migbael anì mepigtamayan Satanas i owoy sa medoo etaw di. 42Iya ma sa ketamanan yu enù ka egoh ku mineketues, endà pinekaen yu duu aken; owoy egoh ku nelupahan, endà pineinem yu duu aken. 43Egoh ku migtebow diyà keniyu, endà pinegemow yu duu aken diyà sa dalesan yu. Owoy egoh di endà duen ginis ku, endà binegayan yu duu aken. Miglinadu a owoy nebilanggu a, dodoo endà linengenan yu duu aken.' 44Agulé, igsaan da ma aken, guwaen da, 'O Datù, nengan ko ya hinaa ké kuna mineketues, ataw ka nelupahan ka, ataw ka endà duen gemowon ko, ataw ka endà duen ginis ko, ataw ka miglinadu ka, ataw ka nebilanggu ka, owoy endà binuligan ké duu kuna?' 45Agulé sumagbì a diyà kenagda, guwaen ku, 'Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Danà yu endà migbulig sa sebaen etaw ku tigtu tukééy diyà sa kehaa yu, lagà aken ma sa endà binuligan yu duu.' 46Agulé, mehemagawan da

dutu anì mepigtamayan da taman melugay. Dodoo melalù polo sa medoo metiengaw etaw taman melugay.”

Ini Sa Egoh Da Miglagbet Sa Ukit Keimatay Da Si Hésus
(*Lukas 22:1–2; Huwan 11:45–53*)

26 ¹Na, egoh i Hésus neubus migtulù iya wé, eg-ikagi diyà sa medoo salu di, ²guwaen di, “Netiigan yu duwa agdaw pa meuma sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula. Agulé mekebegay sa Kakay Langun diyà sa medoo etaw anì itutuk da diyà sa kayu igbugsud.”

³Agulé, nesetipon sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo kaunutan etaw Hudiyu diyà sa dakel dalesan i Kayipas, sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà. ⁴Eglagbeten da sa ukit kesigkem da si Hésus anì ipeimatay da, enù ka ungayà da lidungen da diyà sa medoo etaw. ⁵Dodoo guwaen da, “Endà mebaluy di sigkemen ta kagdi i diyà siini pista, enù ka sulian kéen sa medoo etaw.”

Ini Sa Egoh I Hésus Hinududan Sa Bayi

(*Malkos 14:3–9; Huwan 12:1–8*)

⁶Na, egoh i Hésus diyà sa menuwa Bétaniya, eglengen diyà si Simon, sa etaw nelikuan dempid. ⁷Egoh da egkaen pelà, duen sa bayi migtebow eg-uwit sa metolol tukéy butul

alabastelu nepenù lana mepion ngadeg owoy tigtu mapulù. Agulé, migdapag diyà si Hésus owoy hinudud di sa lana diyà sa ulu di egoh di egkaen pelà. ⁸Agulé, egoh sa medoo salu i Hésus mighaa sa binaelan sa bayi, egbulit da, owoy guwaen da, “Maen di ya linemet di iya wé? ⁹Mepion polo hedem amuk dagangen di anì mekekuwa medoo pilak anì mekebegay diyà sa etaw pubeli.”

¹⁰Dodoo netiigan i Hésus sa pesuwan da egbulit, owoy guwaen di, “Yoko egsigbolow duu siini bayi, enù ka tigtu mepion sa binaelan di diyà kenak. ¹¹Enù ka tapay doo duen sa etaw pubeli diyà keniyu anì mebuligan yu ma. Dodoo aken, endà dé iseg a melugay mugpà diyà keniyu. ¹²Huenan di, hinududan di aken lana anì tapayen di pepion sa lawa ku sa egoh ku ilebeng. ¹³Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu. Endà melipengan di etaw kagdi i, enù ka metulon iya wé binaelan di diyà kenak, sumalà dé sa menuwa diyà siini sinukub langit kenà da egtulù sa Mepion Tegudon.”

Ini Sa Egoh I Hudas Migtampil Diyà Sa Kuntelà I Hésus

(*Malkos 14:10–11; Lukas 22:3–6*)

¹⁴Na, duen sebaen maama diyà sa sepulù owoy duwa salu i Hésus, si Hudas Iskaliyot. Mig-angay diyà sa medoo

ulu-ulu tegesimbà, ¹⁵owoy guwaen di, “Pila sa ibegay yu diyà kenak amuk mekuwa yu Hésus i danà sa egbaelan ku?”

Agulé, duen kuleta igbegay da diyà kenagdi telu pulù pilak. ¹⁶Hê, mig-edung Hudas i eglagbet sa mepion gai di megay si Hésus diyà kenagda.

Migkaen Da Sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay I Nemula
(*Malkos 14:12–21; Lukas 22:7–13, 21–23; Huwan 13:21–30*)

¹⁷Na, egoh di neuma dé sa muna agdaw sa pista egoh etaw Hudiyu egkaen sa epan endà duen ipelenuk di, mig-angay da eg-igsà sa medoo salu i Hésus diyà kenagdi, guwaen da, “Ngadan sa kenà ké mael kaenen ta egpista sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula?”

¹⁸Guwaen i Hésus diyà kenagda, “Angay yu dutu siedò etaw diyà menuwa Hêlusalém owoy ikagi yu diyà kenagdi, guwaen yu, ‘Ini sa kagi i Mistelu, medapag dé sa kepatay di gaa. Kumaen gaa siini pista ta lapeg sa medoo salu di diyà sa dalesan ko.’ ” ¹⁹Agulé, tinuu da sa langun igsugù di diyà kenagda owoy egtapayen da sa kaenen da egpista.

²⁰Na, egoh di mahapun dé, egpenuu da egkaen Hésus i sa sepulù owoy duwa salu di. ²¹Egoh da egkaen pelawà, guwaen i Hésus, “Tuu ini i

eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Duen diyà keniyu sa sebaen etaw tumampil diyà sa medoo kuntelà ku anì meimatayan a.”

²²Hê, egkebukul da temù, owoy eg-edung da eg-igsà sigbaenbaenay diyà kenagdi, guwaen da, “O Datù, beken aken sa inikagi ko?”

²³Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Iya sa megay kenak diyà sa medoo kuntelà ku sa sebaen duma ku egkesetugen egkaen diyà siini bilu. ²⁴Mematay doo sa Kakay Langun enù ka meketuu sa kagi i Nemula igpesulat denu kenak. Dodoo tigtu mepigtamayan siedò maama megay kenak diyà sa medoo kuntelà ku. Adi-adi pa hedem amuk endà inanak iya wé maama.”

²⁵Agulé eg-igsà Hudas i, sa maama migtampil diyà sa kuntelà di, guwaen di, “O Mistelu, beken ma aken sa megay keniko diyà sa kuntelà ko?”

Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Tuu iya wé inikagi ko.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Labung I Datù

(*Malkos 14:22–26; Lukas 22:14–20; 1 Kolintu 11:23–25*)

²⁶Na, egoh da egkaen pelawà, sinabaan i Hésus sa sebaen epan owoy migsimbà egpesalamat diyà si Nemula. Agulé, tinepitepi di owoy igtukid di igbegay diyà sa

medoo salu di. Guwaen di,
 “Kuwa yu owoy kaen yu dé, enù
 ka ini sa lawa ku.”

27Agulé, sinabaan di ma sa
 tabù duen wain, owoy
 migsimbà ma egpesalamat diyà
 si Nemula. Tinukid di sa medoo
 salu di, owoy guwaen di, “Inem
 yu langun tigtukééykééy.
 28Enù ka ini sa depanug ku
 lumesut amuk meimatayan a
 anì metigtuwan sa salà sa
 langun etaw anì mekepeuloy sa
 salà da. Siini depanug ku, iya sa
 tandà di neketuu sa magtu ukit
 igpasad i Nemula umaluk etaw.
 29Taa yu, hih. Endà dé uminem
 a uman siini wain eg-inemen ta
 taman endà uminem ki sa
 magtu wain diyà sa kedadù i
 Emà ku.”

30Agulé egduyuy da eg-olò si
 Nemula. Agulé eg-ipanaw da
 eg-angay Getan Olibu dò.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa
 Kepala I Pidelu Kenagdi**
*(Malkos 14:27–31; Lukas 22:31–34;
 Huwan 13:36–38)*

31Agulé, guwaen i Hésus diyà
 sa medoo salu di, “Igkani sigep,
 melaguy yu langun owoy
 salidan yu aken danà sa
 kelikutan mekeuma diyà kenak,
 enù ka meketuu sa kagi i
 Nemula igpesulat, guwaen di,
 ‘Meimatayan ku sa etaw
 tegeipat kebibibili,

hê mesepalak ma sa medoo
 kebibibili.’”

32Dodoo, amuk meenaw a
 dema, hunawan ku kiyu
 mangay Galiliya dò.”

33Agulé, eg-ikagi Pidelu i
 diyà si Hésus, guwaen di,
 “Apiya sumalid sa medoo duma
 ta, endà sumalid a, aken i duu.”

34Guwaen i Hésus, “Tuu ini i
 eg-ikagiyan ku diyà keniko.
 Egoh sa ebos endà pa umukolò
 amuk buyu sumimag, palawen
 ko polo aken beken duma ko
 taman telu gulê.”

35Dodoo guwaen i Pidelu,
 “Endà palawen ku duu kuna,
 apiya di pa meseselengan ki
 mematay.”

Hediya ma sa inikagi sa
 medoo duma salu di.

Ini Sa Egoh I Hésus Migsimbà
(Malkos 14:32–42; Lukas 22:39–46)

36Na, mig-angay Hésus i
 owoy sa medoo salu di diyà sa
 kenà hinemulaan kepengadan
 da Gétsemani. Agulé, mig-ikagi
 diyà kenagda, guwaen di,
 “Penuu yu dini, enù ka mangay
 a sumimbà daedò é.” 37Inuwit
 di Pidelu i owoy sa duwa
 maama anak i Sébediyu. Agulé,
 egkebogo dé temù sa pedu di
 owoy tigtu egkebukul ma.
 38Guwaen di diyà kenagda,
 “Tigtu medaet sa pedu ku owoy
 lagà a buyu mematay danà sa

pedu ku medaet. Ugpà yu pelawà dini. Yoko egtudug ga, dodoo tulik yu polo.”

39Agulé, migtangkà tukééy Hésus i diyà kenagda owoy miglagkeb diyà tanà. Egsimbà, guwaen di, “O Emà ku, amuk mebaluy, kedani ko diyà kenak siini dakel kelikutan ku lagà wain mepait buyu egkeinem ku. Dodoo peukit ko diyà kenak sa niko uyot, beken sa naken.”

40Agulé, migpelikù Hésus i diyà sa kenà sa telu salu di, owoy eghauwen di kagda egtudug. Guwaen di diyà si Pidelu, “Ay, negaip a keniyu, enù ka endà metigkelan yu duu taman sakaulas daa, dodoo neketudug yu polo. **41**Yoko egtudug ga, dodoo simbà yu polo anì endà mekeukit yu diyà sa kenà sa pedu yu tepengan anì endà ma mekebael yu salà. Apiya di pa meiyap sa pedu yu mangunut diyà kenak, melenek doo sa lawa yu.”

42Agulé, migtangkà dema Hésus i diyà kenagda owoy egsimbà dema, guwaen di, “O Emà ku, amuk endà mebaluy di mekedan siini kelikutan ku lagà wain mepait egkeinem ku, ungayà ku polo meketuu sa niko uyot.”

43Agulé, migpelikù dema diyà sa kenà sa medoo salu di owoy eghauwen di kagda egtudug dema enù ka endà metigkelan da duu sa pilut da.

44Agulé, migtangkà dema Hésus

i diyà kenagda owoy egsimbà dema sa ketelu di gulê. Diya mendaa sa kagi di egsimbà.

45Agulé, migpelikù dema diyà sa kenà sa medoo salu di owoy guwaen di diyà kenagda, “Ay, maen di ya takà yu polo egtudug? Taa yu. Neuma dé sa ulas egoh ku mekebegay diyà sa medoo etaw tegebael salà, aken i Kakay Langun. **46**Enaw yu dé. Haa yu, dahini dé sa etaw megay kenak diyà sa kuntelà ku. Mangay ki dé tumelabuk kenagdi.”

Ini Sa Egoh Da Migsigkem Si Hésus

(Malkos 14:43–50; Lukas 22:47–53; Huwan 18:3–12)

47Na, egoh i Hésus eg-ikagi pelawà, migtebow Hudas i, sa sebaen maama diyà sa sepulù owoy duwa salu di. Duen medoo etaw mig-unut kenagdi migkemm sundang owoy lubog. Kagda sa pineangay sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo kaunutan etaw Hudiyu. **48**Na, si Hudas sa migtampil diyà sa kuntelà i Hésus, tapay dé tinulon di diyà sa medoo etaw sa tandà baelan di, guwaen di, “Iya sa etaw eglagbeten yu sa ingadekan ku. Sigkem yu dé.” **49**Na, egoh da migtebow dahiya, migpedapag Hudas i diyà si Hésus owoy guwaen di, “O Mistelu.” Hê, pinengadekan di.

50Agulé guwaen i Hésus, “O Akay, petéél ko dé sa niko ungayà.” Agulé, migpedapag sa medoo etaw diyà si Hésus, owoy sinigkem da owoy meeles sa kesabà da.

51Na, duen sa sebaen duma i Hésus mighugut sa sundang di, owoy tinigbas di sa egsugù-suguen sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà. Nesapsap sa telinga di. 52Dodoo guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Gumà ko sa sundang ko, enù ka amuk duen etaw egkemkem sundang anì mimatay, iya polo sa etaw meimatayan danà sundang. 53Endà metiigan ko duu kéen ini i. Amuk umumow a tabang diyà si Emà ku, peangayen di doo sa ngibu-ngibuwan egsugùsuguen di anì tabangan da aken. 54Dodoo amuk baelan ku iya wé, endà meketuu di sa kagi i Nemula igpesulat egoh anay denu sa kelikutan mehaa ku.”

55Agulé, mig-ikagi Hésus i diyà sa medoo etaw migtebow, guwaen di, “Maen di ya eg-uwit yu sundang owoy lubog egoh yu eg-angay egsigkem kenak? Beken a sa etaw tegelampas. Uman agdaw egpenuu a diyà sa Dalesan i Nemula egoh ku egtulù keniyu, dodoo endà egsigkemen yu duu aken. 56Dodoo ukitan ku dé siini langun kebael yu kenak, enù ka neketuu dé sa kagi i Nemula

igsulat sa medoo tegesugkow di egoh anay denu kenak.”

Hê, migpelaguy sa medoo salu di owoy sinalidan da kagdi i.

**Ini Sa Egoh Da Mig-agak Si Hésus
Diyà Sa Medoo Datù Hudiyu**

(Malkos 14:53–65; Lukas 22:54–55, 63–71; Huwan 18:13–14, 19–24)

57Agulé, sa medoo etaw migsigkem si Hésus, inuwit da kagdi i eg-angay diyà sa dalesan i Kayipas, sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà. Nesetipon dé dahiya sa medoo kaunutan Hudiyu owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. 58Na, migtangkà Pidelu i eg-unut diyà kenagda, dodoo neketaman daa diyà sa ilis duwangen sa dalesan sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà. Agulé, mig-angay migpenuu diyà sa duwangen kenà sa medoo tegebantay anì metiigan di sa mebaelan i Hésus.

59Na, sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo kaunutan Hudiyu, eglagbeten da sa kenà i Hésus mekesalà anì tipuwen da anì ipeimatay da. 60Dodoo apiya di pa egbutbut sa medoo etaw denu sa binaelan di, endà dé duen sa pesuwan di ipeimatay da. Agulé, duen duwa etaw mig-angay diyà kenagda, 61owoy guwaen da, “Dinineg ké sa inikagi siini etaw, guwaen di melukat di gaa sa Dalesan i Nemula daedò é owoy

petigdegen di dema gaa amuk meuma sa ketelu di agdaw.”

62Agulé, migtigdeg sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà, owoy guwaen di diyà si Hésus, “Ngadan sa sagbi ko denu iya wé? Tuu pa atu iya wé itipu da keniko, ataw ka endà?”

63Dodoo migpetemed Hésus i. Agulé, eg-ikagi dema sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà, guwaen di, “Danà sa egkegaga i Nemula mehagtay taman melugay, egsuguen ku kuna anì tumulon ka sa tuu kagi. Tuloni ko kami amuk kuna si Mésayas sa Anak i Nemula ataw ka beken.”

64Guwaen i Hésus, “Tuu iya wé gelal igbegay ko kenak. Dodoo tulonen ku ma diyà keniyu, endà melugay di hauwen yu aken i Kakay Langun menuu denu kuwanan i Nemula épê dakel egkegaga. Owoy hauwen yu ma aken kani petuntun kedu langit dò unutan gaeb.”

65Hê, eglisien sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà sa kawal di anì tandaan di sa kebulit di danà iya wé inikagi i Hésus. Guwaen di, “Sinumbung di dé Nemula i enù ka guwaen di Anak i Nemula gaa. Endà dé lumagbet ki uman sa ketipu etaw denu kagdi enù ka dinineg ta langun sa kesumbung di. 66Ngadan sa penemdem yu denu kenagdi?”

Guwaen da, “Meimatayan doo, enù ka dakel sa salà di.”

67Agulé, egteptepan da Hésus i owoy egsesuntuken da ma.

Duen ma etaw egtagpi kenagdi, 68owoy guwaen da, “O Tegesugkow i Nemula, amuk kuna si Mésayas sa pineangay i Nemula, ingadani ko sa etaw egtagpi keniko.”

Ini Sa Egoh I Pidelu Migpalaw
(*Malkos 14:66–72; Lukas 22:56–62; Huwan 18:15–18, 25–27*)

69Na, egpenuu Pidelu i dahiya diyà sa duwangen dalesan. Duen sa bayi egsugù-suguen sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà eg-angay egdapag diyà si Pidelu owoy guwaen di, “Kuna ma sa duma i Hésus tegeGaliliya.”

70Dodoo egpalaw Pidelu i, owoy egdinegen sa medoo etaw kagdi i egpalaw, guwaen di, “Endà netiigan ku duu iya wé guwaen ko.”

71Agulé, mighalì Pidelu i medapag diyà sa gemowon. Duen dema sa sebaen bayi egsugùsuguen mighaa si Pidelu, owoy guwaen di diyà sa medoo etaw dahiya, “Siini maama sa duma i Hésus tegeNasalét.”

72Dodoo egpalaw dema Pidelu i. Egpengibet owoy guwaen di, “Endà netiigan ku duu iya wé maama.”

73Egoh di nelugaylugay, duen dema sa liyu etaw migpedapag diyà si Pidelu, owoy guwaen da, “Tigtu tuu, kuna sa duma i Hésus, enù ka

netiigan ké kuna ma sa etaw tegeGaliliya danà sa kagi ko.”

74Dodoo guwaen i Pidelu, “Mepigtamayan a i Nemula amuk egbutbut a. Tigtu endà netiigan ku duu iya wé maama.” Hê, umukolò dé sa ebos. 75Agulé, netulengan i Pidelu sa inikagi i Hésus diyà kenagdi, guwaen di, “Egoh sa ebos endà pa umukolò amuk buyu sumimag, palawen ko polo aken beken duma ko taman telu gulê.” Agulé, mig-ipanaw Pidelu i owoy temù egsinegaw danà sa pedu di nebukul.

**Ini Sa Egoh Da Mig-agak Si Hésus
Diyà Si Gubilenu Pilatu**
(*Malkos 15:1; Lukas 23:1–2;
Huwan 18:28–32*)

27 1Na, egoh di magtu kesimag, nesetipon sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo kaunutan Hudiyu, owoy egpenemdemen da sa itipu da si Hésus diyà sa gubilenu anì meimatayan da. 2Agulé, pinolot da sangkali owoy inagak da diyà si Pilatu, sa Gubilenu da.

Ini Sa Egoh I Hudas Nematay
(*Binaelan 1:18–19*)

3Na, si Hudas sa migbegay si Hésus diyà sa medoo kuntelà di, egoh di neketiig meimatayan da Hésus i, eg-ekedan di sa binaelan di medaet. Huenan di,

migpelikù diyà sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy diyà sa medoo kaunutan Hudiyu, enù ka ungayà di ipelikù di hedem sa telu pulù pilak igbegay da kenagdi. 4Guwaen di, “Nesalà a dé, enù ka igbegay ku diyà keniyu iya wé maama anì meimatayan, dodoo endà duen sa hagdi salà.”

Dodoo egsagbì da, guwaen da, “Endà duen sa penemdem ké denu sa niko salà. Muni dé diyà keniko iya wé.”

5Agulé igsawel i Hudas sa pilak dalem sa Dalesan i Nemula. Hê, miglegkang dahiya owoy eg-angay egpebitin.

6Na, egtipohen sa medoo ulu-ulu tegesimbà sa pilak igsawel di, owoy guwaen da, “Tumipay ki sa uledin igsugkow i Mosis amuk dalemen ta siini pilak diyà sa taguan pilak diyà Dalesan i Nemula, enù ka ini sa igbayad sa kepatay etaw.”

7Agulé, egoh da migseolomoy, nesesebaen dé sa penemdem da denu sa egbaelan da diyà sa pilak. Igbeli da tanà diyà sa tegepilpil anì duen sa lebengan sa beken etaw tegeHélusalém.

8Iya sa igbeli da tanà sa pilak igbayad da sa kinepatay i Hésus. Huenan di, pinengadanan etaw iya wé Tanà Depanug taman ini egoh di.

9Na, danà sa binaelan da, neketuu dé sa kagi i Hilimiyas sa tegesugkow i Nemula egoh anay, guwaen di,

“Kinuwa da sa telu pulù pilak,
enù ka iya sa enget lagà
etaw diyà sa penemdem sa
medoo tugod i Islaél,
10 owoy iya ma sa ibeli da tanà
diyà sa tegepilpil,
enù ka hediya ma sa igsugù i
Nemula diyà kenak.”^P

**Ini Sa Egoh i Hésus Diyà Sa
Taengan i Pilatu**

(*Malkos 15:2–5; Lukas 23:3–5;
Huwan 18:33–38*)

11Na, egoh i Hésus inagak da
diyà si Gubilenu Pilatu, inigsaan
i Pilatu, guwaen di, “Enù di ya,
kuna sa Sulutan diyà sa medoo
Hudiyu?”

Migsagbi Hésus i, guwaen di,
“Tuu iya wé gelal igbegay ko
kenak.”

12Dodoo apiya di pa
egtipuwen sa medoo ulu-ulu
tegesimbà owoy sa medoo
kaunutan Hudiyu Hésus i, endà
doo egsagbi di.

13Huenan di, inigsaan i
Pilatu dema, guwaen di, “Maen
di ya endà egsagbian ko duu sa
medoo ketipu da keniko?”

14Dodoo endà egsagbi Hésus
i, apiya di pa medoo sa itipu da
kenagdi. Iya maen di ya tigtu
negaip Pilatu i.

**Inunutan i Pilatu Sa Penemdem
Da Eg-imatay Si Hésus**

(*Malkos 15:6–15; Lukas 23:13–25;
Huwan 18:39–19:16*)

15Na, uman meuma sa Pista
Sa Agdaw Kinetalà Sa
Kepigtamay i Nemula, iya sa
adat i Gubilenu Pilatu lengaan
di sa sebaen etaw nebilanggu,
sumalà dé sa hemilien da. 16Na,
egoh iya, duen sa medaet etaw
nebilanggu eglalag. Iya sa
ngadan di si Balabas. 17Agulé,
egoh sa medoo etaw nesetipon,
inigsaan i Pilatu kagda, guwaen
di, “Ngadan sa tayu etaw
lengaan ku diyà keniyu, ataw ka
si Balabas ataw ka si Hésus
ginelal yu si Mésayas? Ngadan
tayu sa hemilien yu?”

18Iya sa inikagi di enù ka
netiigan di igpesigkem sa
medoo ulu-ulu Hudiyu Hésus i
danà da egkesina diyà kenagdi.

19Egoh i Pilatu egpenuu pelà
diyà sa kenà da eg-antang, duen
etaw migtebow sinugù sa sawa
di, guwaen di, “Yaka
egpigtamay duu iya wé maama
enù ka endà duen sa salà di.
Nebukul temù sa sawa ko egoh
giina danà di migtegeinep denu
iya wé maama egoh sigep.”

20Dodoo sa medoo ulu-ulu
tegesimbà owoy sa medoo

kaunutan Hudiyu, inikagiyan da sa medoo etaw dahiya anì pegeniyan da lengaan i Pilatu Balabas i owoy ipeimatay di Hésus i. ²¹Agulé, eg-igsà dema Pilatu i, guwaen di, “Ngadan sa tayu etaw egkeiyapan yu lengaan ku?”

Guwaen da egsagbì, “Si Balabas.”

²²Eg-igsà dema Pilatu i, guwaen di, “Amuk hediya, ngadan sa baelan ku diyà si Hésus sa ginelal yu si Mésayas?”

Hê, eg-ikagi da langun, guwaen da, “Petutuki ko diyà sa kayu igbugsud.”

²³Dodoo guwaen i Pilatu, “Maen di ya? Ngadan sa salà binaelan di?”

Dodoo migpetaled da polo eg-ikagi, guwaen da, “Petutuki ko diyà sa kayu igbugsud.”

²⁴Na, netiigan i Pilatu endà mekegaga di kenagda owoy buyu da dé egbogo temù. Huenan di migkuwa wayeg owoy egpegusê belad di diyà sa kehaa etaw. Guwaen di, “Danà ku migpegusê sa belad ku, egtandaan ku diyà keniyu beken naken salà sa kepatay siini maama. Muni dé diyà keniyu amuk imatayan yu.”

²⁵Migsagbì da, guwaen da, “Mepion diyà kenami amuk mepigtamayan ké taman sa medoo tugod ké danà sa kepatay di, enù ka iya sa nami salà.”

²⁶Agulé igpelengà i Pilatu Balabas i kedu diyà bilanguwan. Hê, igpetapes di Hésus i owoy sinugù di ma sa sundalu di anì itutuk da diyà sa kayu igbugsud.

**Ini Sa Egoh Sundalu
Migpeumàumà Si Hésus**

(Malkos 15:16–20;

Huwan 19:2–3)

²⁷Agulé, inuwit sundalu Hésus i dalem sa dakel dalesan sa gubilenu, owoy sinetipon da sa langun duma da sundalu diyà kenagdi. ²⁸Agulé, egkedanan da sa kawal di owoy ipekawal da kenagdi sa kawal melalegà lagà sa kawal sulutan. ²⁹Liningkal da ma sa belagen épê dugi owoy isukub da diyà sa ulu di, lagà sa metolol sayap sulutan. Duen ma sa kayu ipesabà da diyà sa belad di denu kuwanan, lagà sa metolol tuked sulutan. Agulé egligkued da diyà sa taengan di enù ka ubòubò da egdatù kenagdi, guwaen da, “Meolò ka, kuna i sulutan diyà etaw Hudiyu.”

³⁰Agulé egteptepan da, owoy kinuwa da sa kayu sinabaan di anì ibalbal da diyà sa ulu di. ³¹Agulé, egoh da neubus egpeumàumà si Hésus, egkedanan da sa kawal di melalegà, owoy ipekawal da dema sa hagdi tapay kawal. Agulé, eg-agaken da dutu siedò kenà di imatayan.

**Ini Sa Egoh Da Migtutuk Si Hésus
Diyà Sa Kayu Igbugsud**

(*Malkos 15:21–32; Lukas 23:26–43;
Huwan 19:17–27*)

32Na, egoh da miglegkang dahiya, duen sa maama kedu Silini dò nesiegungan da. Iya sa ngadan di, si Simon. Igtegel sa sundalu ipetiang diyà kenagdi sa kayu kenà i Hésus meketutuk. 33Agulé, miglagbas da eg-angay diyà sa tukééy getan kepengadan da Golgota. Iya sa selepangan di, Kulobong Ulu. 34Egoh da migtebow dahiya, igbegay da diyà si Hésus sa wain inamutan sa tigtu mepait. Dodoo egoh di migtémtém, endà inemen di duu.

35Hê, igtutuk da dé Hésus i diyà sa kayu, owoy igbugsud da. Agulé, egkusing da egseatuwen da sa ginis di.^q 36Egoh di neubus iya wé, egpenuu da egtulik kenagdi. 37Duen ma sa igsulat igtagù da diyà sa lekeatas ulu di anì tandaan da sa itipu da kenagdi. Iya sa kagi di, “Ini si Hésus sa Sulutan diyà etaw Hudiyu.”

38Duen ma duwa maama tegelampas igtutuk da diyà sa kayu igbugsud, sa sebaen denu kuwanan i Hésus, sa sebaen denu bibang di.

39Na, egkilingkiling sa medoo etaw egtalà dahiya owoy

egpeumàumaan da Hésus i.

40Guwaen da, “Iyoh! Melukat ko sa Dalesan i Nemula daedò é, owoy petigdegen ko dema diyà sa ketelu di agdaw? Amuk tuu ka Anak i Nemula, tenà ka atu kedu diyà sa kayu igbugsud anì mealukan ko kuna ya.”

41Hediya ma, egpeumà-umaan da ma Hésus i sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy sa medoo kaunutan Hudiyu.

42Guwaen da, “Inalukan di gaa sa medoo liyu etaw, dodoo endà megaga di duu kagdi umaluk. Iya sa kagi di sulutan gaa diyà sa medoo tugod i Islaél. Dodoo endà migtuu ki taman endà tumenà di kedu diyà sa kayu igbugsud. 43Si Nemula gaa sa egsaligan di. Na, hauwen ta atu amuk alukan i Nemula kagdi ini egoh di enù ka iya sa kagi di Anak i Nemula gaa.”

44Hediya ma, egpeumà-umaan da ma Hésus i sa duwa maama tegelampas дума di igtutuk diyà sa kayu igbugsud.

Ini Sa Egoh I Hésus Nematay

(*Malkos 15:33–41; Lukas 23:44–49;
Huwan 19:28–30*)

45Na, egoh di alas sepulù owoy duwa, tinenaan deleman sa uwang tanà taman telu

^q 27:35 Basa ko Isalem 22:18.

kaulas. ⁴⁶Agulé, egoh di alas telu mahapun, migpetaled Hésus i eg-ikagi, guwaen di diyà sa kagi Hibelu, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Na, iya sa selepangan sa inikagi di, “O Nemula ku, maen di ya ininiyugan ko aken?”

⁴⁷Egoh sa medoo etaw dahiya migdineg iya wé kagi di, guwaen da, “Eg-umowen di Iliyas i sa tegesugkow i Nemula egoh anay.” ⁴⁸Agulé, duen sebaen etaw dahiya migletu mig-angay sa tabung, owoy eleden di diyà sa wain mepait, owoy igtagù di diyà sa kayu ànì idugol di diyà sa ebà i Hésus ànì metepes di. ⁴⁹Dodoo guwaen sa medoo liyu etaw, “Angatan ta pelà ànì mehaa ta atu amuk tumebow si Iliyas ànì alukan di kagdi.”

⁵⁰Agulé, pinetaled i Hésus dema sa kagi di. Hê, nekedan dé sa ginawa di.

⁵¹Agulé, minelisì teliwadà edung lekeatas taman leketanà sa dakel ginis ighabeng dalem sa teliwadà luwang Dalesan i Nemula. Eglinug temù owoy netedal ma sa medoo dakel batu. ⁵²Neukaan ma sa medoo batu tinosongon etaw kenà etaw iglebeng, owoy mig-enaw dema sa medoo etaw nematay migpigtuu diyà si Nemula. ⁵³Miglaun da kedu diyà lebeng, owoy egoh i Hésus mig-enaw dema, mig-angay da diyà sa menuwa Hélusalém

kenà medoo etaw mighaa kenagda.

⁵⁴Hê, nelimedangan sa kapitan owoy sa medoo sundalu tegetulik si Hésus egoh sa tanà miglinug owoy egoh da mighaa sa medoo nebaelan dahiya. Guwaen da, “Tuu, Anak i Nemula doo ini i maama.”

⁵⁵Na, duen ma medoo bayi migtigdeg da mediyùdiyù ànì eghauwen da sa langun kinebael da si Hésus. Kagda sa mig-unut kenagdi kedu siedò tanà Galiliya taman Hélusalém dò ànì egbuligan da kagdi.

⁵⁶Dahiya si Maliya tegeMagdala, owoy sebaen ma Maliya inay i Santiyago owoy si Hosé, owoy siedò bayi sawa i Sébediyu, owoy sa medoo duma da ma.

Ini Sa Egoh Da Miglebeng

Si Hésus

(Malkos 15:42–47; Lukas 23:50–56; Huwan 19:38–42)

⁵⁷Na, egoh di mahapun dé, duen sa kawasà etaw tegeAlimatiya migtebow. Iya sa ngadan di, si Hosé, owoy mig-unut-unut ma diyà si Hésus. ⁵⁸Agulé, inangay di egpegeni diyà si Pilatu sa lawa i Hésus ànì ilebeng di. Huenan di, igsugù i Pilatu ànì ibegay da diyà kenagdi. ⁵⁹Agulé, kinuwa i Hosé diyà sa kayu igbugsud owoy binedbed di sa magtu ginis mebulà. ⁶⁰Duen sa magtu lebeng tinosongon di diyà batu

owoy iya sa kenà di iglebeng sa lawa i Hésus. Agulé, kinelid di sa dakel batu anì mesagpeng sa lebeng. Agulé, miglegkang dahiya. ⁶¹Na, hinaa i Maliya tegeMagdala owoy sa sebaen ma Maliya iya wé langun binaelan i Hosé, enù ka migpenuu da medapag diyà sa kenà lebeng.

Ini Sa Egoh Da Migbantay Sa Lebeng I Hésus

⁶²Na, umenaw simag sa agdaw keetud etaw Hudiyu, mig-angay sa medoo Palasiyu owoy medoo ulu-ulu tegesimbà diyà si Pilatu. ⁶³Guwaen da, “O Datù, netulengan ké sa kagi iya wé etaw tegebutbut. Iya sa kagi di egoh di endà pa nematay, meenaw dema gaa diyà sa ketelu di agdaw. ⁶⁴Huenan di, mepion amuk peangayen ko pebantay sa medoo sundalu ko diyà sa lebeng di taman telu agdaw, anì endà penakawen sa medoo pasek di sa lawa di anì endà ma metulon da duu sa egoh di neenaw dema. Duen dé sa medoo etaw neakalan di, dodoo uman pa medaet amuk meakalan da dema danà di gaa neenaw dema.”

⁶⁵Migsagbì Pilatu i, guwaen di, “Na, uwit yu sundalu dutu owoy pebantayi yu temù sa lebeng.”

⁶⁶Agulé, mig-angay da diyà sa kenà lebeng owoy tinaguan da tandà sa dakel batu

igsagpeng sa lebeng di anì metiigan da amuk duen sa menakaw. Agulé, ipebantay da diyà sa medoo sundalu.

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-enaw
(*Malkos 16:1–10; Lukas 24:1–12; Huwan 20:1–10*)

28 ¹Na, egoh di neelut sa agdaw keetud da egoh di magtu kesimag Akad egkawatkawat pelawà, mangay Maliya i tegeMagdala owoy si Maliya sebaen diyà sa kenà lebeng. ²Hê, egoh da endà pa egtebow diyà lebeng, petow dé duen dakel linug, enù ka duen egsugùsuguen i Nemula migpetuntun kedu langit dò owoy kinelid di sa batu igsagpeng lebeng, owoy migpenuu dahiya. ³Egsenang temù sa palas di lagà silà owoy tigtu mebulà temù sa ginis di. ⁴Eglukub sa medoo sundalu egbantay lebeng danà da nelimedangan temù, owoy netuwal da ma lagà da etaw nematay.

⁵Na, egoh sa duwa bayi migtebow diyà sa kenà lebeng, mig-ikagi sa egsugùsuguen i Nemula diyà kenagda, guwaen di, “Yoko egkelimedangan na. Netiigan ku eglagbeten yu Hésus i sa igtutuk da diyà sa kayu igbugsud. ⁶Dodoo endà dé dahini di, enù ka neenaw dé enù ka neketuu dé sa tinulon di diyà keniya egoh anay. Awuh yu dé anì mehaa yu sa kenà di

pinehibat. 7Na, petéél yu dé angay yu tulon diyà sa medoo salu di, guwaen yu, 'Neenaw dé egoh di nematay owoy humuna keniyu mangay Galiliya dò kenà yu humaa kenagdi.' Na, yoko egkelipeng duu siini kagi ku diyà keniyu."

8Agulé, medelamet da miglegkang diyà sa kenà lebeng. Apiya di pa nelimedangan da, tigtu da doo neanggan owoy egletu da anì metulon da diyà sa medoo salu i Hésus. 9Agulé, petow da dé nesesiegung si Hésus diyà dalan, owoy guwaen di, "Kumelanih sa keugpà yu."

Agulé, migpedapag da diyà kenagdi, owoy migligkued da owoy eggsabaan da sa lisen di enù ka eg-oloen da. 10Agulé guwaen i Hésus, "Yoko egkelimedangan na. Angay yu tulon dutu siedò medoo salu ku anì mangay da Galiliya dò enù ka dutu sa kenà da humaa kenak."

Ini Sa Binaelan Sa Medoo Tegebantay

11Na, egoh sa duwa bayi miglegkang diyà lebeng, mig-ipanaw ma sa medoo sundalu tegebantay lebeng eg-angay Hélusalém dò. Egtulon da diyà sa medoo ulu-ulu tegesimbà sa langun hinaa da diyà sa kenà lebeng. 12Agulé, nesetipon sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo

kaunutan Hudiyu, owoy egseolomen da sa baelan da. Agulé, binegayan da pilak sa medoo sundalu, 13owoy guwaen da, "Tulon yu diyà sa medoo etaw, guwaen yu, 'Egoh sigep inangay sa medoo pasek di egpenakaw sa lawa di egoh ta neketudug.' 14Na, amuk mekedineg sa gubilenu denu iya wé, kami polo sa molom diyà kenagdi anì endà bulitan di kiyu."

15Agulé, kinuwa sa medoo sundalu sa medoo pilak owoy tinuu da ma sa igsasà da. Na, hediya ma doo sa egtulonen sa medoo etaw Hudiyu taman ini egoh di.

Ini Sa Egoh I Hésus Migpehaa Diyà Sa Medoo Salu Di

(Malkos 16:14–18; Lukas 24:36–49; Huwan 20:19–23; Binaelan 1:6–8)

16Na, mig-angay sa sepulù owoy sebaen salu i Hésus Galiliya dò diyà siedò getan pineangayan i Hésus kenagda. 17Agulé, egoh da mighaa kenagdi, eg-oloen da. Dodoo duen duma etaw egkeduwa sa pedu da denu si Hésus. 18Agulé, migpedapag Hésus i diyà kenagda owoy guwaen di, "Binegayan a dé egkegaga anì kumematù a diyà sa langun dutu langit dò owoy diyà tanà ma. 19Huenan di, angay yu diyà sa medoo menuwa diyà siini sinukub langit. Tulù yu sa langun etaw anì umunut-unut

da kenak, owoy bautisi yu ma
kagda anì tandaan da
mesesebaen da si Emà ta
Nemula owoy aken i Anak di
owoy sa Metiengaw Suguy di.
20Tulù yu ma kagda anì

mangunut da sa langun igsugù
ku keniyu. Na, taa yu, hih.
Takaan ku kiyu eg-unut-unut
taman endà meuma sa
sabuhanan agdaw.”